

2022 APR 22.

Alkotmánybíróság
Magyar Köztársaság
Legfelsőbb Bírósága
Kvk.II.39.432/2022/2.
(Nemzeti) Választási Bizottság
366/2022. (IV.14.) NVB határozat
Budapest

KÚRIA		13.
Kvk. II. 39.432/2022/3		
Érkezett:		2022 APR 22.
Példány:	Meiléklet:	Köztök:
1	-	2

Alulírott [REDACTED] az Alkotmányon alapuló, alkotmányos jogállam Magyar Köztársaság állampolgára [REDACTED] a jelenleg is joghatályos, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48.§.(1) bekezdése alapján

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

terjesztek elő a Nemzeti Választási Bizottság néven eljáró választási szerv 366/2022. (IV.14.) NVB határozatával, valamint a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága által Kúria néven meghozott Kvk.II.39.432/2022/2. számú határozatával szemben.

Az alkotmányjogi panaszomat azért az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény alapján terjesztem elő, mivel az Alkotmánybíróság működése alapját képező, az Alkotmánybíróságról 2011. évi CLI. törvényt a jogalkotó tudatosan és szándékosan, a jogalkotás előírásait és szabályait megkerülve, felülírva, mellőzve és figyelmen kívül hagyva alkotta meg, ezért az nem jogszerű jogalkotásra tekintettel jogszerűen nem létezik, tehát közjogilag alkotmányellenes, mire tekintettel visszamenőleges hatállyal semmis.

1989. évi XXXII. törvény az Alkotmánybíróságról

Az alkotmányjogi panasz

48. § (1) Az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogséremlme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Ugyanakkor mivel az Alkotmánybíróság mégis erre a jogszerűen nem létező, az Alkotmánybíróságról 2011. évi CLI. törvényre alapozza eljárását, ezért – annak ellenére, hogy ez a törvény jogszerűen nem létezik – konkrétan megjelölöm és meghatározom ezen (jogilag nem létező) törvény idevonatkozó, a jelen alkotmányjogi panasz benyújtását megalapozó szabályait is:

2011. évi CLI. törvény

az Alkotmánybíróságról

26. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

- a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és
- b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2)⁺ Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha

- a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és
- b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

27. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

- a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és
- b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,

- a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,
- b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy
- c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.

(3) Közhatalmat gyakorló indítványozó esetén vizsgálni kell, hogy a panaszában megjelölt, Alaptörvényben biztosított jog megilleti-e.

28. § (1) Az Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja.

(2) Az Alkotmánybíróság a 26. § alapján indítványozott eljárásban a bírói döntés alkotmányosságát is vizsgálhatja.

29. § Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

Ezen alkotmánybírósági törvényben hivatkozott, valamint a jelen alkotmányjogi panaszom alapjául szolgáló alaptörvényi rendelkezések az alábbiak:

Magyarország Alaptörvénye

24. cikk

(2) Az Alkotmánybíróság

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam. *(Ami egyébként a valóságban nem igaz)*

1. cikk

(1) MAGYARORSZÁG legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés. *(A valóságban ez sem igaz, valójában rendeleti kormányzás folyik)*

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

2. cikk

(1) Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Alkotmány

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:
„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”
„19. § (1) A Magyar Köztársaság legfelsőbb államhatalmi és népképviselői szerve az Országgyűlés.

(3) E jogkörében az Országgyűlés

b) törvényeket alkot;

„20. § (2) Az országgyűlési képviselők tevékenységüket a köz érdekében végzik.”

32/A. § (1) Az Alkotmánybíróság az Alkotmányban meghatározott esetek kivételével felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat.

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.
(...)

(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot — a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan — a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”
70/K. § Az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a köteleességek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság előtt érvényesíthetők.

Itt kívánom megjegyezni, hogy az alaptörvényt a jogalkotó – az **Alkotmánybíróságról 2011. évi CLII. törvény**hez hasonlóan – ugyancsak a tudatosan és szándékosan, a jogalkotás előírásait és szabályait megkerülve, felülírva, mellőzve és figyelmen kívül hagyva alkotta meg, ezért az nem jogszerű jogalkotásra tekintettel jogszerűen nem létezik, tehát közjogilag alkotmányellenes, mire tekintettel visszamenőleges hatállyal semmis. Tehát az alaptörvény alkotmányos keretek között nem létezik, mivel jogszerűen nem alkották meg.

Ebből következően a jelen alkotmányjogi panaszom tárgyát képezően az Alkotmánybíróság nem tud olyan jogi helyzetbe kerülni, hogy az alaptörvénynek a közjogi alkotmányellenességét az alaptörvényhez viszonyítva, az alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, mivel semmilyen norma, így az alaptörvény sem legitimálja önmaga szabályai alapján önmagát. Ha ugyanis maga az alaptörvény egésze közjogilag alkotmányellenes, vagyis jogszerűen nem létezik, akkor az alaptörvényt, mint önmagát nem lehet vizsgálni az alaptörvénnyel való összhangja tekintetében.

Mindezeken túlmenően azért is jelölöm meg az Alkotmánybíróság által alkalmazott és hatályosnak tartott jogszabályok előírásait (miközben ezek jogszerűen nem léteznek), mert ez az Alkotmánybíróság mondta ki a Legfelsőbb Bíróság **Kvk.II.37.514/2019/2.** számú végzésével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszomat elbíráló **3120/2019. (V. 29.) AB végzésében**, hogy

*[9] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: annak vizsgálatakor, hogy az indítvány formai és tartalmi szempontból megfelelő-e, az indítvány benyújtásakor hatályos **jogszabályok** az irányadók; érdemben tehát semmiképpen nem bírálható el az az alkotmányjogi panasz, amely a vélt közjogi érvénytelenség okán szándékosan nem teljesíti a **hatályos** jogszabályban (Abtv.-ben) előírt feltételeket.*

Annak okán tehát, hogy az Alkotmánybíróság érdemben elbírálja a jelen alkotmányjogi panaszomat, teljesítem az Alkotmánybíróság által elvárt és előírt alaki-formai feltételeket, de megjegyezni kívánom, hogy a fentiekben idézett alkotmánybírósági [9]-es bekezdésben maga az Alkotmánybíróság is hatályos jogszabályokra utalt. És én a világeért sem kívánok a hatályos jogszabályokkal szembemenni, azoknak minden körülmények között meg kívánok felelni. Csakhogy ott van az eltérő álláspont az Alkotmánybíróság és az enyém között, hogy amit az Alkotmánybíróság hatályos jogszabálynak tart, vagy vél, azok jogszerűen nem léteznek. Tehát, amikor az Alkotmánybíróság azzal érvel, hogy az indítvány benyújtásakor hatályos **jogszabályok** az irányadók (*eddig a pontig maradéktalanul egyetértünk*), érdemben tehát semmiképpen nem bírálható el az az alkotmányjogi panasz, amely a vélt közjogi érvénytelenség okán szándékosan nem teljesíti a **hatályos** jogszabályban (Abtv.-ben) előírt feltételeket, akkor onnantól és attól a ponttól lesz az Alkotmánybíróság álláspontjától eltérő az én álláspontom, hogy amit az Alkotmánybíróság hatályos jogszabályoknak tart, azok a jogszabályok

joghatályosan és jogilag nem léteznek és sosem léteztek. És amikor én ezt állítom, akkor az nem – ismétlem: NEM – vélt közjogi érvénytelenség, hanem tényszerűen közjogi érvénytelenség, amelyet a jelen beadványom végén bizonyítani is kívánok.

Tehát, amikor az Alkotmánybíróság által alkalmazott és hatályosnak tartott jogszabályok idevonatkozó és releváns pontjainak idézése és feltüntetése mellett megjelölöm a Magyar Köztársaság (jelenleg is joghatályos) Alkotmányának, valamint **Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény** idevonatkozó pontjait, akkor azt azért teszem, mert ha az alaptörvény és az **Alkotmánybíróságról 2011. évi CLI. törvény** a jogalkotás szabályainak be nem tartása miatt jogszerűen nem jött létre és ezért mindkettő közjogilag érvénytelen, akkor sem az alaptörvény nem helyezte hatályon kívül az Alkotmányt, sem pedig az **Alkotmánybíróságról 2011. évi CLI. törvény** – a jogi létezés hiányában – nem helyezte hatályon kívül az **Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényt**. Minderre tekintettel jelenleg a Magyar Köztársaság Alkotmánya és az **Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény** az irányadó szabály. Ezt a jelen alkotmányjogi panaszom végén részletesen kifejtem.

A lényeg az, hogy amikor az Alkotmánybíróság a hatályos jogszabályokról beszél, akkor én is ugyanerről beszélek. Annyi eltéréssel, hogy az én jogi szakmai álláspontom alapján nem azok a hatályos jogszabályok, amelyeket az Alkotmánybíróság annak tart, vagy vél, illetve, amelyeket az eljárásában alkalmaz. Az én jogi szakmai álláspontom szerint az Alkotmánybíróság által hatályosnak tartott, pontosabban az Alkotmánybíróság által hatályosnak vélt és ezáltal alkalmazott jogszabályokat a jogalkotás követelményeinek megfelelően jogszerűen sosem alkották meg, ezért azok jogszerűen sosem jöttek létre. Ezek a normák jogszerű és joghatályos normaként nem léteznek és sosem léteztek. Ennek ellenére ezen, alkotmányjogilag nem létező szabályok előírásait is feltüntetem, annak érdekében, hogy az Alkotmánybíróságnak ne legyen oka és valós indoka arra, hogy az alaki-formai szempontokba belekössön és az általa hatályosnak vélt szabályok előírásait hiányolja.

A jelen alkotmányjogi panaszomban a **(Nemzeti) Választási Bizottság 366/2022. (IV.14.) NVB határozatát** elbíráló és azt érdemi vizsgálat nélkül elutasító, a Legfelsőbb Bíróság **Kvk.II.39.432/2022/2.** számú határozatát kívánom támadni az alkalmazott jogszabályi előírások kapcsán, amelyek kizárták az általam előterjesztett, a választási eljárásban fennálló jog sértő helyzet érdemi elbírálását.

A Legfelsőbb Bíróság a **Kvk.II.39.432/2022/2.** számú határozatát 2022.04.19.-én hozta meg. A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 33.§.(1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz benyújtására három nap áll rendelkezésre. Ez alapján a jelen alkotmányjogi panaszomat április 22.-én benyújtom.

33. § (1) Az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz.

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló indítványomat a Legfelsőbb Bíróság a **Kvk.II.39.432/2022/2.** számú határozatában érdemi vizsgálat nélkül utasította el. Az érdemi vizsgálatot a Legfelsőbb Bíróság két szempontra alapítva utasította el. Egyrészt azért, mert nem volt jogi képviselőm. Másrészt, mert – a Legfelsőbb Bíróság szerint – elkésett a felülvizsgálati kérelmem. Mindkét jogkérdés alapját meghatározó szabályozás – álláspontom szerint –

alkotmányellenes, mivel érdemben megakadályozza és kizárja a választási eljárás jogsértéseinek érdemi orvoslását. Minek következtében a jogsértő helyzet változatlanul maradt. Ugyanakkor az a körülmény, hogy a sérelmezett szabályozás, mint alaki-formai szempontok kizárják az adott jogsértés érdemi felülvizsgálatát, a végeredményt tekintve lényegében legalizálja és legitimizálja a jogsértő helyzetet.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is kifejtette, hogy (idézem): Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli – többek között – azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) a) pont]; az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) b) pont]; az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) d) pont]; az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) e) pont]; valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) f) pont].

Alaptörvény 52. § (1) Az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.

(1b)^{*} Az (1a) bekezdésben foglalt eseteken kívül a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli

a) azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza,

b) az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét,

c) a 38. §-ban meghatározott eljárás kivételével az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezést vagy bírói döntést, továbbá a 33. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén az Országgyűlés határozatát, illetve a 34-36. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén az alaptörvény-ellenes működést, magatartást vagy hatáskörgyakorlást,

d) az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit,

e) az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés vagy - a 33. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén - az Országgyűlés határozata miatt ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével vagy a nemzetközi szerződéssel, továbbá a 34-36. §-ban meghatározott eljárás indítványozása esetén az indítványban foglalt kérelem részletes indokolását, valamint

f) a kifejezett kérelmet a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.

A kötelező jogi képviseletet előíró, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 224.§. (5) bekezdése sérti az alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdését, a XV. cikk (1), (2) és (4) bekezdését, valamint a Magyar Köztársaság Alkotmányának 8.§. (1) és (2) bekezdését, az 56.§-át, az 57.§. (1) és (5) bekezdéseit, valamint a 70/A.§. (1), (2) és (3) bekezdéseit.

A jogorvoslathoz való jog indokolatlan korlátozása sérti az alaptörvény a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében, valamint a Magyar Köztársaság Alkotmányában foglalt 57.§.(1) és (5) bekezdésében foglaltakat.

A jogorvoslathoz való jognak jogérvényesítésének indokolatlan megnehezítése sérti az alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a Magyar Köztársaság Alkotmányának 8.§.(1) és (2) bekezdését, valamint a 70/A.§. (1), (2) és (3) bekezdéseit.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(4)⁺ Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

A Magyar Köztársaság Alkotmánya szerint:

8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

56. § A Magyar Köztársaságban minden ember jogképes.

57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés,

nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.

Alaptörvény 52. § (1) Az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.

Ez alapján az indítványom:

1.a. Az Alkotmánybíróság a kifejtett indokaim alapján semmisítse meg a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 224. § (5) bekezdését. Miszerint a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálattal rendelkező személy - a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával - saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. Egyidejűleg indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki, hogy a jelen ügyben ezen törvényi pont nem alkalmazható.

1.b. Mivel a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény közjogilag érvénytelen, erre tekintettel visszamenőleges hatállyal semmis, ezért nem helyezte (nem is helyezhette) hatályon kívül a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvényt. Mindebből következően a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény jelenleg is joghatályos. Erre tekintettel, mint joghatályos normának a 78.§.(4) bekezdése szerint:

A bíróság a kifogásról nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bírósági eljárásban a jogi képviselet kötelező. A bíróság a kifogással megtámadott határozatot hozó választási bizottság képviselőjét, illetőleg a kifogás előterjesztőjét meghallgathatja.

Indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság ezen, 78.§.(4) bekezdéséből „A bírósági eljárásban a jogi képviselet kötelező” mondatot törölje, és egyben mondja ki, hogy ez a törvényi követelmény a jelen konkrét ügyben nem alkalmazható. A törvényi pont hivatkozott mondatának megsemmisítése következtében ez a bekezdés az alábbiak szerint maradna hatályban:

A bíróság a kifogásról nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság a kifogással megtámadott határozatot hozó választási bizottság képviselőjét, illetőleg a kifogás előterjesztőjét meghallgathatja.

2. Az Alkotmánybíróság a kifejtett indokaim alapján semmisítse meg a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 297.§.(4) bekezdését, mivel az egynapos felülvizsgálati kérelem érdemben betarthatatlan.

3. Az Alkotmánybíróság a kifejtett indokaim alapján semmisítse meg hatálybalépésének időpontjára visszamenőleges hatállyal, közjogi érvénytelenségére tekintettel az alaptörvényt, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényt, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvényt, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt, a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényt és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényt

4. Az Alkotmánybíróság a kifejtett indokaimra tekintettel mondja ki, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52.§.(1a.) és (1b.) bekezdései és ezek

valamennyi pontja, az alkotmányjogi panasz alaki-formai, ill. eljárási követelményeiként választási eljárásban nem alkalmazhatók, tekintettel a rövid határidőkre. Különös tekintettel arra, hogy a törvényalkotó ilyen konkrét rendelkezést a törvényben nem határozott meg.

5. A 3. pontban felsorolt normák megsemmisítésére tekintettel mondja ki, hogy a visszamenőleges hatállyal megsemmisített normák nem helyezték hatályon kívül a Magyar Köztársaság Alkotmányát, a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvényt, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvényt, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvényt, a bírák jogállásáról szóló 1997. évi LXVII. törvényt és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényt, ezért ezen törvények mindegyike továbbra is, és jelenleg is joghatályos.

6. Az indítványaimnak történő helyt adás után adja vissza a bírósági felülvizsgálati kérelmemet a Legfelsőbb bíróságnak, hogy – tekintettel a megsemmisítésekre – hozzon új döntést a bírósági felülvizsgálati kérelmem tekintetében.

Alaptörvény

Az Alkotmánybíróság

24. cikk

(2) Az Alkotmánybíróság

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

2011. évi CLI. törvény az Alkotmánybíróságról

26. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és

b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

A kötelező jogi képviselet kapcsán: a választási bizottság is, de maga a bíróság is érvel olyan hivatkozásokkal, hogy a választási eljárásban rövid határidők vannak. Ugyanezt az érvelést az Alkotmánybíróság is rendszeresen alkalmazza a választási eljárás kapcsán hozott

határozataiban. Csakhogy, ha a választási szervek, a bíróságok, vagy éppen az Alkotmánybíróság eljárásában a rövid határidőkre való hivatkozás legitim érvelés, akkor nekem is, mint indítványozónak is jogom van ugyanerre a rövid határidőre, mint időintervallumra hivatkozni, különösen az időintervallum rövidebbé tekintetében. És ez megáll a kötelező jogi képviselet vonatkozásában is.

Ebben a rövid a határidőben kellene az ember ügyvédet keresni, aki el is vállalja ennyi idő alatt, meg is szerkeszti és el is küldi e beadványt. Három nap alatt is ez fizikai lehetetlenség. Hát még akkor, amikor nem három nap a jogorvoslati határidő, hanem csak egy. Mint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 297.§.(4) bekezdése alapján. Akkor meg főleg, amikor akár az egy napból, akkor a három napból ez a péntek, mind ünnepnap, szombat és vasárnap. Ami szintén ünnepnap. És ha csak egy napos lenne a jogorvoslati határidő, ami a jelen esetben ugyancsak egyben ünnepnap, is, akkor teljes joggal merül fel: mégis, ilyen szempontok mentén az ember hogy az istenbe tudjon ügyvédet keresni ennyi idő alatt, ilyen körülmények mentén, aki el is vállalja az ügyet és végig is viszi? Egy nap alatt? Ez fizikailag és jogilag is lehetetlen, ezért a kötelező jogi képviselet törvényi előírása lényegében kizárja az érdemi jogorvoslatot, és indokolatlanul korlátozza a jogorvoslatihoz való jog érvényesíthetőségét. A törvény nem rendelkezik arról, hogy ha akár az egynapos, akár a háromnapos határidő egy, vagy több napja nem munkanap, akkor a kötelező jogi képviseletet, mint törvényi feltételt hogyan lehet teljesíteni? Ugyanis csak akkor várható el a norma címzettjétől a törvényi előírás betartása, ha a törvény egyben biztosítja annak alkalmazhatóságát, igénybevételi lehetőségét. Mert választási eljárásban, ilyen rövid határidő mentén, főleg, ha az hétvégére, ünnepnapra esik, akkor teljesen életszerűtlen, hogy ez kivitelezhető legyen. Főleg egy magánszemély számára, amely magánszemélynek ugyanolyan alkotmányos joga a különböző jogorvoslatokkal élni, mint bármely szerveződésnek.

Arról nem is beszélve, hogy miközben ez a jogilag nem létező, törvénynek látszó betűhalmaz (2013. évi XXXVI.), de akár a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 78.§.(4) bekezdése is, kötelező erővel előírja az ügyvédi képviseletet, addig az ügyvédeknek meg szabad döntési joguk van ahhoz, hogy saját hatáskörben eldöntsék, hogy milyen ügyet vállalnak el, hogy egyáltalán elvállaljanak-e, akár egy ilyen ügyet. És – személyes tapasztalatom – az ügyvédek általában (mert már korábban több ügyvédet is megkerestem), viszolyognak és irtóznak a választási ügyektől. Nem is vállalnak ilyen ügyeket.

Ezért is, ha már törvényalkotó kötelező erővel előírta a kötelező jogi képviseletet, akkor illet volna arról is rendelkezni, hogy ezt hogyan lehet érvényesíteni. Biztosítani kellett volna a törvényalkotónak a feltételeket is, hogy ha már kötelező érvénnyel ügyvédi képviseletet határoz meg, akkor az érvényesülni is tudjon. A jogi képviseletre való törvényi kötelezés úgy működésképtelen, – éppen a rövid törvényi határidőkre is vonatkozóan – hogy az ezen követelmény érvényesüléséhez szükséges működő feltételeket a törvényalkotó nem határozta meg és nem biztosította. Enélkül, a rövid határidőkre tekintettel a kötelező ügyvédi képviselet valójában jogkorlátozó, jogfosztó, hiszen nem engedi és nem teszi lehetővé, hogy az ember érdemben fellépjen a választási eljárásban keletkezett jogsérelmek és jogsértő helyzetek ellen. Minek következtében, ha a bíróság a kötelező ügyvédi képviselet hiányára hivatkozva elutasítja a beadványt és annak tartalmát, akkor a bíróság, közvetett és áttételes módon, már az ilyen elutasítással is nemcsak legalizálja és legitimizálja a beadványban támadott jogsértést (és e körben visszautalok egészen az ezen ügyben eredendően első beadványra és tartalmára is), hanem az adott jogsértő helyzetet eskalálja is egyben. Tehát az a jogsértő helyzet változatlanul fennmarad.

Ugyanakkor mindez kiüresíti a jogsértő helyzetek orvoslását is egyben. Hiszen, amíg a kötelező jogi képviseletre, ill. annak hiányára helyezik a hangsúlyt, addig eközben az ügy valós tárgya és lényege elsikkad, elterelődik róla a figyelem. Minek következtében a sérelmezett jogsértő helyzet a jogsértő mivoltában változatlanul fennmarad

Mindez pedig sérti az Alkotmányban lefektetett jogbiztonságot. Egyben kizárja az érdemi jogorvoslatot, valamint sérti a tisztességes és a rendeltetésszerű joggyakorlás elvét. Továbbá joghatályában fenntartja a támadott jogsértő állapotokat és helyzetet, miáltal jogszerűvé is teszi mindazt. Hiszen azáltal, hogy nem bírálta felül, lényegében hagyják, hogy az a jogsértő helyzet és állapot, változatlanul ugyanúgy működjön és folytatódjon tovább. Ezért is azt állítom, hogy a választási eljárásban a kötelező ügyvédi képviselő alkotmányos jogokat sért, alkotmányos jogokat korlátoz, amivel egyben jogellenes helyzeteket emel ezáltal jogszerű szintre.

A Választási Bizottság, de maga a bíróság is, valamint az eljárásaiban az Alkotmánybíróság is több, ilyen választási eljárást érintő döntésében is kihangsúlyozta, hogy a választások keretében a háromnapos jogorvoslati határidő rövidebbé több eljárási cselekményt nem tesz lehetővé. De akkor az egynapos még inkább nem tesz lehetővé eljárási cselekményeket. Ha az eljáró szervek részéről ez egy legitim érvelés, akkor ugyanezt az érvelést fogadjuk el legitim érvelésként az indítványozó oldaláról is. Főleg, amikor az indítványozó csak egy magánszemély, mint most én is, tehát a magánszemély jogilag sincs és nem is lehet olyan joghelyzetben, hogy azokat a feltételeket, amelyeket a törvényalkotó, a választási bizottság, a bíróság, vagy éppen az Alkotmánybíróság támaszt, azt mind egy nap alatt meg lehessen valósítani, mindazon feltételeknek és kritériumoknak maradéktalanul eleget lehessen tenni.

Ugyanakkor – mindezek túlmenően – alkotmányjogi szempontból erősen vitatható és megkérdőjelezhető az, hogyha a választási eljárásban minden jogorvoslati határidő háromnapos, akkor ez az egy, a választások végeredményét megállapító döntéssel szemben miért és milyen alkotmányos indokok alapján csak egy napos. Semmilyen alkotmányos jogalapja, sem alkotmányos indoka nincs annak, hogy ezen döntéssel szemben egy, csak egy napos határidőt biztosítsanak. Ami ráadásul még egy napot sem jelent valójában, hiszen az április 14.-én meghozott döntéssel szemben, a határozat szerint 15.-én 16.00.-ig lehetett jogorvoslatot benyújtani. Márpedig a határozat ismertté válásától (vagy közlésétől) a megszabott határidőig még egy nap sem áll rendelkezésre. Magánszemélynek meg különösen nem, pedig magánszemély is ugyanúgy jogosult ellene jogorvoslással élni. De az egy napos határidő (amely valójában még egy napot sem tesz ki) gyakorlatilag ellehetetleníti a jogorvoslással, mint alkotmányos alapjoggal való élés lehetőségét. Mert ezáltal, bár egy alkotmányos alapjogról van szó, az alkotmányhoz képest alacsonyabb szintű törvény (amelynek jogi létezése vitatható és megkérdőjelezhető, ideértve az egy napos határidőről rendelkező pontját is), ezt az alkotmányos alapjogot olyan súlyosan és nagymértékben korlátozza, hogy azzal valójában kiüresíti a jogorvoslathoz való alkotmányos alapjogot és a jogorvoslati jog funkcióját.

Az egy napos jogorvoslati határidő (különösen arra tekintettel, hogy az összes többi határidő is háromnapos) indokolatlan rövidebbé sérti

- a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapelvet.
- A rendeltetésszerű joggyakorláshoz fűződő alkotmányos alapelvet.
- a jogorvoslathoz fűződő alkotmányos alapjogot
- mindezek tükrében pedig a jogbiztonságot, egyaránt.

Ugyanis bármennyire is fontos alapérdek fűződik a választások hivatalos végeredményének a megállapításához, az ezen a két napon egyáltalán nem múlik. Mert ha minden más jogorvoslat tekintetében három napos a jogorvoslati határidő, akkor semmilyen, de szó szerint semmilyen alkotmányos indoka nincs annak, hogy ezen, konkrét döntés tekintetében már ezt a három napot még tovább csökkentsék és korlátozzák. Ezért is az egy napos határidőt súlyosan alkotmányellenesnek tartom. Még egy választási eljárásban is. Még akkor is, ha különösen fontos alkotmányos érdek fűződik a rövid határidőkhöz. Na de ennyire? Hogy csak egy nap legyen?

Akármilyen fontos és a jogállamiság, valamint a demokrácia szempontjából megkerülhetetlen érdek a választás eredményének minél előbbi megállapítása, akkor is,

mindezen tényezők figyelembevételével, elengedhetetlen, hogy a jogorvoslati határidők ésszerűek legyenek. Az egy napos határidő, azt meghaladóan, hogy nem ésszerű, különösen ha a gyakorlatban még ennél is kevesebb, ráadásul alapvető olyan szempontokat nem vesz figyelembe, hogy a magánszemély választópolgárnak nincs lehetősége úgymond a választási bizottságnál, vagy annak honlapjánál glédában állni és árgus szemmel azt figyelni, hogy mikor jelenik meg a határozat, majd azzal szemben azonnal lépni (mintha egy embernek ezen kívül nem lenne más, fontos és halaszthatatlan feladata), tarthatatlan. Indokolatlanul rövid és nem ésszerű.

Ha egy magánszemély kíván a jogorvoslatához fűződő alkotmányos alapjogával élni, akkor ez a hivatalosan deklarált egy napos határidő, amely a gyakorlatban és a valóságban sokkal rövidebb, az ember alapvető szükségleteinek idejével még tovább rövidül. Pl. alvás, érkezés, tisztálkodás stb. És az ember nem foglalkozhat ez idő alatt is kizárólagosan csak a jogorvoslati kérelem elkészítésével. Ezért ennek egyedül nem is lehet eleget tenni. Különösen, ha azt is megnézzük, hogy milyen szigorú és részletes feltételeknek kell megfelelni az elvárások szerint. Egészen abszurd, hogy míg a jogorvoslati határidőt lerövidítik, ezáltal szabályosan ellehetetleníti, addig ezzel szemben pontos, precíz, mindenre részletesen kiterjedő beadványt várnak el a jogorvoslat tevőjétől.

A Választási Bizottság, de maga a Legfelsőbb Bíróság is, valamint az Alkotmánybíróság is több határozatában megfogalmazta, hogy **nem elegendő a jogszabálysértésre hivatkozás körében, ha a kérelmező felsorol jogszabályhelyeket, azonban nem jelöli meg, hogy a jogorvoslattal érintett határozat vagy cselekmény milyen okból jogszabálysértő, a megjelölt jogszabályhelyekhez kapcsolódóan mi volt a konkrét jogszabálysértés.**

Mindebből az is egyértelmű, hogy a választási szervek és maga a bíróság is alapvetően egész részletekbe menően és szigorúan meghatározza, hogy – szerintük – mi mindennek kell teljesülniük egy választási eljárás keretében benyújtott bárminemű jogorvoslatnak. Minden körülményt figyelembe véve, egy ilyen részletes és ennyi minden szempontra kiterjedő alkotmányjogi panaszt nem lehet (kevesebb, mint) egy nap alatt úgy elkészíteni, hogy az minden tekintetben megfeleljen az összes alaki-formai és eljárásjogi szempontoknak. Mondhatnám, szigorúbban bírálják el, kezelik és ítélik meg, mint mondjuk, egy polgári peres eljárást. És ha ennyire szigorúak a feltételek, ennyire részletekbe menően kell kifejteni a jogsérelmet, akkor ehhez, a másik oldalról nézve biztosítani kell(ene) elégséges (határ)időt. Mert ha az ember napi ténykedését vesszük figyelembe, különösen, ha csak egy magánszemélyről van szó, akkor ilyen alapos és részletekbe menő beadványt akkor sem lehet elkészíteni (kevesebb, mint) egy nap alatt, ha az ember ez idő alatt végig és folyamatosan csak ezzel foglalkozik.

Nagyon nem működőképes és ezáltal alkotmányjogi szempontból megkérdőjelezhető az a szabályozás, amelyik egyik kézzel ad ugyan jogokat és biztosítja azok érvényesülését (jogelvileg), de a másik kézzel az egyidejű korlátozásokkal annyira kiüresíti és ellehetetleníti ezen jogok érvényesülését, hogy azzal gyakorlatilag valójában megfosztja az állampolgárt, a választópolgárt az alapvető alkotmányos jogainak a gyakorolhatóságától. Ha nem hiszik el nekem, tessék személyesen kipróbálni.

Álláspontom szerint a rövid határidőkkel szemben az ilyen, alaki-formai és eljárásjogi szempontból részletes és alapos beadvány összeegyeztethetetlen. Márcsak azért is, mert egy választási eljárásban maga a választási eljárás részét, tárgyát képező jogsérelem kellene, hogy legyen az eljárás része, nem pedig az alaki-formai és/vagy az eljárásjogi szempontok. Mert ha ezen utóbbi szempontokra helyezzük a hangsúlyt, úgy abban az esetben elsikkad, lényegtelené, kivizsgálatlanná válik a választási eljárásban tapasztalt, sérelmezett, szóvá tett, kifogásolt jogsértés.

És mivel a választási jogsérelemre kell(ene) helyezni a hangsúlyt, ezért minden olyan szabályozás, legyen az akár-alaki-formai, akár eljárásjogi, ami ezt kizárja, lehetetlenné teszi, akadályozza, kiüresíti, vagy éppen mellőzi, ezáltal lényegében a jogsértő helyzetet legalizálja és legitimizálja, alkotmányosan sérti a tisztességes eljárás elvét. Sérti továbbá a választási eljárásban megfogalmazott alapelvek közül **a választás tisztaságának megővését**, valamint **a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvét**.

Fenntartva azt, hogy az egy napos határidő még egy választási eljárásban is súlyosan alkotmányellenes, ezért – figyelembevétel a jogforrások hierarchiájának jogelvét – szigorúan alkotmányjogi szempontból nem tudom figyelembe venni.

A jogforrások hierarchiájának elvére alapozva, miszerint a jogszabályokat fontossági sorrendben kell alkalmazni, ezért az Alkotmány (és nem az alkotmányjogilag nem létező alaptörvény) megelőzi a törvényt. Valamint az alacsonyabb norma nem lehet ellentétes a magasabb normával, ezért ilyen szempontból is az egy napos határidő sérti a magasabb szintű alkotmányban foglalt alkotmányos jogelveket.

Álláspontom szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés az, hogy a választójog érvényesülését – beleértve a választási jogsérelmek érvényre juttatását és a jogorvoslati jog érvényesülését – a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmén keresztül korlátozhatja-e a törvényalkotó egyrészt egy napos rövid határidővel, másrészt a kötelező jogi képviselettel, harmadrészt a kötelező alaki-formai és egyidejűleg az eljárásjogi szempontok maradéktalan és teljeskörű, részletekbe menő előírásával. Minek következtében a maga a választási jogsérelem érdemben nem kerül vizsgálat, következésképp elbírálás tárgyává sem.

Ami pedig az érintettséget illeti:

Bár a Legfelsőbb Bíróság az érintettséget nem jelölte meg a felülvizsgálati kérelem elutasításának indokául, mégis kifejtem, mielőtt az Alkotmánybíróság a kérelemhez kötöttség elvét megsértve olyan jogkérdésről is állást foglal az érintettség kapcsán, ami a bírósági szakban nem merült fel:

álláspontom szerint a választásban, a választási eljárásban valamennyi, választásra jogosult állampolgár érintett. Ha a választásra jogosult választópolgár jogosult a választáson részt venni, akkor ugyanennek a választásnak bármely jogsértő állapotát, jogsértő helyzetét is jogosult sérelmezni, észrevételezni.

A választás a képviseleti demokrácia kiemelkedően fontos eseménye, amely lefolyásának és eredményes kimenetelének legfőbb és megkerülhetetlen feltétele a választópolgár részvétele. És ez a részvétel nem korlátozódhat pusztán a szavazásra, mint jogi aktusra. A választói részvételnek ki kell teljesednie abban is, hogy a választás jogszerű lebonyolításának is részese legyen, akár úgy és azzal is, hogy a választás folyamatában általa észlelt és sérelmezett jogsértéseket, jogsértő helyzeteket jelentse, ellenük fellépjen.

A demokrácia elvén alapuló politikai rendszer elengedhetetlen és egyben megkerülhetetlen feltétele a stabil, jogszerűen és kiszámítható módon működő választási rendszer. Mely választási rendszernek aktív részese maga a választó is. Hiszen a választói akarat összességének kifejezése az, hogy az országgyűlési választás eredményeképpen felállhat a Magyar Köztársaság legfelsőbb államhatalmi szerve,

melyet a választók összességének leadott szavazata konstituálja, legalizálja és legitimizálja.

És ha ezek a szavazatok – függetlenül azok mennyiségétől – jogilag megkérdőjelezhetővé válnak, vitathatóvá válnak, miközben a végeredmény részét képezik és nem zárják ki közülük, akkor ezáltal az egész választási végeredmény jogszerűsége is megkérdőjelezhetővé és vitathatóvá válik. Ráadásul megkérdőjelezi és kétségbe vonja az ilyen szavazatok által a választások végeredményeképpen felálló új Országgyűlés és új kormány legalitását és legitimitását.

És ha mindezen folyamat aktív részese a választópolgár, akkor ezen folyamatnak egyetlen egy részéből sem lehet kizárni, következésképp a választások eredményére kiható jogsértések feltárásából sem. Ugyanis, ha a választópolgárt azért kizárnánk, mert ő maga az általa feltárt jogsértésben nem részes, vagy személyében nem érintett, akkor ezzel és ezáltal lényegében azt a jogsértést, jogsértő helyzetet és állapotot legalizálja és legitimizálja választói szerv, amely jogsértő helyzet és állapot, alapjaiban befolyásolja, befolyásolhatja a választások végkimenetelét, a választások eredményeképpen felálló államhatalmi berendezkedést.

Ha a választópolgár mindebben egyik irányból részt vehet a szavazata által, akkor a másik irányból is ugyanolyan jogosultsággal kell, hogy rendelkezzen. Hozzáteszem, ahhoz sokkal erősebb jogi és alkotmányos érdek fűződik, hogy a választások végeredményét érdemben befolyásoló törvénytelenések, jogtalanságok érdemi megoldást nyerjenek, semmint az, hogy az ezen jogsértő helyzetet feltáró választópolgár személyében vajon mennyire érintett.

Hozzáteszem mindehhez, hogy amikor az egyébként alkotmányjogi szempontból nem létező, a 2013. évi XXXVI. törvény a választópolgár érintettségéről rendelkezik, akkor maga a törvényalkotó sem fejtette ki, hogy mit ért érintettség alatt? Ugyanis az én jogi szakmai megítélésem szerint bármely olyan választópolgár érintett a választásban, a választás minden szegmensében, amely választópolgár választójoggal rendelkezik. Ne csak addig terjedjen az érintettsége, hogy szavazhat, de közben a szavazatát befolyásoló körülményeket nem tárhatja fel. Ezért az érintettségem ilyen szempontból fennáll.

Megjegyzem, ez az alkotmányjogi szempontból nem létező, a 2013. évi XXXVI. törvény is csak érintettségéről és nem személyes érintettségéről rendelkezik. Márpedig az érintettség többféle lehet. Ennek csak egyik opciója a személyes érintettség. De létezik jogi érintettség, valamint akár politikai érintettség. És a törvényalkotó nem határozta meg, hogy milyen érintettségéről beszél, milyen érintettséget akar kifejezni. Ugyanakkor nem határozta meg az érintettség paramétereit sem, ezért a választási szervek, bíróságok, Alkotmánybíróság – mint jogalkalmazók – saját hatáskörben nem határozhatnak meg paramétereket, mert az, lévén jogalkotói feladat- és hatáskör, a saját hatáskörben történő paraméterek meghatározásával elvonnák a törvényalkotó jogkörét.

E körben nyomatékosan aláhúзва szeretném felhívni arra a figyelmet, hogy a törvényalkotó még a fogalommeghatározások között sem szerepelteti az érintettség fogalmát, következésképp nem is definiálta. Ebből viszont az következik, hogy ezt a hiányosságot sem a választási szervek, sem a bíróságok, sem az Alkotmánybíróság saját hatáskörben nem jogosultak önkényesen értelmezni, sem a törvényt e tekintetben kiterjeszteni, vagy egyéni értelmezést tulajdonítani neki. És mivel a törvényalkotó nem határozta meg az érintettség fogalmát, nem definiálta, nem határozta meg a jelentését, tartalmát, ezért az érintettségnek nincs a választójog tekintetében szabályozása. Mindebből az is következik, hogy nem utasíthatnak vissza arra hivatkozva, hogy nem vagyok érintett.

Mindezen szempontok alapján tehát egyértelműen megállapítható, hogy érintett vagyok. Ugyanis az általam támadott és kizárásra javasolt szavazatok érdemi kihatással vannak azon politikai oldal szavazatokban és ezáltal képviselői mandátumokban való érvényesülésére, amelyet magam is támogatok. És egészen abszurd lenne, ha olyan szavazatok változtathatnának ezen, amely szavazatok jogszerűsége, tisztasága minden létező szempontból megkérdőjelezhető és vitatható. És amelyek alapjaiban befolyásolhatják az államhatalmi berendezkedés kialakulását és felállását.

A választójogi jogsérelem, ami nem került érdemben elbírálásra:

A Választási Bizottság **366/2022.(IV.14.) NVB** határozatában döntést hozott a választások végeredményéről. Csakhogy – jogi álláspontom szerint – ezt nem tehette volna meg. Egyrészt, akkor, a határozat időpontjában még idő előtti volt, másrészt a választások végeredményét befolyásoló, a levélszavazatok és a határon túlról érkezett egyéb szavazatok tekintetében még nem született végleges, jogerős döntés.

Egyrészt, ezt a választások végeredményét megállapító határozatot április 14.-én még nem hozhatták volna meg. Ugyanis én vitatom és vitattam a határon túlról érkezett levélszavazatok jogszerűségét, törvényességét, tisztaságát. Indítványt terjesztettem elő, amelyben kértem a választások végeredményéből kizárni az összes levélszavazatot, valamint a Vajdaságból és Romániából érkezett valamennyi (és egyéb) szavazatot egyaránt.

Ezen indítványomat az Országos Választási Bizottság érdemi vizsgálat nélkül elutasította a **364/2022.(IV.13.) NVB** határozatában. Amely határozatot én bírósági felülvizsgálati eljárás keretében megtámadtam a Legfelsőbb Bíróság előtt. Ennek a határozatnak a jogorvoslati határideje április 16.-a volt. És én ezen határidőn belül (igaz, nagyon kicentiztem a határidőt) bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be. A Legfelsőbb Bíróság ezt az indítványomat április 20.-án ugyancsak érdemi vizsgálat nélkül elutasította a **Kvk.II.39.431/2022/2.** számú végzésével. Ezen bírósági végzéssel szemben április 23.-ig ugyancsak alkotmányjogi panaszt nyújtok be.

És amíg mindez nem kerül elbírálásra, addig a választások hivatalos végeredménye nem kerülhet megállapításra, lévén, az általam sérelmezett körülmények, tényezők, adatok, információk, bizonyítékok, lényeges mértékben meghatározzák és befolyásolják a választások hivatalos végeredményét. Hiszen a levélszavazatok, valamint a Vajdaságból és Romániából érkezett szavazatok érdemi kihatással vannak a választások végeredményére. Tehát mindezzel még nem lehetett volna megállapítani a hivatalos végeredményét, hiszen nem zárult le még minden jogorvoslat.

És mivel az általam sérelmezett jogkérdés több mandátum sorsát, kiosztását is alapvetően meghatározza, befolyásolja, különösen annak tekintetében, hogy azok kormánypárti, avagy ellenzéki oldalra kerüljenek, ezért ezek sorsa, amíg végérvényesen el nem dől, nem lehet hivatalos végeredményt hirdetni. Megjegyzem, ha nem éltem volna a bírósági felülvizsgálati kérelemmel, akkor is, amíg a jogorvoslati határidő le nem telik, nem lehetett volna ezen időpont előtt megállapítani a hivatalos végeredményt. Mindezek alapján azt állítom, hogy a választások hivatalos végeredményének a megállapítása idő előtti volt, tehát már pusztán erre tekintettel – annak konkrét tartalmától függetlenül – törvénysértő. Akkor is az, ha számszakilag (esetlegesen) helytálló. De a számszaki végeredményt mindaddig nem lehet hivatalosan megállapítani, amíg az általam támadott és sérelmezett szavazatok ügyében nem születik végérvényes döntés.

Megjegyzem, ide vonatkozóan és ezt nyomatékosan aláhúzom és kihangsúlyozom): az Országos Választási Bizottság a **366/2022.(IV.14.) NVB** határozatában a [7] bekezdésben kifejti, hogy (idézem): 2022. április 12-én 16.00 óráig valamennyi, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságok által az egyéni választókerületi választás eredményének és a területi választási bizottságok által az országos listás választás területi részeredményének megállapítása tárgyában hozott határozat jogerőre emelkedett.

Ugyanezen határozat [3] bekezdésben kifejtik, hogy a választás országos listás eredménye alapvetően három pilléren nyugszik.

[4] Első pillérként az egyéni választókerületi eredményről kiállított jegyzőkönyvek aposztrofálhatók.

[5] Második pillérként az országos listás választás területi részeredményeiről kiállított jegyzőkönyvek fogalmazhatók meg.

[6] A harmadik pillért a Ve. 295. §-a szerinti, a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok levélben szavazásának eredményéről, a Nemzeti Választási Iroda által kiállított jegyzőkönyv testesíti meg.

Csakhowy ez az Országos Választási Bizottság a [7] bekezdésben maga ismeri el, hogy a jogerő csak a [4] bekezdésben megfogalmazott első pillér, valamint az [5] bekezdésben megjelölt második pillér tekintetében állt be. A harmadik pillér vonatkozásában a jogerő még nem áll fenn (tekintettel az én beadványomra is). És ha a választások végeredményét ezen három pillérre építi és alapozza a választási bizottság, akkor az ezekre épülő és alapuló választási végeredményt akkor és csak akkor határozhatja meg, ha mind a három pillér jogerőssé válik. De a harmadik pillér a határozat időpontjában még nem volt jogerős.

Ezen [7] bekezdésben foglaltak alapján tehát megállapítható, hogy CSAKIS és KIZÁRÓLAG a **határon belül** leadott szavazatok kapcsán született határozatok emelkedtek jogerőre, míg a határon túlról érkezett szavazatok tekintetében ilyen jogerős döntés még nem született. Márpedig, ha a határon túlról érkezett bármilyen szavazatokat figyelembe kívánják venni a választások hivatalos végeredményének megállapítása vonatkozásában, akkor azt csak azt követően tehetik meg, hogy a határon túlról érkezett bármilyen szavazatok kapcsán is jogerős döntés születik. Tekintettel viszont az általam, a **364/2022.(IV.13.) NVB** határozattal szemben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelemre, a határon túlról érkezett szavazatok ügyében és kapcsán még nem született, nem születhetett jogerős végeredmény. Ennek hiányában viszont a választások hivatalos végeredménye sem állapítható meg. Kivéve, ha hivatalosa kizárják a határon túlról érkezett összes szavazatot. De eddig még ez sem történt meg. Minderre tekintettel pedig az Országos Választási Bizottság eleve nem is hozhatta volna meg a **366/2022.(IV.14.) NVB** határozatát, hiszen nem álltak fenn ennek meghozatalához a törvényes feltételek. Ezért meg kell állapítani, hogy az általam kifejtettekre tekintettel ez a határozat semmis.

Megjegyzem, attól, hogy a Legfelsőbb Bíróság elutasította az általam kezdeményezett bírósági felülvizsgálati kérelmet az Országos Választási Bizottság **364/2022.(IV.13.) NVB** határozatával szemben, a **366/2022.(IV.14.) NVB** határozat nem vált jogszerűvé, mivel a bíróság elutasító döntése nem visszamenőleges hatályú, tehát utólag és visszamenőleg nem fogja legitimizálni, sem legalizálni a megszületése pillanatában idő előtti, ezért törvénytelen **366/2022.(IV.14.) NVB** határozatot.

Azért kezdeményeztem, hogy **a választások eredménye tekintetében figyelembe vett szavazatok összeségéből zárják ki az összes határon túli levélszavazatot, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett valamennyi szavazatot, mert azok törvénytelenek, és választójogi szempontból nem tiszták.**

A választásokról szóló 2013. évi XXXVI. törvény alapelvei:

2. § (1) A választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása,
- b) önkéntes részvétel a választási eljárásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- e) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

26. adatvédelmi incidens: az adatbiztonság olyan sérelme, amely a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok véletlen vagy jogellenes megsemmisülését, elvesztését, módosulását, jogosulatlan továbbítását vagy nyilvánosságra hozatalát, vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést eredményezi.

A határon túli levélszavazatok, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatok tükrében nem lehet hitelt érdemlően megállapítani a szavazatok érvényességét, jogszerűségét, tisztességét. Sértik ezek a szavazatok az egy választó, egy szavazat elvét. Nem lehet megállapítani a szavazók személyazonosságát, de még azt sem, hogy aki szavazott, az a saját nevében szavazott-e, vagy más nevében. Az sem állapítható meg, hogy aki de jure szavazott, az valós, létező személy-e, vagy már esetleg meghalt. Nem lehet azt sem megállapítani, hogy valaki nincs-e kizárva a közügyek gyakorlásából, akár éppen a választási jogból.

Hadházy Ákos ellenzéli politikus ismertetése szerint a Nemzeti Választási Iroda (NVI) megküldte számára, hány elhunyt határon túli honfitársunkat jelentettek ki a szavazásra jogosultak közül. 2018 és 2021 között négy év alatt összesen 3085 főt. Ezzel szemben 2018-ban 378 445 regisztrált szavazó volt. Ha tudjuk azt, hogy Magyarországon évente 1000 főből 13-15 ember hal meg, akkor könnyen kiszámolható, hogy a határon túli regisztrált választók közül négy év alatt elhunytak száma minimum 20 ezer körül lehet. Ehhez képest csak 3000 honfitársunkat törölték a nyilvántartásból. A többiek címére ugyanúgy kiküldik a leveleket, mintha élnének és hozzátartozóik minden további nélkül szavazhatnak is helyettük - magyarázta.

„A halott kap egy levelet, amelyet a hozzátartozója átvesz, és nyugodtan ki is töltheti. Még csak postára sem kell adni, hiszen Romániában van egy csomó szervezet, például az RMDSZ, amely azt mondja, hogy segít eljuttatni a borítékot, elviszi a külképviseletre, nehogy kellemetlen legyen,

hogy ilyesmit ad fel a postán. A legkisebb gondjuk is nagyobb az embereknek annál, mint szólni a magyar hatóságoknak, hogy meghalt valamelyik hozzátartozójuk, de ha jön a szavazólap, kitölti helyette, aztán beviszi azt is, senki nem ellenőrzi”

A halottaknak kiküldött leveleket is be tudják gyűjteni, és azok alapján is szavazhatnak családtagok, bárki be tudja adni a Demokrácia Központokban a szavazatot bárkinek a nevében, ráadásul senki nem ellenőrzi. Nem ellenőrzött körülmények között zajlik sem az X behúzása, sem az, hogy utána nem bontja-e ki valaki a borítékot, és rakja át egy másikba. Teljes lelki nyugalommal tudnak csalni, akik csalni akarnak.

Mindezt nem kell bizonyítani. Nincs megfelelően sem szabályozva a határon túli szavazatok ügye, főleg a levélszavazatoké, de semmilyen jogi garancia sincs arra vonatkozóan, hogy nem történik-e ezekkel a szavazatokkal, szavazólapokkal visszaélés, trükközés, a szavazat, valamint a szavazás jogszerűségét nem játsszák-e ki. És mivel a lehetőség ebben a rendszerben benne van, nem garantálható a választás és a szavazás tisztasága, jogszerűsége, ezért egyetlen egy határon túli levélszavazat, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazat nem fogadható el érvényes szavazatnak. Nem tudni, hogy azok a szavazatok kiknek a szavazatai, kik szavaztak azokon a szavazólapokon? Azok, akiknek a nevére szól, vagy mások? Kik kezelték és küldték vissza ezeket a szavazatokat? Nem történt-e trükközés, manipulálás velük? A lehetőség és az esély mindenesetre fennáll legalább olyan mértékben, hogy megalapozza az alapos gyanút. Mindezt nem garantálható, ezért ezeknek a szavazatoknak a tisztasága, jogszerűsége vitatható, megkérdőjelezhető. Aggályos és kétséges. És már önmagában azért, mert ennek lehetősége fennáll, kétségessé teszik a szavazatokat. Az alapos gyanú már önmagában is tisztázatlanná teszi a határon túli levélszavazatok, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatok jogszerűségét.

„Az, hogy kiküldenek egy csomó olyan embernek levélszavazatot, aki meghalt, és a levélcsomagot bárki ellenőrizetlenül kitöltheti és visszaküldheti postán, nem fair választási rendszer. Ha nem számítanának ezek a szavazatok, valószínűleg nem ez a rendszer lenne. Akkor nem mehetnének házról házra aktivisták, akik pontosan tudják a névjegyzékből, hogy melyik kettős állampolgár hol lakik. A magyar kormánynak egyszerűen nem érdeke, hogy olyan ellenőrzési folyamatot vezessen be, amellyel kiszűrhetnék az esetleges visszaélési lehetőségeket, amelyek egyébként, jelzem, az előnyükre válnak”

Minden egyes választás és népszavazás előtt, minden regisztrált állampolgárnak kérdés nélkül kiküldi a levélcsomagot, benne a szavazólappal – anélkül, hogy tudná, közülük hányan lehetnek még egyáltalán életben”. Nyugtalanító, hogy a “levélben szavazóknak nem feltétlenül kell a saját lakcímükre kérni a levélcsomag postázását – így aztán akár a regisztráció során segítőkésznek mutakozó aktivisták számára is könnyen hozzáférhető címet is megadhattak.”

Az a körülmény, hogy a törvény nem írja elő a válaszboríték postai úton történő visszajuttatását az NVI-hez vagy a külképviseletekhez, az leadható a konzulátusokon vagy a helyi magyar szervezeteknél is, magában hordozza a csalás lehetőségét. Hiszen ennek a folyamatban, akár pl. a helyi magyar szervezeteknél az íveket minden további nélkül

bárki kitöltheti. Ahogy az azonosító íveken az aláírások hitelessége is vitatható és megkérdőjelezhető.

A választási iroda korábban a levélszavazásról azt írta, hogy a szavazási levélcsomag kizárólag a jegyzéken szereplő választópolgárnak személyesen adható át, meghatalmazottnak nem.

A Vajdaságban viszont így szinte az összes levélcsomag a Vajdasági Magyar Szövetség aktivistáinál van vagy volt, a Szabad Magyar Szó szerint a Concordia Minoritas Hungaricae (CMH) ugyanis szerződést köthetett a Szerb Postával, hogy ők kézbesítik a levélszavazatokat.

A Vajdasági Magyar Szövetség veszélybe sodorta a magyarországi választások tisztaságát, írja sajtóközleményében a Magyar Mozgalom.

Eszerint: a VMSZ aktivistái kézbesítik a magyarországi választásokon szavazati joggal rendelkező polgártársaink szavazólapjait. Ezzel van tele napok óta a közösségi média, erről tájékoztatnak bennünket a Magyar Mozgalom tagjai, szimpatizánsai és mi magunk is megtapasztalhattuk, hogy ez történik. Az aktivisták megjelennek a házainknál, van ahová kopogtatás nélkül bemennek és ők maguk ki is töltik a szavazólapokat.
<https://szmsz.press/2022/03/17/a-vmsz-szegyellje-magat-amiert-besarozta-az-anyaorszagi-valasztasok-tisztasagat/>

A magyarázat szerint a szerbiai postának nincs kapacitása ezeknek a leveleknek a széthordására, ezért azzal a CMH egyesületet bízták meg. Az aktivisták a szavazóanyag átadásakor semmiféle átvételi elismervényt nem adnak és nem is iratnak alá a polgárokkal. Semmilyen nyoma nincs neki, ki vette át, és ki nem vette át szavazási dokumentációját, ami azt jelenti, hogy nem tudhatjuk, végül nem a VMSZ irodáiban töltik-e ki a szavazópolgárok helyett a választási és népszavazási íveket.

Mindezek felül rendkívül aggályos, hogy a határon túli levélszavazatok kapcsán külön lapon van a szavazó adata és külön lapon a szavazata, miáltal a kettő elválasztható egymástól. Következésképp ilyen szempontból sem lehet megnyugtatóan tisztázni és igazolni, hogy mely szavazat, kié.

És ezt sem kell bizonyítani, mert nem az a lényeg, hogy a konkrét állítás bizonyítható-e, hanem az, hogy abban a gyakorlatban, amelyet kialakítottak, ez a lehetőség benne van, ez kivitelezhető és megoldható, működőképes. És semmilyen intézkedés nincs és nem is történt arra vonatkozóan, hogy mindennek akár csak az elvi lehetőségét is kizárja. Éppen fordítva áll a helyzet: a törvényalkotónak kellett volna megfelelő szabályozással garantálni, hogy ilyenek nem fordulhatnak elő, hogy ilyen körülmények nem történhetnek. Ugyanis, nem a konkrét esetek megtörténtét kell(ene) ebben az esetben bizonyítani, hanem azt, hogy ilyen esetek, körülmények nem történhetnek meg. De ebben az esetben megfordul a bizonyítási kényszer. Ugyanakkor, lévén a megfigyelő szervezet gyorsjelentése, valamint a csatolt videók azt bizonyítják, hogy igenis lehet csalás, visszaélés, jogellenes szavazási mód és forma, a szavazatok vitatható kezelése, tárolása, szállítása, továbbítása, ezért mindezek alapján igenis joggal merülhet fel kétség a szavazatok jogszerűsége és tisztasága iránt. Márpedig, mivel a szavazatokon és ezáltal a választáson az államhatalmi berendezkedés is múlik, ezért elengedhetetlen, hogy csakis olyan szavazat kerülhessen az eredmény megállapítása tekintetében figyelembe véve, amely szavazatok tekintetében a legkisebb kétség sem merülhet fel a szavazás, ill. a szavazatok törvényessége és tisztasága tekintetében. Mivel a felmerült kétség elég alapos ehhez, ezért önmagában már ezen kétségek és aggályok alapján igenis minden tekintetben megalapozott az, hogy az így begyűjtött határon túli levélszavazatokat, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatokat a végeredmény tekintetében nem lehet figyelembe venni. Egyet sem. Ezért is, ezeket a

határon túli levélszavazatokot, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatokat semmisnek kell tekinteni.

Amíg nincs arra garancia, hogy csak élő emberek szavaznak, addig nem lehet a határon túli levélszavazatokat, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatokat érdemben figyelembe venni. És amíg arra sincs garancia, hogy senki sem szavazhat más nevében, valamint, hogy egy ember csak egy szavazatot adhat le, addig ugyancsak nem lehet a határon túli levélszavazatokat, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatokat érdemben figyelembe venni. És amíg fennáll a lehetősége a szavazatok nem megfelelő tárolásának, az azokhoz való bárki általi hozzáférhetőségnek, az esetleges belenyúlásnak, a manipulálásnak, a megváltoztatásnak, a részbeni (értsd alatta: az esetleges más irányú szavazatok) kiemelésének és eltüntetésének, a titkosság megsértésének, addig ezeket a szavazatokat nem lehet sem legális, sem legitim szavazatoknak tekinteni. Ezért is indokolt a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatok összességét kizárni a szavazás végeredményéből, annak megállapításából.

Egy, a választások megfigyelésével foglalkozó dán civil szervezet, a Silba két megfigyelőcsoportot is küldött Kolozsvárra, hogy az erdélyi magyarok levélszavazását monitorozzák a magyar parlamenti választásokon. Kijött a gyorsjelentésük és az elég lesújtó képet ad a folyamatról.

Meglátogatták meg az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács úgynevezett Demokrácia Központját, az RMDSZ által működtetett Eurotrans Alapítvány szavazóhelyiségét, valamint megtekintették a kolozsvári magyar konzulátuson a személyes szavazásokat és a másutt leadott levélszavazatok átvételét.

A jelentésük szerint (mely a link alatt olvasható angol nyelven)
https://drive.google.com/file/d/1kzQIJ4GdnOEyH3xrbWK_MxFetPqIPLyB/view?fbclid=IwAR207vpRGCwtyYAJY3euI4-brQztwmY6gopJxZOqzKtnbfYaZu64NCIKPLU

1. Az EMNT-nél a hagyományos szavazóurnák helyett egy kivágott kartondobozt használtak,
2. A személyes adatokat tartalmazó nyomtatványokat bárki számára látható helyen, a kartondobozzal egy helyiségben tartották,
3. Az erdélyi falvakból származó levélszavazatokat a szavazóhelyiségben lévő hűtőszekrényen tartották lezáratlanul és bárki számára hozzáférhetően.
4. A konzulátuson a legtöbben nem a fülkében töltötték ki a szavazólapot, hanem nyilvánosan. Bár ez a magyar választási törvény szerint legális, a megfigyelők szerint nem felel meg a demokratikus gyakorlatnak.
5. Nem volt a kartondobozból kialakított szavazóurnán pecsét, és csak két zipzárral voltak rögzítve.
6. Az általuk látott kartondoboz urnában nem voltak ellenőrző papírok sem.
7. A falvakból civil szervezetek gyűjtötték a szavazatokat, és azokat dobozokban, jegyzőkönyv nélkül vitték el a konzulátusra.
8. A választás integritását leginkább az sértette, hogy az emberek egynél több szavazatot adtak le - írják, hiszen láttak egy idős férfi a felesége nevében, egy nőt a fia nevében szavazni.
9. Nem kértek személyazonossági igazolványt azoktól a személyektől, akiknek a szavazatát elhozta, és nem kértek meghatalmazást sem a közvetítőtől.
10. Arra is láttak példát, hogy valaki egyszerre tíz szavazatot dobott be. Azt írják a jelentésükben: Sok esetben megfigyeltük, hogy az emberek egynél több szavazólapot dobott be, anélkül, hogy a tisztviselők megállították volna őket. 10:29 és 11:31 között 7 szavazó dobott be egynél több szavazólapot, 11:52 és 12:38 között pedig 6 szavazó dobott be egynél több szavazólapot.

11. A levélszavazáson rendelkezésre álló szavazólapok és borítékok száma majdnem kétszerese volt a konzulátuson regisztrált választópolgárok számának, ami potenciálisan elég problémás lehet a fel nem használt szavazólapokkal való visszaélés miatt - áll a jelentésben.

12. Miután a szavazatokat megszámlálták és kartondobozokba rakták, nem vitték őket a széfbe, hanem a konzulátus folyosóján hagyták őket éjszakára tárolni.

13. A folyosón kívül lévő helyiségben az összes biztonsági kamerát ruhadarabokkal takarták el. A megfigyelőcsoport jelentése itt olvasható:

https://drive.google.com/file/d/1kzQIJ4GdnOEyH3xrbWK_MxFetPqIPLyB/view?fbclid=IwAR207vpRGCwtyYAJY3euI4-brQztwmY6gopJxZOqzKtnbfYaZu64NCIKPLU

Azt meghaladóan, hogy a megfigyelő csoport jelentésének elérhetőségét megadtam, külön fájlban csatolom is egyben.

Csatolok továbbá két videót arról, hogy mennyire sérül a választójog a határon túli szavazatok kapcsán.

Az egyik video azt bizonyítja, hogy az Erdélyi Demokrácia Központokban mások helyett is leadható szavazat a tavaszi magyarországi választásokra, állítja Juhász Péter egykori politikus rejtett mikrofonos felvételei alapján.

Juhász Péter két, Demokrácia Központban készített felvételt mutatott be, amelyeken az ott dolgozók előzékenyen azt mondták a magát éppen költözésben lévő helyi lakosnak kiadó Juhásznak, hogy a vele egy lakcímen tartózkodók szavazatait is leadhatja ő.

Juhász azt a történetet adja elő, hogy most költözött családjával Marosvásárhelyről Tibódra, és arról érdeklődik hogyan szavazhat ő, illetve a választás napján feltehetőleg Londonban tartózkodó nagykorú gyerekei.

Az egyik munkatárs azt mondta, hogy mindent meg lehet oldani, Juhász több szavazólapot is behozhat majd a választások idején, ha azok ugyanarra a lakcímre mentek ki a regisztráció után.

„Személyesen kellene szavazni, de hogyha ők megkapják a szavazólapot, önök itthon, akkor önök is tudnak. Tehát hogyha megvan a lakcímkártya, és helyesen töltik ki az azonosító lapot, akkor tudnak szavazni” – mondta egy másik Demokrácia Központ munkatárs, aki még azt is felajánlja, hogy segítenek összehajtogatni a szavazólapokat, de rögtön meg is jegyzi, hogy ilyet nem lenne szabad mondania. A munkatársak Juhászt is próbálják megnyugtatni, hogy nem lesz semmi baj, ha több szavazatot ad le.

Juhász szerint ezek után felmerül a választások jogszerűsége, és az sem jó üzenet, hogy nem egyszer a kormányzati pénzből fenntartott Demokrácia Központok a Fidesz szövetségeseinek számító pártok irodáival egy helyen vannak.

Határon túli magyar állampolgárok akkor szavazhatnak, ha regisztrálnak a választási iroda honlapján. Ehhez a regisztrációhoz viszont nem kötelező a lakcímkártyán szereplő címet megadniuk, bármilyen értesítési címet beírhatnak, amire aztán Magyarországról küldik ki a szavazólapot.

„Semmilyen módon nem titkos a magyarországi szavazás, bárki nevében szavazhat, egyszerűen meg kell szerezni egy levelet, ki kell nyitni egy borítékot, és ennyi” – állítja Juhász.

A határon túl más nevében is szavazhatsz - YouTube -
https://www.youtube.com/watch?v=y9DTNm2iN_k
https://www.youtube.com/watch?v=TVpTz1l_iOk

A választójog és a választások hatékonysága elemének tekinthető megállapítások és követelmények: pl. a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye; a választás tisztaságának megóvása; a választási csalások megakadályozása; a jogállamiság követelményének megfelelő, a visszaélések lehetőségét kizáró, garanciális jellegű szabályok megalkotása és érvényesítése; a választás zavartalansága; a választói akarat manipulálatlansága; a választói akarat szabad érvényesülése és kifejezésre juttatása; a legfelsőbb államhatalmi szerv szabad akaraton alapuló létrehozása, legalizálása és legitimizálása stb. [39/2002. (IX. 25.) AB határozat, ABH 2002, 273.; 298/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 696.]. A 6/2007. (II. 27.) AB határozat (ABH 2007, 135.)

Álláspontom szerint, a megfigyelőcsoport jelentése, valamint a csatolt videók alapján a **határon túli levélszavazatokat, valamint a Vajdaságból és a Romániából érkezett szavazatokat** semmisnek kell tekinteni és nem lehet a választás eredménye tekintetében figyelem bevenni. Ezért kérem és javaslom, hogy az összes hivatkozott, tehát valamennyi határon túlról érkezett levélszavazatot, valamint a Vajdaságból és Romániából érkezett összes szavazatot zárják ki a magyarországi választások végeredményéből és ezeket a szavazatokat semmilyen formában ne vegyék figyelembe érvényes szavazatként.

Azért is szükséges eltörölni ezeket a szigorú alaki-formai és eljárásjogi szempontokat, mert egy választási eljárásban magának a választásnak a vitatható szempontjait, eseményeit, körülményeit kell tisztázni, vizsgálni és intézkedéseket foganatosítani ezekkel szemben. Ellenben, ha ezek az alaki-formai és eljárásjogi szempontok mindennek a gátjai, mindezt megakadályozzák, akkor azzal maga a választás tisztasága vonható kétségbe. Minek következtében teljes joggal merül fel a választópolgárban, hogy hiába szavaz a választó, hiába fejezi ki az akaratát a szavazata által, ha valójában a választási csalás, a törvénytelenység, a tisztességtelenség dominál és mindennek következtében a választások alapján felálló új hatalom valójában választási csalás révén szerezte meg a hatalmat. És ha ezek a visszás körülmények nem kerülnek tisztázásra, akkor továbbra is ott marad a levegőben annak gyanúja, hogy a győztes nem tiszta és nem jogszerű eszközökkel szerezte meg a hatalmat, vagyis ezekkel a tisztázatlan módszerekkel és eszközökkel kijátszotta a választói akaratot.

Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a választópolgárok kizárólag az aktív választójog négy évenkénti gyakorlása révén tudnak befolyást gyakorolni a képviselői szervek, különösképpen az Országgyűlés összetételére. Éppen ezért, “akár az egyenlőség, akár az általánosság bármiféle korlátozása csak igen jelentős elvi indokból fogadható el és egyeztethető össze az Alkotmánnyal.” [6/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 19, 20.] Ugyanis mindebből következően, ha a

választás bármely tekintetben jogsértő, vagy annak akár csak a megalapozott gyanúja felmerül, akkor az azt jelenti, hogy vitathatóvá és megkérdőjelezhetővé válik a választások eredményeképpen felálló új kormány és az új Országgyűlés legitimitációja és a legalitása. Hiszen nem tiszta és nem jogszerű választások alapján szerezték meg a mandátumukat.

A választás jogszerűségének biztosítása érdekében az államnak aktív magatartást kell tanúsítania. A választás intézményvédelmi oldalán az állam a választás jogszerűségének érvényesíthetőségét érdemben lehetővé tevő, azt elősegítő szabályok megalkotására, és azok érvényesítésére köteles. Az állam intézményvédelmi kötelezettségéből következik, hogy nem gördíthet olyan akadályt a választás, minden tekintetben és minden szempontból megálló jogszerűségének érvényre juttatása elé, amely a választás jogszerűségének és tisztaságát bármilyen szempontból korlátozná, akadályozná, vagy lehetetlenné tenné. A választás jogszerűsége érvényesíthetőségének feltétele tehát, hogy az állam a választás törvényességét megfelelő garanciákkal védje, ne pedig a törvényteleniséget engedje érvényesülni.

Mindezen körülményeket csak megerősíti és megalapozza az, hogyha a törvényalkotó egyszerre rendel el nagyon rövid határidőket és vele egyidejűleg nagyon szigorú, teljesítendő követelményeket. Mert ezek csak arra szolgálnak, hogy a választás jogellenes szempontjaival szemben minél nehezebb legyen fellépni.

Ami pedig a választással és a választás lebonyolításával, valamint a választás jogszerűségét biztosítani hivatott szervek és az azok eljárásának, ill. működésének szabályozásával kapcsolatos jogszabályok jogszerű létezését illeti. E körben az alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, ill. egyes pontjait tekintve a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény jogszerű megalkotása, jogszerű kihirdetése és jogszerű létezése közjogilag vitatható és megkérdőjelezhető.

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

T) cikk

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

24. cikk

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

(3) Az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;

(5) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvényt és az Alaptörvény módosítását csak a megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények tekintetében vizsgálhatja felül.

(6)* Az Alkotmánybíróság az (5) bekezdés szerinti indítványról soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alaptörvény vagy az Alaptörvény módosítása nem felelt meg az (5) bekezdésben meghatározott eljárási követelményeknek, az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását

a) az (5) bekezdés a) pontja szerinti esetben az Országgyűlés újratárgyalja,

b) az (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben az Alkotmánybíróság megsemmisíti.

Az alaptörvény 24. cikk (5) bekezdése tekintetében a b.) pont nem alkalmazható, nem képezheti hivatkozást, tárgyát, sőt, kifejezetten alkotmányellenes.

(5) b) a kihirdetéstől számított harminc napon belül a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezheti.

Mint ahogy azt az alábbiakban kifejtem, ha az alaptörvény, ill. annak bármely módosítása nem felelt meg a jogalkotás követelményeinek, akkor az a jogalkotás szabályainak, előírásainak, követelményeinek be nem tartása, kikerülése, felülírása, mellőzése, figyelmen kívül hagyása miatt jogszerűen nem is jött létre. És ha nem jött létre jogszerűen, akkor nem is hatályos. Ezért az így, nem jogszerűen megalkotott norma

nem válik jogszerűvé azáltal, hogy egyrészt nem harminc napon belül kerül megtámadásra, sem attól, hogy nem a felsoroltak támadják.

Ha az alaptörvény a maga egészében jogszerűen és joghatályosan nem létezik, akkor ebből következően annak egyik pontja sem létezik, beleértve a 24.cikk (5) bekezdését is. Ebből következően nem válik azáltal jogszerűvé, sem joghatályossá, hogy az alaptörvény ezen 24. cikk (5) bekezdésében lekorlátozza azok személyét, akik támadhatják és ameddig támadhatják.

Ugyanis, ha harminc napon túl, ill. a megjelölteken kívül mások által nem támadható az alaptörvény és/vagy bármely módosításának jogalkotási szempontból vizsgálándó létrejötte, akkor az alaptörvény ezen pontja [24.cikk (5) bekezdés], harminc napon túl, de jure önmagát hatályos jogszabállyá mondja ki. Márpedig olyan módon nem lehet jogot alkotni, hogy a jogi támadás idejét és a támadók lehetséges körét leszűkítem és lekorlátozom. Ettől még a nem jogszerűen megalkotott norma nem válik jogszerűvé. Ugyanakkor, ha az alaptörvény (és hozzá kapcsolódóan a módosításai) közjogilag érvénytelen, ez a közjogilag érvénytelen alaptörvény a harminc napon túl nem válik attól sem érvényessé, sem joghatályossá, hogy a megjelölt körből senki sem támadta. Ugyanis a közjogi érvényességnek nem azok a kritériumai, hogy mikor és kik jogosultak megtámadni. Ha az alaptörvény közjogilag érvénytelen, akkor közjogilag érvénytelen marad akkor is, ha harminc napon belül a megjelölt körből senki sem támadta. A harminc napon belüli meg nem támadás a közjogilag érvénytelen alaptörvényt nem teszi sem érvényessé, sem hatályossá.

Megjegyezni kívánom, hogy az alkotmányosság érvényre juttatása, akár a jogalkotás szabályainak tekintetében is, olyan erős alkotmányos követelmény, hogy ezt nem lehet – ugyancsak alkotmányos keretek között – sem időben, sem a támadható személyek vonatkozásában lekorlátozni. Az alkotmányosságot így nem lehet érvényre juttatni.

Különösen akkor, amikor az alaptörvény önmagáról azt mondja ki, hogy a jogrend alapja. Miközben ezen alap tekintetében is nagyon komoly alkotmányossági aggályok merültek fel. És ha a választási eljárás részeként még egy ilyen rövid idejű alkotmányjogi panasz esetén és kapcsán is nagyon komoly és szigorú feltételeket támasztanak az indítványozó felé és részére, akkor alappal elvárható, hogy a jogrend alapját képező (vagy képezni szándékozó) alaptörvény is alkotmányossági és jogalkotási szempontból, minden körülménytől függetlenül, minden körülmény ellenére támadhatatlan legyen.

Az alaptörvény 24. cikk (5) bekezdése azt a hamis és téves üzenetet hordozza magában, hogy ha maga az alaptörvény (vagy annak bármely módosítása) jogalkotási szempontból alkotmányellenes, de harminc napon belül a megjelölt körből senki sem támadja, akkor kvázi alkotmányossá válik. Hát nem. Nem válik alkotmányossá. Sem a harminc nap (eredménytelen letelte), sem pedig a megjelölt körön kívüli személy (kizárása) az alkotmányellenes helyzetet nem fogja alkotmányos szintre emelni, alkotmányossá tenni.

Mindezeket meghaladóan az alaptörvény 24.cikk (5) bekezdését az alaptörvénybe az alaptörvény IV. módosítása emelte be. Amely IV. módosítás, mint azt lentebb is még kifejtem, önmagában is közjogilag alkotmányellenes, pl. a felkészülési idő rövidege miatt (a kihirdetést követő napon hatályba lépett), ezért ettől nem vált sem alkotmányossá, sem joghatályossá.

Továbbá, a 24. cikk (5) bekezdés b.) pontja tekintetében a kihirdetéstől számított harminc napon belül teszi lehetővé az alaptörvény támadását a jogalkotási szabályok be nem tartása miatt, miközben ezt a jogot csak az alaptörvény nyolcadik módosítása tette lehetővé, ami 2019-től hatályos. Ez így viszont jogelvileg és látszólag visszamenőleges hatályú jogot biztosít, miközben egyidejűleg ki is zárja. Hiszen ha magát az alaptörvényt a megalkotása, a jogalkotás szabályinak be nem tartása miatt (a megjelölt kör) csak harminc napon belül támadhatja, akkor a 2019-ben hatályba léptetett harminc napos időkorlát eleve alkalmazhatatlan az alaptörvény egészére nézve, de a korábbi módosításokat illetően is. Ez látszólag visszamenőleges hatályú negatív jogalkotást és jogalkalmazást tesz lehetővé, de egyidejűleg azonnal ki is zárja azzal, hogy a 2012-ben hatályba léptetett alaptörvényt csak harminc napon belül lehet támadni, azt is csak 2019-től. Vagyis amit egyik kézzel biztosítanak, azt a másikkal azonnal vissza is vesznek.

Viszont attól és azért, hogy évekkel később és utólag biztosítanak egy olyan jogot (jogelvileg), amely valójában de jure alkalmazhatatlan, az alkotmányosan nem létező alaptörvény nem fog alkotmányossá válni. Mindezekre tekintettel tehát az alaptörvény 24.cikk (5) bekezdésének b.) pontja akkor is közjogilag érvénytelen, ha az alaptörvény a maga egészében egyébként érvényes és joghatályos lenne.

Mivel azonban maga az alaptörvény jogszerűen sosem került megalkotásra, jogszerűen sosem jött létre, ezáltal egy jogszerűen nem létező normát nem lehet jogszerűen módosítani sem. Következésképp az alaptörvénnyel együtt az összes módosítása is érvénytelen, semmis és hatálytalan. Beleértve az alaptörvény valamennyi pontját egyidejűleg.

Ugyanakkor hangsúlyozottan aláhúzom: ha az alaptörvény közjogilag érvénytelen és semmis, akkor ezzel szemben az alaptörvényt önmaga nem tudja legalizálni, sem legitimizálni. Hiszen ha az alaptörvényt jogszerűen nem alkották meg, az jogszerűen sosem jött létre, akkor a későbbiekben bármilyen újabb pontot iktatnak bele, az nem fogja a jogszerűtlen megalkotást utólag és visszamenőlegesen legalizálni, sem legitimizálni. A jogszerűség biztosításának nem lehet az jogszerű módja, hogy a jogellenesen létrehozott normába utólagosan beiktatott pontokkal emeljük jogszerű szintre azt, ami egyébként jogellenes. Ezért is, e tekintetben az alaptörvény közjogi érvénytelensége tárgyában a T. cikk (3) bekezdése maga az iustizmord, hiszen a kifejtettek alapján az alaptörvény önmagával ellentétes, következésképp ebből a megközelítésből is megállapítható az alaptörvény közjogi érvénytelensége és kimondható a visszamenőleges hatályú semmissége.

Annak megértéséhez, hogy az alaptörvény, valamint az összes többi, felsorolt törvény jogszerűen, joghatályos normaként nem is létezik és sosem létezett, valamint, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányát jogszerűen és joghatályosan sosem helyezték hatályon kívül, vissza kell mennünk a gyökerekig. Ez pedig magával a jogalkotással kezdődik.

A jogalkotás is a jogrendszer része. Elválaszthatatlanul. Annyira, hogy a jogalkotás joghatása érdemben kihagyhat magára a jogrendszer működésére is. Ezért is a jogalkotás rendszeréből nem lehet kiemelni semmit és az (legyen az bármi) nem élhet a jogrendszeren kívüli, önálló életet. Ezért is, nem lehet figyelmen kívül hagyni. A jogalkotás és annak jogszerűsége a jogbiztonságnak is megkerülhetetlen része. Annyira, hogyha valamit nem jogszerű jogszabály szabályoz, akkor annak a jogterületnek (mely felett, mögött nem jogszerű jogszabály áll) az egésze

megkérdőjelezhető alkotmányjogi értelemben. Ezért is nem elég pusztán annyi, hogy van-e jogszabály, rendelkezésre áll-e jogszabály, vagy sem.

Az alkalmazni kívánt jogszabály jogi létezése is annyira fontos szempont, hogy ha a jogszabály nem jogszerű, vagy jogszerűen nem létezik, akkor egy nem jogszerű jogszabályon alapuló jogi helyzet, jogkérdés, jogterület sem jogszerű. Tehát egy jogkérdés megítélését nem lehet pusztán ott és azzal kezdeni, hogy az adott, alkalmazni kívánt jogszabályhoz, annak tartalmához, előírásaihoz viszonyítjuk a vitatott jogkérdést. A jogszerűséghez a jogszabály előéletének, múltjának vizsgálata is alapvető követelmény, enélkül a jogbiztonság sem érvényesülhet. Ha ugyanis a jogszabályok jogi létezését nem vizsgáljuk, az ilyen vizsgálatot mellőzzük, akkor ezzel magát a jogrendszert a maga egészében kérdőjelezzük meg, tesszük szükségtelenné, de akár kiüresíthetjük is. Min alapul maga a jogrendszer? Hiszen innentől kezdve nem számít, hogy ki hoz szabályt, mi alapján, jogosult-e szabályt hozni? Szabály-e egyáltalán a szabály? Milyen szabály a szabály? Bármilyen lehet? Mindezen kérdések megválaszolásához a jogalkotás és annak előírásainak figyelembevétele nélkül nem lehet jogszerű választ adni.

Ezért is kijelenthető, hogy az olyan norma, amelynek a létrejötte a kezdeményezéstől egészen a kihirdetés megtörténteig nem felel meg maradéktalanul valamennyi jogalkotási feltételnek, az a norma jogszerűen nem norma. Az jogilag nem létezik. Arra nem alapozható semmilyen eljárás. Sem döntés. Sem pedig hivatkozás.

Mindezek tükrében megkerülhetetlenek az alábbi jogkérdések:

1. Az eljárás alapjául szolgáló norma mind a megalkotása, mind pedig a tartalma tekintetében is jogszerű és alkotmányos legyen. Egy alkotmányos jogállamban ugyanis elengedhetetlen követelmény, hogy az alkalmazott jogszabály nem csak a tartalma tekintetében legyen alkotmányos, de jogszerűen létezzen is.
2. Maga az eljárás alapjául szolgáló norma az alkalmazásával ne sértsen más normát (Jellemző példa erre a kórházak ellátási kötelezettségét és a gazdálkodásukat szabályozó törvények. Akármelyiket is tartják be, azzal automatikusan megsértik a másikat)
3. Az eljárás lefolytatására jogosult szerv (legyen az akár bírósági, akár alkotmánybírósági) létezése és működése mögött is legyen egy alkotmányos felhatalmazó norma. Mind a létrejötte, mind pedig a működése mögött. És ez a követelmény jelenleg nagyon sok jogintézmény vonatkozásában vitatható és megkérdőjelezhető. Ha egy norma, pláne ha az felhatalmazó norma, nem létezik, vagy nem jogszerűen, alkotmányos keretek között nem létezik, akkor az a norma alkotmányos keretek között nem hozhat, nem tud létrehozni jogszerűen létező, működő intézményt. De létező intézmény működését sem tudja garantálni és biztosítani. Egy jogszerűen nem létező jogszabályra nem lehet eljárást építeni, alapítani.

Érvényesülnie kell a kormányzati felelősségnek a törvényjavaslat előkészítése és az Országgyűlés elé történő benyújtása során, mondta ki korábban még az Alkotmánybíróság. Az egyéni képviselői indítványra történő törvénymódosítás, de különösen az Alkotmány módosítása ilyen módon azért vet fel a demokratikus jogállam követelményéhez kapcsolódóan súlyos problémát, mert az országgyűlési képviselők esetében szinte teljes mértékben kizárt az, hogy a törvénymódosító javaslatuk benyújtása előtt megfelelő alapossággal előzetes számításokat és elemzéseket végezzenek, egyeztessenek és tárgyaljanak az érdekelt felekkel, így nagy az esély arra, hogy hatásait és következményeit tekintve kellőképpen át nem gondolt törvénymódosításokat vagy akár alkotmánymódosítást fogad el az Országgyűlés. Egyéni képviselői indítványra történő törvénymódosítás esetén a kormányt nem terheli az előzetes hatástanulmány készítésének, illetve a szükséges egyeztetések lefolytatásának a kötelezettsége." [61/2011. (VII. 13.) AB h.] *Az alaptörvényt önálló képviselői indítvány formájában nyújtották be.*

Az Alkotmánybíróság (amikor még szakmai alapon működött) világossá tette azt is, hogy a törvényalkotás során meg kell tartani azokat a garanciális szabályokat, amelyeket az Országgyűlés Házsabálya állapított meg: „a törvényhozási eljárás ésszerű rendjét biztosítja a

törvényjavaslat vitájának általános, részletes és záró vitára tagolása, amelyek során először a törvényjavaslat szükségessége, szabályozási elvei, jogrendszerbe illeszthetősége és egésze, másodsor a módosító javaslatokkal érintett részek és a bizottsági ajánlások, végül – a módosításokról történő szavazás alapján előkészített – egységes javaslattal kapcsolatban előállt koherenciazavar feloldása és a törvényjavaslat végleges szövegének elfogadhatósága kerül megvitatásra. És ez az alkotmányos jogelv, megítélésem szerint egyaránt vonatkozik mind az alaptörvényre, mind pedig a NER valamennyi törvényére és azok megalkotására.

... a Házzabálynak a zárószavazás előtti módosító javaslatok benyújtására vonatkozó rendelkezése a demokratikus hatalomgyakorlás és a köz érdekében végzendő képviselői tevékenység garanciájának minősül, ezért megsértése olyan súlyos eljárási szabálytalanságnak tekintendő, amely a törvény részének vagy egészének közjogi érvénytelenségét idézi elő.”
[164/2011. (XII. 20.) AB h]

Az egyik megkerülhetetlen szempont: ahhoz, hogy egy eljárás (bármely eljárás), akár egy választási eljárás is, minden tekintetben és maradéktalanul jogszerű legyen, több alapvető feltételnek is teljesülnie kell. A jelenlegi választási eljárás és azon belül a jelen, alkotmányjogi panasszal vitatott, a Legfelsőbb Bíróság **Kvk.II.39.432/2022/2.** számú határozata, **alkotmányjogi szempontból nem jogszerű.**

Alapvető törvényi és alkotmányos jogelv, hogy egy eljárásnak az eljárás minden szakaszában és minden pontján maradéktalanul jogszerűnek és alkotmányosnak kell lennie.

A jogszerűség érvényre juttatásához nem elég az és annyi, hogy az eljárást és az eljárási cselekményeket az ügyben alkalmazott jogszabály előírásaihoz viszonyítjuk.

A jogszerűséghez és az alkotmányossághoz elengedhetetlen feltétel és követelmény, hogy egyrészt maguk az alkalmazott jogszabályok jogszerűen létezzenek és jogszerűen hatályosak legyenek.

Ennek a jogelvnek a Legfelsőbb Bíróság által alkalmazott törvényi előírások, sem a maguk egészében, sem az alkalmazott pontok tekintetében nem felelnek meg. Másrészt ebbe a jogelvi körbe tartozik az is, hogy az eljáró szervek is jogszerűen működjenek, vagyis működésük mögött legyen alkotmányos felhatalmazó norma és az eljárásukat is alkotmányos szabály garantálja. Idetartozóan a választási szervek, a bíróságok és maga az Alkotmánybíróság is.

Nemcsak a jogszabályoknak és az állami szervek működésének kell szigorúan összhangban lenniük az Alkotmánnyal.

A jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából. Csak a

formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás.

A demokratikus jogállam feltételezi továbbá a demokratikusan elfogadott eljárási szabályokat, illetve az azoknak megfelelő döntéshozatalt. Az alkotmányos demokrácia összetett rendszer, melyben részletes eljárási szabályok rendezik több szerv - olykor folyamatos - együttműködését. A szervek együttműködését, tevékenységük kölcsönös ellenőrzését biztosító szabályok azért jelentősek, mert az eljárás eredményének - a döntésnek - a demokratikus legitimitását az eljárási szabályok megléte, továbbá feltétlen és maradéktalan betartása biztosítja. Az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok megsértése formailag érvénytelen (közjogi érvénytelenség) és illegitim döntést eredményez. Az Alkotmányra visszavezethető eljárási szabályok sérelmével meghozott döntésnek nincs sem alkotmányos legalitása, sem demokratikus legitimitása. (ABH 2003, 647.)

A joghatályosság elbírálásához pedig megkerülhetetlen szempont, hogy az adott jogszabály jogszerűen létezik-e? Mert ez a jogkérdés alapjaiban befolyásolja azt is, hogy mely szervezet jár el az ügyben döntéshozóként, mint ahogy azt is, hogy mely jogszabályt alkalmazzanak a jogkérdés eldöntéséhez.

Ugyanis akár a jogkérdés eldöntésére jogosult szerv létezése és működése aggályos, megkérdőjelezhető, akár a jogkérdés eldöntésére hivatott jogszabály jogszerű létezése kapcsán a legkisebb jogos jogi aggály felmerül, abban az esetben az eljárás jogszerűtlenné válik. Még akkor is, ha önmagában – ismétlem: önmagában – a jogkérdés eldöntése keretében hozott bármilyen döntés az adott norma alapján – esetlegesen önmagában – helytálló. Ha maga az alkalmazott jogszabály nem jogszerű, akkor egy nem jogszerű szabály alapján nem lehet jogszerű döntést hozni. Ezért is az így meghozott döntés – függetlenül annak tartalmától – a jogellenes norma alkalmazása miatt jogsértő. Még akkor is jogsértő a döntés, ha a döntés tartalma esetlegesen önmagában helytálló.

Az maga lenne a iustizmord, ha az eljárás jogvítás kérdéseit egy olyan jogszabályhoz viszonyítanánk, amely jogszabály jogszerűen nem is létezik.

Ugyanez a helyzet akkor is, ha olyan szerv jár el döntéshozóként, amely szerv létezése, működése, eljárása mögött nincs alkotmányos felhatalmazó norma. Enélkül ugyanis az adott szerv eleve nem is járhat el, mivel a működését nem biztosítja alkotmányos keretek között jogszerű norma. És ha nem járhat el, mert erre nincs jogszerű felhatalmazása, akkor a döntése, legyen az önmagában bármilyen jogszerű is, az akkor is jogellenes. Vagyis egy jogszerű döntés – legyen az bármilyen döntés - alapvető feltétele, hogy az eljáró szervek jogszerűen létezzenek, az eljáró szervek jogszerűen működjenek, az eljáró szervek által alkalmazott normák jogszerűen létezzenek.

Az egyik legalapvetőbb feltétel – és ez működik a gyakorlatban – hogy az eljárás minden tekintetben megfeleljen az alkalmazott norma előírásainak. Csakhogy ennyitől még nem válik jogszerűvé az eljárás. Ezen felül a jogszerűségnek még alapvető követelménye, hogy valamennyi, az ügyben alkalmazott jogszabály is jogszerű legyen. A jelen ügyben azonban a Választási Bizottság, a Legfelsőbb Bíróság, sőt, (a korábbi határozatait tekintve) maga az Alkotmánybíróság is olyan jogszabályokat alkalmaz, amelyek jogszerűen nem is léteznek.

A jogállamiság egyik alapvető követelménye (ami jelenleg nem létezik), hogy a közhatalommal rendelkező szervek a törvény által meghatározott szervezeti keretek között, a törvény által megállapított működési rendben, a törvény által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket. [56/1991. (XI. 8.)

AB határozat, ABH 1991, 454., 456.] A formális jogállam e követelménye a jogalkalmazási gyakorlat alapját képezi. Beleértve akár a bírósági ítélkezési gyakorlatot is, de az alkotmánybírósági normakontrollt is. A jogi keretek tiszteletben tartásának követelménye nemcsak az Alkotmány betartására vonatkozik, hanem az Alkotmány alatti szinten is meghatározza az állam és a jog kapcsolatát. (Az állam köteles betartani törvényeit és egyéb jogszabályait. A közhatalmi erejével ezeket megváltoztathatja, de hatályuk alatt az előre meghatározottakhoz kötve van.)

Az állami cselekvést alapjaiban meghatározó, s viszonylagos stabilitással bíró jog azonban mégis maga az Alkotmány. Ezért a jogállamiságnak való megfelelés - immár tartalmi értelemben - magában foglalja az Alkotmány valamennyi rendelkezésének egyidejű érvényesítésülését, beleértve ebbe az alkotmányos jogok tiszteletben tartását és védelmét is. Az Alkotmánybíróság - a jogállam-értelmezés keretében - erről a következőképpen vélekedett: Az államszervezet akkor működik demokratikusan, ha a demokratikus jogállamiság és az ahhoz szorosan kapcsolódó alkotmányos rend fenntartása és működtetése alapvető követelményként magában foglalja a szabadságjogok tiszteletben tartását és védelmét. Egy szabadságjog megsértése ugyanolyan súlyú indok lehet az államszervezet demokratikus működése zavarának megállapítására, mint az intézmények tevékenységének fennakadása. [36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207., 209.] Ezért is a jogszabályoknak és az állami szervek működésének kell szigorúan összhangban lenniük az Alkotmánnyal. Pedig az állami szervek számára alkotmányos köteleesség ezen munkálkodni. (ABH 1992, 77., 80.)

A jogbiztonság szempontjából azonban az eljárási garanciák védelme kapcsán többről is szó van, mint pusztán az Alkotmány tételes rendelkezéseiben megfogalmazott szabályok betartásáról. Többről, a jogállamiság ismérveihez tartozó valamennyi alkotmányos követelmény érvényesüléséről. Az állam az előre meghatározott szabályokat köteles magára nézve is megtartani. Ezáltal valósulhat csak meg az állampolgárt védő jogbiztonság intézménye, a jogállamiság. Ugyanakkor épp ilyen jelentős, hogy az előre meghatározott szabályok akár tartalmilag, akár pedig közjogi értelemben alkotmányosak-e, jogállami normákról van-e szó.

Ugyanis a jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működhet alkotmányosan a jogalkalmazás. (De a jogalkotás is)

Az Alkotmánybíróság a közjogi érvénytelenség fogalmát a törvényhozási (jogalkotási) eljárás szabályának megszegése körében vezette be, majd a későbbiekben gyakorlata e körben egyre bővült. Többször idézett általános tétel, hogy a jogalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a norma alkotmányos érvényességének az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogállami követelménye. Ezért is semmis a jogszabály, ha a jogalkotási eljárás során olyan súlyos eljárási szabálytalanságot követtek el, amely a jogszabály közjogi érvénytelenségét idézte elő, illetőleg, amely másként nem orvosolható, mint a jogszabály megsemmisítésével. [3/1997. (I. 22.) AB határozat, ABH 1997, 33., 39-40.; 29/1997. (II. 29.) AB határozat, ABH 1997, 122., 128.; 52/1997. (I. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331., 332., 345.]

Az ügyben érintett szervek alkotmányos legitimációján, vagy annak hiányán túlmenően a jogszerű döntéshez nem elég pusztán az és annyi, hogy az adott jogkérdést az alkalmazott törvény előírásaihoz viszonyítjuk, elengedhetetlen feltétel az is, hogy egyrészt az alkalmazott jogszabályok is jogszerűek legyenek, létezésüket és hatályosságukat illetően és egyaránt, mivel ez az ügyben eljáró szervek legitimitását is alapjaiban határozza meg.

A jogszabályok jogszerűsége alatt azt értem, hogy megalkotásukat tekintve jogszerűen létezzenek, valamint jogszerűen történjen a hatályba lépésük is. Tehát nem egyszerűen arról van csak szó, hogy alkotmányellenessége ellenére alkalmazhatóak-e az ügyben érintett törvények, hanem

kifejezetten arról, hogy alkotmányjogi szempontból egyáltalán léteznek-e ezek a jogszabályok. Attól ugyanis, hogy úgymond kihirdetésre kerültek, ill. megjelentek a Magyar Közlönyben, még egyáltalán nem biztos, hogy jogszerűen léteznek. Ugyanis a Magyar Közlönyben való megjelenítés egyáltalán nem pótolja a jogalkotás alkotmányos hiányosságait. De nem is helyettesíti őket. Éppen ezért, ha a jogalkotás során nem tartották be a jogalkotás alkotmányos követelményeit, akkor az a jogszabály akkor sem hatályos jogszabály, ha megjelent a Magyar Közlönyben. Ha egy alkotmányjogi szempontból nem létező norma került kihirdetésre és megjelenítésre a Magyar Közlönyben, az nem válik attól sem alkotmányossá, sem létezővé, hogy a Magyar Közlönyben megjelent. A kihirdetés és a megjelenítés még messze nem elégséges alkotmányos feltétel ahhoz, hogy egy jogszabályról azt állítsuk, hogy jogszerűen létezik. Ennél azért több kell. Tehát ha egy normát nem jogszerűen alkottak meg és/vagy nem jogszerűen léptettek hatályba, akkor az a norma közjogilag alkotmányellenes, a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal semmis, következésképp alkotmányos keretek között nem létezik.

Az Alkotmánybíróság már korábban, amikor még szakmai alapon működött, nyomatékosította, hogy „a jog érvényesülésének kiszámíthatósága magában foglalja a jogalkalmazás, így a bírósági eljárások kiszámíthatóságát is.” (ABH 1992, 59, 66.) Mindehhez én teszem hozzá, hogy nemcsak a jogalkalmazás, hanem a jogalkotás vonatkozásában is alapvető feltétel a kiszámíthatóság.

A kiszámíthatóságon és a jogbiztonságon felül alapvető alkotmányos követelmény a felkészülési idő biztosítása. Ha ugyanis egyik napról a másikra léptetik hatályba a törvényt, ráadásul mindez hirtetvégre esik, mint van erre precedens, akkor ezzel sérül még a rendeltetésszerű joggyakorlás alkotmányos jogelve, valamint a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapelv. Ezért is alkotmányos követelmény a jogszabályok hatálybalépése kapcsán az új rendelkezések alkalmazására való felkészülési idő biztosítása. [7/1992. (I.30.) AB határozat, ABH 1992, 45, 47.; 25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132.; 28/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 155, 156-159.; 57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 322, 324.; 43/1995. (VI.30.) AB határozat, ABH 1995, 188, 196.].

A jogbiztonság követelménye a jogszabály hatálybalépése időpontjának megállapítására vonatkozóan azt a kötelezettséget hárítja a jogalkotóra, hogy kellő időt biztosítson:

- a jogszabály szövegének megismerésére;
- a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;
- a jogszabállyal érintett szervek és személyek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseire (28/1992. (IV.30.) AB határozat, ABH 1992, 155, 156-157.).

A követelmény lényeges fogalmi eleme a jövőidejűség, vagyis az, hogy a jogalanyok a jövőbeni jogviszonyaikat tudják úgy alakítani, hogy őket az új jogi szabályozás hatálybalépéséből eredően joghátrány ne érje. Ez pl. **a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény** esetében sincs így: bíróságok jogintézménye már működött a korábbi norma alapján, amikor ez az új törvénynek köszönhetően (a közjogi alkotmányellenességétől függetlenül) a felkészülési idő esélyét sem kaphatta meg az átállásra, ill. az új törvény előírásához való alkalmazkodásra.

Az Alkotmánybíróságnak a felkészülési idővel összefüggésben kialakult gyakorlata [48/2001. (XI. 22.) AB határozat, ABH 2001, 330.] számos döntésén keresztül alakult ki, amelynek összefoglaló jellegű hivatkozására legutóbb a 8/2011. (II. 18.) AB határozatban (ABH 2011. február, 68, 75-78.) és a 29/2011. (IV. 7.) AB határozatban (ABH 2011. április, 323, 326-327.) került sor. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből a jogalkotással szemben levezethető követelmény az, hogy a jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy a jogalanyok számára legyen tényleges lehetőség arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani. Kellő időt kell hagyni, hogy a jogszabályban foglalt kötelezettségek és jogok által érintett személyi kör ténylegesen megismerhesse azt és az új

feltételrendszerhez alkalmazkodni tudjon. Valamint a jogszabály címzettjeinek arra, hogy a jogszabály szövegét megismerhessék, és döntsenek arról, miként alkalmazkodnak az új jogi helyzethez. A kellő idő mértékének meghatározása a jogalkotó feladata, a jogszabály jellegét és a végrehajtáshoz szükséges felkészülési időt figyelembe véve. A jogszabály alkotmányellenessége csak a felkészülési idő jogbiztonságot súlyosan veszélyeztető hiánya miatt állapítható meg. Ebben az esetben, ezen törvény kapcsán a jogbiztonságot súlyosan veszélyeztető az a körülmény, hogy az egész bírósági intézményrendszerének kellett gyakorlatilag egy hétvégén, szó szerint egyik napról a másikra átállniuk az új szabályozásra. Ez az igazságszolgáltatás működésének egészét veszélyeztette. [7/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 45., 47.; 25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132.; 28/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 155, 156-159.; 57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 324.; 43/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 188, 196.]

Összességében mégis megállapítható, hogy ha a hatályba lépő szabályozás új, illetve a korábbiakhoz képest többletkötelezettséget keletkeztet a hatálya alá tartozó jogalanyok számára, ugyanakkor ahhoz alkalmazkodni csak rendkívüli erőfeszítések árán, avagy azzal együtt sem lehet, úgy az azonnali – e körbe tartozik a hétvégén, egyik napról a másikra történő – hatályba léptetés nem tekinthető jogállami jogalkotásnak. Különösen sérti a jogállamiság elvét az olyan jogalkotói megoldás, amely a megismerés és az alkalmazkodás, illetve a jogkövető magatartás tanúsításának lehetőségét rendkívüli módon megnehezíti, esetleg kizárja.

Ugyanis az Alkotmánybíróság 8/2003. (III. 14.) AB határozatában alkotmányos követelményként meghatározta, hogy jogalkotásra csak a jogbiztonság alkotmányos elvének megfelelően kerülhet sor. A jogbiztonság elve megköveteli, hogy a jogalkotás (...) ésszerű rendben történjék (...). (ABK 2003. március, 90.).

Tehát ha a jogszabályt alkotmányos keretek között nem jogszerűen alkották meg, akkor az a jogszabály jogszerűen nem jogszabály. És mivel ezek a jogszabályok mindebből következően jogszerűen nem léteznek, ezért nem létező jogszabályokra alapított bármilyen eljárás, cselekmény, intézkedés egyaránt semmis. Nem lehet jogszerű választásokat alapítani és lebonyolítani. Ezen közjogilag alkotmányellenes törvények alapján nem állhat fel legitim Országgyűlés, sem legitim kormány. Mindezek következtében a nem legitim kormány és a nem legitim Országgyűlés nem alkothat – ugyancsak alkotmányos keretek között – legitim jogszabályokat. Mindebből következően a bíróság által alkalmazott jogszabályok jogszerűen nem jogszabályok. A jogalkotás keretében elkövetett jogsértések megalapozzák a közjogi alkotmányellenességet.

És ennek a közjogi alkotmányellenességnek, mint fogalomnak, mint jogi terminológiának és mint jogintézménynek a jogrendszerben és a jogalkalmazásban kiemelkedően nagy szerepe és fontossága van. Alapvetően befolyásolja és meghatározhatja egy-egy eljárás (bármely eljárás) jogszerűségét. Mert ha egy jogszabály közjogilag alkotmányellenes, akkor az jogilag nem létező norma. És egy normának (bármely normának) a jogszerűségét elengedhetetlenül szükséges vizsgálni, nem lehet pusztán abból kiindulni, hogy létezik.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is kifejtette, hogy a törvény(javaslat) zárószavazás előtt történt érdemi módosítása a törvény közjogi érvénytelenségét vonja maga után. Az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény érvényességének jogállami követelménye. A zárószavazás előtti érdemi módosítás vonatkozásában már nem történt parlamenti vita, az ellenzéknek nem volt joga, sem lehetősége módosítási javaslattal élni, nem tudtak hozzászólni, vagyis gyakorlatilag a korábbi, a vita alapját képező változathoz képest, diktátumként átverve, egy alapjaiban más tartalmú törvényjavaslatot emeltek jogszabályi szintre.

Az a jogszabályi tartalom, amelyet az egyes normák esetében, mint úgymond törvényt, kihirdettek, a kihirdetett tartalom nem szerepelt a Parlament asztalán, tehát nem volt róla törvényalkotás.

Ugyanis két normatartalommal rendelkeztek a Parlament elé benyújtott javaslatok. Az egyikről megrendezték a látszatvitát, formálisan azt a hamis látszatot keltve, mintha teljesültek volna a parlamenti mechanizmus követelményei, majd zárószavazás keretében lényegében átírták az egész törvényjavaslatot. Tehát a parlamenti szavazás során már egy egész más tartalomról szavaztak, mint ami a parlament asztalán volt a törvényalkotás keretében. Amiről – elvileg – lezajlott a törvényalkotás mechanizmusa, a parlamenti vita, stb., az a tartalom nem került szavazásra. A zárószavazás keretében történt érdemi és koncepcionális módosítások tekintetében már nem érvényesültek a törvényalkotás alkotmányos feltételei.

Az Alkotmány hatálya alatt hozott utolsó, a jelen témakör szempontjából jelentős alkotmánybíróági döntés a 61/2011. (VII. 13.) AB határozat, amely annyi lépett túl a korábbi gyakorlaton, hogy bizonyos feltételek fennállása esetén lehetővé tette az Alkotmány, illetve annak módosításának felülvizsgálatát. Az Alkotmánybíróság megállapította a hatáskörét arra az esetre, ha az alkotmány, ill. az alkotmánymódosítás közjogi érvényessége vitatott.

Az Alkotmánybíróság e határozata azonban valamilyen szinten túllépett a korábbi gyakorlatán, nevezetesen, hogy bizonyos feltételek fennállása esetén lehetővé tette az Alkotmány (esetünkben az alaptörvény), illetve módosításai felülvizsgálatát. Az Alkotmánybíróság ugyanis megállapította a hatáskörét arra az esetre, ha az alkotmánymódosítás közjogi érvényessége eljárási szabálysértés okán megkérdőjelezhető: **„nem zárható ki az Alkotmánybíróság hatásköre az alkotmányi rendelkezéseknek a közjogi érvénytelenség szempontjából való felülvizsgálatára, hiszen a törvény- vagy akár alkotmányellenesen létrejött, a közjogi érvénytelenségben szenvedő jogszabályok semmisnek, vagyis olyannak tekintendők, mintha azok létre sem jöttek volna.** (ABH 2011, 290, 317.) És az alaptörvény (valamint a felsorolt törvények) esetében pontosan ez a helyzet. Az Alkotmánybíróság szerint tehát nem kizárt az Alkotmány felülvizsgálata akkor, ha akár az Alkotmány valamely rendelkezésének, vagy alkotmánymódosító törvénynek a közjogi érvényessége kérdőjeleződik meg.

2012 óta van a kormányzat részéről egy nagyon mély, egyre jobban mélyülő seb az Alkotmány szemléletén, amely az alkotmányosság érvényesülése tekintetében egy súlyos, negatív irányú változás, amely sokkal inkább visszaváltozás: a parlamenti szuverenitás túlhangsúlyozása. Az Országgyűlés mindenek felett álló hatalma az egységes hatalmi struktúrára épülő szocialista államjog alaptézise volt annak idején. Az Alkotmánybíróság szerencsére nem lett kazah alkotmánytanács, és nem olvadt össze a rendes bíróságokkal sem. Kazahsztánban az alkotmánybíróság néhány ítéletét azzal a visszalépéssel torolta meg az ottani hatalom, hogy csupán az előzetes kontrollra szorították vissza az alkotmánybíráskodást. Nagy szégyen lett volna az unióban, ha Magyarország is erre az útra lép. Ugyanakkor nem áll messze ettől az a hatáskör korlátozás, amelyben a gazdasági tárgyú normák normakontrollját kizárta. Az Alkotmánybíróság hatásköreinek ilyenén való megcsonkítása szinte gyógyíthatatlan seb az alkotmányosságon, hiszen **így a kormányzati cselekvés jelentős részében lehetséges alkotmányellenes törvényeket hozni és alkalmazni.** Mint ahogy ezt meg is tették több alkalommal is. Csakhogy azért, mert kizárták a gazdasági tárgyú normákat érintően az Alkotmánybíróság normavizsgálatát, az alkotmányellenes normák nem váltak alkotmányossá. A politikai, gazdasági és társadalmi életnek nem lehet olyan területe, amelyen az alkotmányossági kontroll nem érvényesül, tehát bármit meg lehessen tenni, azt is, ami nem alkotmányos, anélkül, hogy erre fény derülne, vagy orvosolni lehetne.

Ezt az eredendő gránitszilárdságúnak kikiáltott alaptörvényt is napi politikai érdekből, aktuálpolitikai szempontok mentén gyakorlatilag évente és folyamatosan módosították. Akár az utolsó pillanatokban is, anélkül, hogy a valós, az alkotmánymódosítás szükségességét megalapozó alkotmányos indokokat tudni lehetett volna, így természetesen valós érdemi vita nélkül. Pedig az alkotmány egyik kardinális lényege és értelme ezzel szemben éppen az, hogy szilárd keretet szab mindenfajta politikai cselekvésnek, bármely politikai cél csak ezen belül valósítható meg. 2012 óta viszont ez megfordult. A napi politikai érdekeknek rendelték alá az alkotmányosságot. De

nemcsak az alkotmánnyal volt így, ez jellemezte az egész időszak törvényhozását. A kormányzó többség kérdés nélkül, azonnal megszavazta a szavazás előtt behozott, korábban senki által nem hallott ötleteket. Feltéve, hogy a saját oldalukról érkezett. (Ilyen volt az az indítvány is, amely a jobboldali sajtónak a kommunista bírók eltávolítását követelő demagóg támadásán alapult. Az utolsó másodpercben, a bírói kar tudta nélkül, egyéni képviselői javaslattal durván beavatkoztak egy önálló hatalmi ág szerkezetébe. És még arra sem voltak képesek, hogy előtte legalább egyeztessenek a bíróság intézményrendszerével. Azt meg csak halkán jegyzem meg, azt is zárójelben: a bírák kétharmadát a rendszerváltás után nevezték ki.)

Pedig éppen az alkotmány és a jog instrumentális szemlélete, a jog pusztá politikai eszközként való használata volt az egyik olyan jogkérdés, amivel a rendszerváltáskor szembefordultunk.

Tehát az alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényjavaslat zárószavazása keretében kormányzati oldalról új, addig még nem ismert érdemi és a javaslat tartalmára nézve koncepcionális jellegű módosításokat nyújtottak be kormányzati, kormánypárti oldalról, amelyek a törvényjavaslatra vonatkozóan kifejezetten új, érdemi módosításra irányuló rendelkezéseket tartalmaztak. De ugyanilyen új, érdemi tartalmat megjelenítő módosításokat nyújtottak be sok egyéb, nagyon fontos törvény megalkotásakor is. És ezek a zárószavazás előtti módosító javaslatok – valamennyi norma vonatkozásában – nem csak a tervezet belső összhangjának helyreállítását, a koherenzia zavar kiküszöbölését szolgálták. A zárószavazás keretében benyújtott előterjesztések valamennyi törvényjavaslat vonatkozásában alkotmányos joggal összefüggésben is teljesen új, addig a Parlament előtt, az alaptörvény parlamenti vitájában nem ismert új szabályokat, új módosításokat tartalmaztak. De ugyanígy több, más normát illetően is a zárószavazás keretében beterjesztett módosító javaslatok szintén olyan új szabályokat tartalmaztak, amelyek a parlamenti vitában ismeretlenek voltak.

Valamennyi idézett (és sok más, nem idézett) törvény vonatkozásában is a zárószavazás előtt olyan módosító indítványokat nyújtottak be, amelyek alapjaiban és érdemben változtatták meg az egész addigi törvény(javaslat)ot, amelyről (képmutató módon) látszatvitát rendeztek teljesen feleslegesen.

A zárószavazás előtti módosításban már semmilyen tekintetben nem érvényesült a parlamenti mechanizmus, a jogalkotási szabályok folyamata, ráadásul zárószavazás előtt – alkotmányosan – már csak koherenzia zavar okán lehetne módosítást benyújtani. És az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közjogi alkotmányellenességben szenvedő norma visszamenőleges hatállyal semmis, érvénytelen és hatálytalan. De több, általam is említett törvény esetében a zárószavazás keretében lényegében átírták szinte a teljes normatartalmat.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is kifejtette, hogy a törvény(javaslat) zárószavazás előtt történt érdemi módosítása a törvény közjogi érvénytelenségét vonja maga után. Az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény érvényességének jogállami követelménye. A zárószavazás előtti érdemi módosítás vonatkozásában már nem történt parlamenti vita, az ellenzéknek nem volt joga, sem lehetősége módosítási javaslattal élni, nem tudtak hozzászólni, vagyis gyakorlatilag a korábbi, a vita alapját képező változathoz képest, diktátumként átverve, egy alapjaiban más tartalmú törvényjavaslatot emeltek jogszabályi szintre. Ebben a zárószavazás előtti módosításban már semmilyen tekintetben nem érvényesült a parlamenti mechanizmus, a jogalkotási szabályok folyamata, ráadásul zárószavazás előtt – alkotmányosan – már csak koherenzia zavar okán lehetne módosítást benyújtani. És az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közjogi alkotmányellenességben szenvedő norma visszamenőleges hatállyal semmis, érvénytelen és hatálytalan.

A közjogi érvénytelenségre vonatkozóan a jogalkotási eljárásnak vannak olyan szabályai, amelyek feltétlen érvényesülést kívánnak, és amelyek mellőzése magára a megalkotott normára (annak érvényességére) is kihatással lehet. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált, a jogállamiságból levezethető jogbiztonság az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát követeli meg. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak a formalizált eljárás szabályainak a követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.]

A közjogi érvénytelenség kérdéskörében az Alkotmánybíróság az alábbiakat fogalmazta meg: Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata, hogy magának a jogalkotási eljárásnak az alkotmányosságát is vizsgálja és dönt a formai hibás törvényhozási eljárás alkotmányosságáról. Az Alkotmánybíróság már a 11/1992. (III. 5.) AB határozatában kifejtette: A jogállamiság és a jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. (...) Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály (...). (ABH 1992, 77, 85.)

Az Alkotmánybíróság gyakorlata (amikor még szakmai alapon működött) mindvégig nagy hangsúlyt fektetett az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre, amely szerint "a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam." Töretlenül képviselte azt az álláspontot, hogy a jogállamiság részét képező döntéshozatali eljárási szabályok megsértése a döntés közjogi érvénytelenségét eredményezi.

Az Alkotmánybíróság több határozatában részletesen foglalkozott a közjogi érvényesség eseteivel. A 29/1997. (IV. 29.) AB határozatában kifejtette, hogy a formai hibás törvényhozási eljárás alapot ad a törvény kihirdetése napjára történő visszamenőleges hatályú megsemmisítésére. (ABH 1997, 122.) A határozat indokolása szerint a megsemmisítés alapja a közjogi érvénytelenség, amely a norma formai alkotmányellenességének egyik változata. (ABH 1997, 122, 128.) Az 52/1997. (X. 14.) AB határozat rendelkező részében az Alkotmánybíróság megismételte azt a korábbi határozatában foglalt tételt, melynek megfelelően a jogalkotás során elkövetett eljárási alkotmányosértés önmagában megalapozza a törvény megsemmisíthetőségét. (ABH 1997, 331, 332.)

Az indokolás pedig újfent megállapította, hogy a súlyos eljárási szabálytalanság közjogi érvénytelenséget idéz elő. Az Alkotmánybíróság a 39/1999. (XII. 21.) AB határozatában a hivatkozott határozatokra utalva leszögezte, hogy a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény érvényességének az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogállami követelménye. (ABH 1999, 325, 349.) [ABH 2003, 676, 683-684.]. Az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok megsértése formailag érvénytelen (közjogi érvénytelenség) és illegitim döntést eredményez. Az Alkotmányra visszavezethető eljárási szabályok sérelmével meghozott döntésnek nincs sem alkotmányos legalitása, sem demokratikus legitimitása. Az országgyűlési képviselők által benyújtott alkotmánymódosítások(...) a demokratikus jogállamiság követelményét nyilvánvalóan nem elégítik ki teljes mértékben", illetve, hogy „[a]z Alkotmány sorozatos (...) módosítása rendkívül aggályos a demokratikus jogállamiság követelményei (...) szempontjából”.

Az alkotmányozáshoz szükséges körültekintés és deliberáció legminimálisabb szintjét sem érte el. Nem volt elég idő a tervezett módosítás megvitatására; Több érdemi módosítás is csak közvetlenül a zárószavazás előtt, került benyújtásra. Ez az eljárás még a törvényhozás vonatkozásában sem elégíti ki azt az alkotmányos jogelvet, amely az Alkotmány jogállami klauzulája alapján elvárható minimális követelményeket teljesíti. Az új Polgári perrendtartás zárószavazás előtt beterjesztett módosítói tekintetében nem hallgattak meg jogi szakembereket, szakértőket, a zárószavazásra bocsátott végső tervezetet egyetlen bizottság sem tárgyalta meg. Ezért is pl. az új Polgári perrendtartás elfogadása sem felel meg a jogállamiság legalapvetőbb mércéjének. (AB hat. 1718/B/2010).

Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a jogalkotási eljárásokban valamennyi eljárási szabály egyaránt fontos. Minden eljárási szabály, minden eljárási szakasz azonos legitimációs erővel rendelkezik." Az eljárási szabályok megsértése tehát a törvény közjogi érvénytelenségét vonja maga után. Tehát a hibás törvényhozási, törvényalkotási eljárás a törvény közjogi érvénytelenségét idézte elő. És ez értelemszerűen vonatkozik az összes többi törvény mellett az új Polgári perrendtartásra is.

Közjogi érvénytelenség megállapítására az adott norma olyan súlyos fogyatékosága esetén kerülhet sor, amely az ex tunc, vagyis a törvény kihirdetése napjára visszamenő hatályú megsemmisítését indokolja. Aminek következtében továbbra is joghatályában fennmaradt a korábbi szabályozás, így pl. az alaptörvény helyett az Alkotmány (1949. évi XX. törvény).

Arra tekintettel is, hogy ezen új törvényeknek a zárószavazás előtti módosító javaslatok a törvényjavaslat számos rendelkezését és azon belül alapvető jelentőségű, elvi szabályozási részét is érintette és érdemben átalakította. Ugyanakkor nem állapítható meg, hogy a zárószavazás előtti módosító javaslat benyújtása nélkül a törvényjavaslat újratárgyalásával vagy záró módosítás nélkül milyen tartalommal került volna elfogadásra.

Mindezek az általam megfogalmazott szempontok megalapozzák valamennyi, felsorolt és megjelölt törvények közjogi alkotmányellenességét, miáltal ezek a normák jogi eljárásban nem alkalmazhatók. Beleértve a bírósági eljárásokat is. Továbbá, mivel ezek a normák a hatálybalépésükre is tekintettel visszamenőleges hatállyal semmisek, ezért – lévén jogszerűen sosem léptek hatályba – nem is helyezhették hatályon kívül a korábbi szabályozásokat. Következésképp mindezt tekintettel a jelen ügyben érintett a régi Polgári perrendtartás és a régi Polgári Törvénykönyv jelenleg is joghatályos, ezért a bíróságnak ezeket a korábbi, a kifejtettek alapján jelenleg is joghatályos törvényeket kell alapul vennie és alkalmaznia.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint: "A jogállamiság és jogbiztonság elvéből fakadnak az eljárási garanciák. Ezek alapvető jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatósága szempontjából." [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 85.] Ezt erősítette meg az Alkotmánybíróság a 75/1995. (XII. 21.) AB határozatában: "Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet." (ABH 1995, 376, 383.)

Az Alkotmánybíróság korábban több alkalommal is megállapította normák közjogi alkotmányellenességét. Legutóbb 2011-ben, az 1279/B/2011 Ab-határozatában közjogi érvénytelenség miatt alkotmányellenesnek nyilvánította és megsemmisítette a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvényt (Ehtv.) Az Alkotmánybíróság a törvényt tartalmilag nem vizsgálta érdemben, mivel már a közjogi érvénytelenségén elbukott az alkotmányosság. A T/3507/98. számú zárószavazás előtti módosító javaslat elfogadása tehát nem járult hozzá a T/3507/90. számú egységes javaslatnak az Alkotmánnyal való összhangjához, hanem kifejezetten a jogbiztonságot sértő szabályozási helyzethez vezetett.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította: az Ehtv. megalkotása során a T/3507/90. számú egységes javaslatához képest koncepcionális változást tartalmazó T/3507/98. számú zárószavazás előtti módosító javaslat benyújtására és elfogadására a Házaszálynak a közügyek érdemi megvitatásának, a köz érdekében végzendő képviselői tevékenységnek, ezáltal a demokratikus hatalomgyakorlásnak garanciáját képező, a jogalkotás ésszerű rendjének biztosítékául szolgáló a 107. §-ával ellentétesen került sor, ami egyben az Alkotmány 2. § (1) és (2) bekezdésének, valamint 20. § (2) bekezdésének sérelmét eredményezte.

Arra tekintettel, hogy a T/3507/98. számú zárószavazás előtti módosító javaslat a törvényjavaslat számos rendelkezését és azon belül alapvető jelentőségű, elvi szabályozási részét is érintette, nem

állapítható meg, hogy a zárószavazás előtti módosító javaslat benyújtása nélkül a törvényjavaslat újratárgyalásával vagy záró módosítás nélkül milyen tartalommal került volna elfogadásra, továbbá arra tekintettel, hogy az Ehtv T/3507/98. számú zárószavazás előtti módosító javaslattal érintett rendelkezéseinek részleges megsemmisítése a jogbiztonság súlyos sérelméhez vezetne, az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint az Ehtv. egésze közjogi érvénytelenségének megállapításáról és megsemmisítéséről döntött.

Mindezt azért fejtettem ki, mivel maga az alaptörvény, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény is pontosan ugyanebből az alkotmányjogi sebből vérzik. Ahogy az Ehtv. esetében, úgy ezen törvények vonatkozásában is a zárószavazás előtt olyan módosító indítványt nyújtottak be kormányzati oldalról, amely alapjaiban és érdemben változtatták valamennyi norma esetében meg az egész törvény(javaslatot), amelyről (képmutató módon) látszatvitát rendeztek teljesen feleslegesen. És ha az Ehtv. ezen szempontok miatt - függetlenül a konkrét tartalmától - közjogi szempontból érvénytelen és alkotmányellenes lett, akkor ugyanezen alkotmányjogi jogelv alapján a felsorolt normák kapcsán is ugyanúgy megállapítható a közjogi alkotmányellenesség.

A jogalkotásra vonatkozó formalizált eljárási szabályok betartása alapvető alkotmányos követelmény, ezért az Alkotmánybíróságnak e szabályok betartását akkor is vizsgálnia kell, amikor az Országgyűlés alkotmányozóként nyilvánul meg. A jogalkotásra adott felhatalmazás kereteinek a túllépése pedig olyan súlyos eljárási szabályszegést jelent, amely a jogszabály közjogi érvénytelenségének a megállapítását és a jogszabály megsemmisítését kell, hogy maga után vonnia. Még akkor is, ha az alaptörvény megalkotása keretében lépték túl a jogalkotás alkotmányos kereteit. E keretek túllépése az így megalkotott szabályok semmisségét eredményezi, kell eredményeznie, ezért azokat úgy kell tekinteni, mintha létre sem jöttek volna. Vagyis ezen alkotmányos jogelvek alapján alkotmányos keretek között sem az alaptörvény nem jött létre, sem pedig a hivatkozott törvények.

Miután, mind az alaptörvény, mind a felsorolt összes többi törvény benyújtása az Országgyűléshez, elfogadása, hatályba léptetése nem felelt meg a jogállamiság követelményeinek, miután az alaptörvény benyújtását nem előzte meg előkészítő eljárás, miután a kormány nem tett eleget egyeztetési kötelezettségének, ez az alaptörvény nem létezik, semmis, vagyis valójában az „1989-es” alkotmány ma is érvényes. Érvénytelenek viszont az alaptörvényre épülő – kutyafuttában megszüvegezett és elfogadott – sarkalatos és egyéb törvények, valamint kinevezések, megbízások, választások, beleértve a köztársasági elnök megválasztását is. (Voltak olyan sarkalatos törvények egyébként, amelyek a kihirdetésüket követő napon léptek hatályba.)

Álláspontom szerint egy jogszabály (bármely jogszabály) jogszerű létrejöttéhez, létezéséhez megkerülhetetlen feltétel, hogy azt jogszerűen, a jogalkotás előírásainak, szabályainak megfelelően alkossák meg. Ugyanis az a jogszabály, amelyet a jogalkotás feltételeinek, szabályainak, előírásainak, kritériumainak megkerülésével, mellőzésével, felülírásával, vagy éppen figyelmen kívül hagyásával alkotnak meg, az nem jogszabály. Egy ilyen folyamat végén sok minden keletkezhet, de jogszerű jogszabály semmiképpen sem. Ezért is az ilyen végtermék, az én megítélésem szerint nem jogszabály. Maximum egy betűhalmaz.

De ugyanígy érvényes ez a jogelv - kvázi fordított irányban - a hatályvesztésre is. Ugyanis a hatályvesztésnek is megvannak a maga jogi feltételei, amelyeket, ha nem tartanak be, akkor az adott jogszabály jogszerű keretek között akkor sem veszti hatályát, ha egyébként kimondták azt.

Az alaptörvény megalkotásakor a zárószavazásra javasolt egységes javaslata:

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Ellenjegyezte:

Országgyűlés Hivatala

Irányítószám: T/2627/165

Érkezett: 2011 APR 14.

EGYSÉGES JAVASLAT

**Magyarország Alaptörvénye címmel benyújtott
T/2627. sz. törvényjavaslat**

zárószavazásához

Előterjesztő:

**Ágh Péter és képviselőtársai (Fidesz)
Dr. Aradszki András és képviselőtársai (KDNP)**

Budapest, 2011. április 14.

Magyarország Alaptörvénye (a kihirdetés napja)

Isten, áldd meg a magyart!

Nemzeti hitvallás

MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat:

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.

Büszkék vagyunk országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre.

Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi alkotásaira.

Büszkék vagyunk arra, hogy népünk évszázadokon át harcokban védte Európát, s tehetségével, szorgalmával gyarapította közös értékeit.

Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét. Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait.

Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad viharaiiban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét. A Magyarországon élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.

Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.

Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.

Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.

Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.

Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, igazságosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.

Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését. Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését.

Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, amely egy zsamoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk annak érvénytelenségét.

Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki.

Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodiktól, az első szabadon választott népképviselői megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.

Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléséhez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot.

Alaptörvényünk jogrendünk alapja: szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.

Mi, Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet együttműködésére alapítsuk.

ALAPVETÉS

A. cikk

HAZÁNK neve Magyarország.

B. cikk

- (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.
- (2) Magyarország államformája köztársaság.
- (3) A közhatalom forrása a nép.
- (4) A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

C. cikk

- (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.
- (2) Senkinek a tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni.

(3) Az Alaptörvény és a jogszabályok érvényre juttatása érdekében kényszer alkalmazására az állami és a helyi önkormányzati szervek jogosultak.

D. cikk

Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, valamint a szülőföldön való boldogulásukat, előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.

E. cikk

(1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.

(3) Az Európai Unió joga – a (2) bekezdés keretei között – megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.

(4) A (2) bekezdés szerinti nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

F. cikk

(1) Magyarország fővárosa Budapest.

(2) Magyarország területe megyékre, városokra és községekre tagozódik. A városokban kerületek alakíthatók.

G. cikk

(1) Születésével a magyar állampolgár gyermeke magyar állampolgár. Sarkalatos törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja.

(2) Magyarország védelmezi állampolgárait.

(3) Senkit nem lehet születéssel keletkezett vagy jogszerűen szerzett magyar állampolgárságától megfosztani.

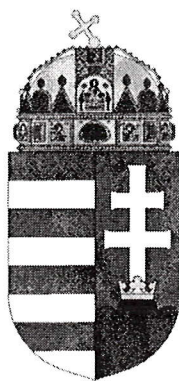
(4) Az állampolgárságra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

H. cikk

- (1) Magyarországon a hivatalos nyelv a magyar.
- (2) Magyarország védi a magyar nyelvet és a Magyarországon élő nemzetiségek nyelvét.
- (3) Magyarország védi a magyar jelnyelvet mint a magyar kultúra részét.

I. cikk

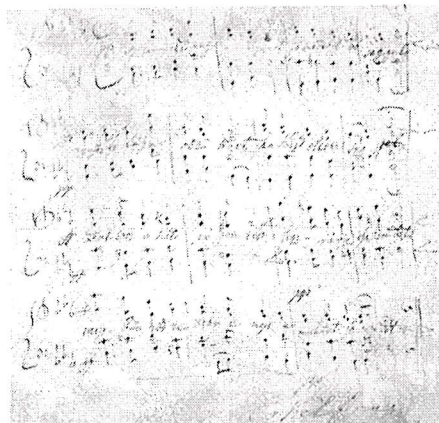
- (1) Magyarország címere hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármasként arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.

- (2) Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű vízszintes sávból áll, amelyek közül a felső piros az erő, a középső fehér a hűség, az alsó zöld szín a remény szimbóluma.

- (3) Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével.

(4) A címer és a zászló történelmileg kialakult más formák szerint is használható. A címer és a zászló használatának részletes szabályait, valamint az állami kitüntetéseket sarkalatos törvény határozza meg.

J. cikk

- (1) Magyarország nemzeti ünnepei:
- a) március 15. napja, az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc emlékére;
 - b) augusztus 20. napja, az államalapítás és az államalapító Szent István király emlékére;
 - c) október 23. napja, az 1956. évi forradalom és szabadságharc emlékére.
- (2) A hivatalos állami ünnep augusztus 20. napja.

K. cikk

Magyarország hivatalos pénzneme a forint.

L. cikk

- (1) Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.
- (2) Magyarország támogatja a gyermekvállalást.
- (3) A családok védelmét sarkalatos törvény szabályozza.

M. cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit, fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

N. cikk

(1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.

(3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani.

O. cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

P. cikk

A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

Q. cikk

(1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

R. cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkre kötelezőek.

(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

S. cikk

(1) Új Alaptörvény elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására irányuló javaslatot a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő terjeszthet elő.

(2) Új Alaptörvény elfogadásához vagy az Alaptörvény módosításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) Az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását az Országgyűlés elnöke aláírja és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását annak kézhezvételétől számított öt napon belül aláírja és elrendeli a hivatalos lapban való kihirdetését.

(4) Az Alaptörvény módosításának kihirdetés során történő megjelölése a címet, a módosítás sorszámát és a kihirdetés napját foglalja magában.

T. cikk

(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

(4) A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

III. cikk

(1) Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgátságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.

(2) Tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.

(3) Tilos az emberi faj nemesítését célzó gyakorlat, az emberi test és testrészek haszonszerzési célú felhasználása, valamint az emberi egyedek másolása.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni, és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől eltérően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

V. cikk

Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.

VI. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák.

(2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

(3) A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.

VII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.

(2) Magyarországon az állam és az egyházak különváltan működnek. Az egyházak önállóak. Az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal.

(3) Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

VIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.

(2) Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, illetve azokhoz csatlakozni.

(3) Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.

(4) A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(5) Szakszervezetek és más érdekképviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

(3) A sajtószabadságra, valamint a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a hírközlési piac felügyeletét ellátó szervre vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

X. cikk

(1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás és – a közoktatásban törvényben meghatározott keretek között – a tanítás szabadságát.

(2) Tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak.

(3) Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tudományos és művészeti szabadságát. A felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket és gazdálkodásukat törvény szabályozza.

XI. cikk

- (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.
- (2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

XII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.
- (2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
- (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

XIV. cikk

- (1) Magyar állampolgár Magyarország területéről nem utasítható ki, és külföldről bármikor hazatérhet. Magyarország területén tartózkodó külföldit csak törvényes határozat alapján lehet kiutasítani. Tilos a csoportos kiutasítás.
- (2) Senki nem utasítható ki olyan államba vagy adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.
- (3) Magyarország – ha sem származási országuk, sem más ország nem nyújt védelmet – kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban vagy a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznek, vagy az üldöztetéstől való félelmük megalapozott.

XV. cikk

- (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

- (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

- (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.
- (2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.
- (3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.
- (4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVII. cikk

- (1) A munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással.
- (2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy munkabeszüntetést tartsanak.
- (3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.
- (4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XVIII. cikk

- (1) Gyermekek foglalkoztatása – testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket nem veszélyeztető, törvényben meghatározott esetek kivételével – tilos.
- (2) Magyarország külön intézkedésekkel biztosítja a fiatalok és a szülők munkahelyi védelmét.

XIX. cikk

- (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.
- (2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.
- (3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.

XX. cikk

- (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

XXI. cikk

- (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- (2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.
- (3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.

XXII. cikk

Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

XXIII. cikk

- (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.
- (2) Az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező minden nagykorú állampolgárának joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.
- (3) Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személynek joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó legyen.
- (4) Sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti.
- (5) A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választópolgár lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén választhat. A választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja.
- (6) Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Nem választható az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az

állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából. Polgármesterré magyar állampolgár választható.

(7) Mindenkinck joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinck joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.

(8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinck joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinck joga van ahhoz, hogy az állam vagy a helyi önkormányzat törvényben meghatározottak szerint megtérítse a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kárt.

XXV. cikk

Mindenkinck joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

XXVI. cikk

Az állam működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében törekszik az új műszaki megoldások és a tudomány eredményei alkalmazására.

XXVII. cikk

(1) Mindenkinck, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

(2) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy külföldi tartózkodásának ideje alatt Magyarország védelmét élvezze.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinck joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

(5) A (4) bekezdés nem zárja ki valamely személy büntetőeljárás alá vonását és elítélését olyan cselekményért, amely elkövetése idején a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai szerint bűncselekmény volt.

(6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalkozáshoz és megőrzéséhez. A hazai nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

(2) A hazai nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3) A hazai nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

XXX. cikk

(1) Minden ember, valamint törvény alapján létrehozott jogalany teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével kell megállapítani.

XXXI. cikk

(1) Minden magyar állampolgár köteles a haza védelmére.

(2) Magyarország önkéntes honvédelmi tartalékos rendszert tart fenn.

(3) Rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés határoz, a magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú, magyar állampolgárságú férfiak katonai szolgálatot teljesítenek. Ha a hadkötelezett lelkiismereti meggyőződésével a fegyveres szolgálat teljesítése összeegyeztethetetlen, fegyver nélküli szolgálatot teljesít. A katonai szolgálat teljesítésének formáit és részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(4) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára rendkívüli állapot idejére – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – honvédelmi munkakötelezettség írható elő.

(5) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.

(6) Minden ember, valamint törvény alapján létrehozott jogalany honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

AZ ÁLLAM

Az Országgyűlés

1. cikk

(1) MAGYARORSZÁG legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés.

(2) Az Országgyűlés

a) megalkotja Magyarország Alaptörvényét;

b) törvényeket alkot;

c) elfogadja a központi költségvetést, és jóváhagyja annak végrehajtását;

d) felhatalmazást ad a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére;

e) megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, a legfőbb ügyészt, az alapvető jogok biztosát, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;

f) megválasztja a miniszterelnököt, dönt a Kormánnyal kapcsolatos bizalmi kérdésről;

g) feloszlátja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet;

h) határoz a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötésről;

i) különleges jogrendet érintő, valamint katonai műveletekkel kapcsolatos döntéseket hoz;

j) közkegyelmet gyakorol;

k) az Alaptörvényben és törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

2. cikk

(1) Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek részvételét az Országgyűlés munkájában sarkalatos törvény szabályozza.

(3) Az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy feloszlata miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő negyedik év április vagy május hónapjában kell megtartani.

3. cikk

(1) Az Országgyűlés megbízatása az alakuló ülésével kezdődik, és a következő Országgyűlés alakuló üléséig tart. Az alakuló ülést – a választást követő harminc napon belüli időpontra – a köztársasági elnök hívja össze.

(2) Az Országgyűlés kimondhatja feloszlását.

(3) A köztársasági elnök a választások egyidejű kitűzésével feloszthatja az Országgyűlést, ha

a) a Kormány megbízatásának megszűnése esetén a köztársasági elnök által miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés az első személyi javaslat megtételének napjától számított negyven napon belül nem választja meg, vagy

b) az Országgyűlés az adott évre vonatkozó központi költségvetést március 31-ig nem fogadja el.

(4) Az Országgyűlés feloszlása előtt a köztársasági elnök köteles kikérni a miniszterelnöknek, az Országgyűlés elnökének és az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselőcsoportjai vezetőinek véleményét.

(5) A köztársasági elnök a (3) bekezdés a) pontja szerinti jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés meg nem választja a miniszterelnököt. A köztársasági elnök a (3) bekezdés b) pontja szerinti jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés a központi költségvetést nem fogadja el.

(6) Az Országgyűlés feloszlásától vagy feloszlásától számított kilencven napon belül új Országgyűlést kell választani.

4. cikk

(1) Az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, azzal összefüggésben nem utasíthatók.

(2) Az országgyűlési képviselőt mentelmi jog és a függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg. Sarkalatos törvény meghatározza azokat a közhivatalokat, amelyeket országgyűlési képviselő nem tölthet be, valamint más összeférhetlenségi eseteket is megállapíthat.

(3) Az országgyűlési képviselő megbízatása megszűnik

a) az Országgyűlés megbízatásának megszűnésével;

b) halálával;

c) összeférhetlenség kimondásával;

d) lemondásával;

e) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn;

f) ha egy éven keresztül nem vesz részt az Országgyűlés munkájában.

(4) Az országgyűlési képviselő megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, az összeférhetlenség kimondásáról, valamint annak megállapításáról, hogy az országgyűlési képviselő egy éven keresztül nem vett részt az Országgyűlés munkájában, az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

(5) Az országgyűlési képviselők jogállására és javadalmazására vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

5. cikk

(1) Az Országgyűlés ülései nyilvánosak. A Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kérelmére az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával zárt ülés tartásáról határozhat.

(2) Az Országgyűlés tagjai sorából elnököt, alelnököket és jegyzőket választ.

(3) Az Országgyűlés országgyűlési képviselőkkel álló állandó bizottságokat alakít.

(4) Az országgyűlési képviselők tevékenységük összehangolására a Házsabályban meghatározott feltételek szerint országgyűlési képviselőcsoportot alakíthatnak.

(5) Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha az ülésen az országgyűlési képviselőknek több mint a fele jelen van.

(6) Ha az Alaptörvény eltérően nem rendelkezik, az Országgyűlés határozatait a jelen lévő országgyűlési képviselők több mint a felének szavazatával hozza meg. A Házsabály egyes döntések meghozatalát minősített többséghez kötheti.

(7) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott Házsabályban állapítja meg működésének szabályait és tárgyalási rendjét.

(8) Az Országgyűlés rendszeres ülésezését biztosító rendelkezéseket sarkalatos törvény határozza meg.

6. cikk

(1) Törvényt a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő kezdeményezhet.

(2) Az Országgyűlés – a törvény kezdeményezője, a Kormány, illetve az Országgyűlés elnöke zárószavazás előtt megtett indítványára – az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára megküldheti az Alkotmánybíróságnak. Az Országgyűlés az indítványról a zárószavazást követően határoz. Az indítvány elfogadása esetén az Országgyűlés elnöke az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára haladéktalanul megküldi az Alkotmánybíróságnak.

(3) Az elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke öt napon belül aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött törvényt öt napon belül aláírja, és elrendeli annak kihirdetését. Ha az Országgyűlés a (2) bekezdés szerint a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatára megküldte az Alkotmánybíróságnak, az Országgyűlés elnöke csak akkor írhatja azt alá, és küldheti meg a köztársasági elnöknek, ha az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

(4) Ha a köztársasági elnök a törvényt vagy annak valamely rendelkezését az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartja – és a (2) bekezdés szerinti vizsgálatra nem került sor –, a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak megküldi.

(5) Ha a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamely rendelkezésével nem ért egyet, és a (4) bekezdés szerinti jogával nem élt, a törvényt az aláírás előtt, észrevételeinek közlésével, egy alkalommal megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a törvényt újra megtárgyalja, és elfogadásáról ismét határoz. A köztársasági elnök e jogával akkor is élhet, ha az Országgyűlés határozata alapján lefolytatott vizsgálat során az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

(6) Az Alkotmánybíróság a (2) és a (4) bekezdés szerinti indítványról soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapít meg, az Országgyűlés a törvényt az alaptörvény-ellenesség megszüntetése érdekében újratárgyalja.

(7) Ha az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök kezdeményezésére lefolytatott vizsgálat során nem állapít meg alaptörvény-ellenességet, a köztársasági elnök a törvényt haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.

(8) Az Országgyűlés által a (6) bekezdés szerint megtárgyalt és elfogadott törvény Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata a (2) és a (4) bekezdés szerint ismételtén kérhető az Alkotmánybíróságtól. Az Alkotmánybíróság az ismételt indítványról soron kívül, de legkésőbb tíz napon belül határoz.

(9) Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés módosítja, az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálata a (2), illetve (4) bekezdés szerint kizárólag a módosított rendelkezések tekintetében vagy arra hivatkozással kérhető, hogy a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek. Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés változatlan szöveggel fogadja el, a köztársasági elnök a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesülésére tekintettel kérheti az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálatát.

7. cikk

(1) Az országgyűlési képviselő kérdést intézhet az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a legfőbb ügyészhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez a feladatkörükbe tartozó minden ügyben.

(2) Az országgyűlési képviselő interpellációt és kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány tagjához a feladatkörükbe tartozó minden ügyben.

(3) Az országgyűlési bizottságok vizsgálati tevékenységét, a bizottságok előtti megjelenés kötelezettségét sarkalatos törvény szabályozza.

Országos népszavazás

8. cikk

(1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(3) Nem lehet országos népszavazást tartani

a) az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről;

b) a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, központi adónemről, illetékről, járulékról, vámról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvény tartalmáról;

c) az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásáról szóló törvények tartalmáról;

d) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről;

e) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről;

f) az Országgyűlés feloszlásáról;

g) képviselő-testület feloszlásáról;

h) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről, valamint a megelőző védelmi helyzet kihirdetéséről és meghosszabbításáról;

i) a katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos kérdésről;

j) közkegyelem gyakorlásáról.

(4) Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

A köztársasági elnök

9. cikk

(1) Magyarország államfője a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és örököl az államszervezet demokratikus működése felett.

(2) A köztársasági elnök a Magyar Honvédség főparancsnoka.

(3) A köztársasági elnök

a) képviseli Magyarországot;

b) részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein;

c) törvényt kezdeményezhet;

d) országos népszavazást kezdeményezhet;

e) kitiízi az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását, valamint az európai parlamenti választás és az országos népszavazás időpontját;

f) különleges jogrendet érintő döntéseket hoz;

g) összehívja az Országgyűlés alakuló ülését;

h) feloszlathatja az Országgyűlést;

i) az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára megküldheti az Alkotmánybíróságnak, vagy megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek;

j) javaslatot tesz a miniszterelnök, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész és az alapvető jogok biztosa személyére;

k) kinevezi a hivatásos bírákat és a Költségvetési Tanács elnökét;

l) megerősíti tisztségében a Magyar Tudományos Akadémia elnökét;

m) kialakítja hivatala szervezetét.

(4) A köztársasági elnök

a) az Országgyűlés felhatalmazása alapján elismeri a nemzetközi szerződés kötelező hatályát;

b) megbízza és fogadja a nagyköveteket és a követeket;

c) kinevezi a minisztereket, a Magyar Nemzeti Bank elnökét, alelnökeit, az önálló szabályozó szerv vezetőjét és az egyetemi tanárokat;

d) megbízza az egyetemek rektorait;

e) kinevezi és elölépteti a tábomokokat;

f) törvényben meghatározott kitüntetéseket, díjakat és címeket adományoz, valamint engedélyezi külföldi állami kitüntetések viselését;

g) gyakorolja az egyéni kegyelmezés jogát;

h) dönt a feladat- és hatáskörébe tartozó területszervezési kérdésekben;

i) dönt az állampolgárság megszerzésével és megszűnésével kapcsolatos ügyekben;

j) dönt mindazokban az ügyekben, amelyeket törvény a hatáskörébe utal.

(5) A köztársasági elnöknek a (4) bekezdésben meghatározott minden intézkedéséhez és döntéséhez a Kormány tagjának ellenjegyzése szükséges. Törvény rendelkezhet úgy, hogy a törvény által köztársasági elnök hatáskörébe utalt döntéshez ellenjegyzés nem szükséges.

(6) A köztársasági elnök a (4) bekezdés b)–e) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha a jogszabályi feltételek hiányoznak, vagy alapos okkal arra következtet, hogy az az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavarát eredményezné.

(7) A köztársasági elnök a (4) bekezdés f) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha az az Alaptörvény értékrendjét sértené.

10. cikk

(1) A köztársasági elnököt az Országgyűlés öt évre választja.

(2) Köztársasági elnökké megválasztható bármely magyar állampolgár, aki a harmincötödik életévét betöltötte.

(3) A köztársasági elnököt e tisztségre legfeljebb egy alkalommal lehet újraválasztani.

11. cikk

(1) A köztársasági elnököt a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejártá előtt legalább harminc, legfeljebb hatvan nappal, ha pedig a megbízatás idő előtt szűnt meg, a megszűnéstől számított harminc napon belül kell megválasztani. A köztársasági elnök választását az Országgyűlés elnöke tűzi ki. Az Országgyűlés a köztársasági elnököt titkos szavazással választja.

(2) A köztársasági elnök választását jelölés előzi meg. A jelölés érvényességéhez az országgyűlési képviselők legalább egyötödének írásbeli ajánlása szükséges. A jelölést az Országgyűlés elnökéhez a szavazás elrendelése előtt kell benyújtani. Minden országgyűlési képviselő egy jelöltet ajánlhat. Annak, aki több jelöltet ajánl, mindegyik ajánlása érvénytelen.

(3) Az első szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatát megkapta.

(4) Ha az első szavazás eredménytelen volt, második szavazást kell tartani. A második szavazás során a két legtöbb szavazatot kapott jelöltre lehet szavazni. Ha az első szavazáskor az első helyen szavazategyenlőség alakul ki, azokra a jelöltekre lehet szavazni, akik a legmagasabb számú szavazatot kapták. Ha az első szavazáskor csak a második helyen áll elő szavazategyenlőség, azokra a jelöltekre lehet szavazni, akik a két legmagasabb számú szavazatot kapták. A második szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki – tekintet nélkül a szavazásban részt vevők számára – a legtöbb érvényes szavazatot kapta. Ha a második szavazás is eredménytelen, ismételt jelölés alapján új választást kell tartani.

(5) A szavazási eljárást legfeljebb két egymást követő nap alatt be kell fejezni.

(6) A megválasztott köztársasági elnök a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejártakor, a megbízatás idő előtti megszűnése esetén a választás eredményének kihirdetését követő nyolcadik napon lép hivatalba, hivatalba lépését megelőzően az Országgyűlés előtt esküt tesz.

12. cikk

(1) A köztársasági elnök személye sérthetetlen.

(2) A köztársasági elnöki tisztség összeegyeztethetetlen minden más állami, társadalmi, gazdasági és politikai tisztséggel vagy megbízatással. A köztársasági elnök más keresőfoglalkozást nem folytathat, és egyéb tevékenységéért – a szerzői jogi védelem alá eső tevékenység kivételével – díjazást nem fogadhat el.

(3) A köztársasági elnök megbízatása megszűnik

a) megbízatási idejének lejártával;

b) halálával;

c) ha kilencven napot meghaladó időn át képtelen feladatköreinek ellátására;

d) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn;

e) összeférhetlenség kimondásával;

f) lemondásával;

g) a köztársasági elnöki tisztségtől való megfosztással.

(4) A köztársasági elnök feladatkörei ellátását kilencven napon túl lehetetlenné tevő állapotának és a megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, valamint az összeférhetlenség kimondásáról az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

(5) A köztársasági elnök jogállásának részletes szabályait és javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

13. cikk

(1) A köztársasági elnök ellen büntetőeljárást csak megbízatásának megszűnése után lehet indítani.

(2) Az Alaptörvényt vagy tisztsége gyakorlásával összefüggésben valamely törvényt szándékosan megsértő, illetve szándékos bűncselekményt elkövető köztársasági elnökkel szemben az országgyűlési képviselők egyötöde indítványozhatja a tisztségtől való megfosztást.

(3) A megfosztási eljárás megindításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A szavazás titkos.

(4) Az Országgyűlés határozatának meghozatalától kezdődően a megfosztási eljárás befejezéséig a köztársasági elnök nem gyakorolhatja hatásköreit.

(5) A cselekmény elbírálása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

(6) Ha az Alkotmánybíróság az eljárás eredményeként a köztársasági elnök közjogi felelősségét megállapítja, a köztársasági elnököt tisztségtől megfoszthatja.

14. cikk

(1) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatása esetén az akadályoztatás megszűnéséig vagy a köztársasági elnök megbízatásának megszűnése esetén az új köztársasági elnök hivatalba lépéséig a köztársasági elnök feladat- és hatásköreit az Országgyűlés elnöke gyakorolja.

(2) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának tényét a köztársasági elnök, a Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kezdeményezésére az Országgyűlés állapítja meg.

(3) A köztársasági elnök helyettesítése idején az Országgyűlés elnöke országgyűlési képviselői jogait nem gyakorolhatja, és helyette az Országgyűlés elnökének feladatait az Országgyűlés által kijelölt alelnök látja el.

A Kormány

15. cikk

(1) A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve, amelynek feladat- és hatásköre kiterjed mindarra, amit az Alaptörvény vagy jogszabály kifejezetten nem utal más szerv feladat- és hatáskörébe. A Kormány az Országgyűlésnek felelős.

(2) A Kormány a közigazgatás legfőbb szerve, törvényben meghatározottak szerint államigazgatási szerveket hozhat létre.

(3) Feladatkörében eljárva a Kormány törvényben nem szabályozott tárgykörben, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján rendeletet alkot.

(4) A Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes.

16. cikk

(1) A Kormány tagjai a miniszterelnök és a miniszterek.

(2) A miniszterelnök rendeletben a miniszterek közül egy vagy több miniszterelnök-helyettest jelöl ki.

(3) A miniszterelnököt az Országgyűlés a köztársasági elnök javaslatára választja meg.

(4) A miniszterelnök megválasztásához az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazata szükséges. A miniszterelnök a megválasztásával hivatalba lép.

- (5) A köztársasági elnök a (3) bekezdés szerinti javaslatát,
- a) ha a miniszterelnök megbízatása az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnt meg, az új Országgyűlés alakuló ülésén teszi meg;
 - b) ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával, halálával, összeférhetetlenség kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés a bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, a miniszterelnök megbízatása megszűnésétől számított tizenöt napon belül teszi meg.
- (6) Ha az (5) bekezdés szerint miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés nem választotta meg, a köztársasági elnök új javaslatát tizenöt napon belül teszi meg.
- (7) A minisztert a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A miniszter a kinevezésében megjelölt időpontban, ennek hiányában a kinevezésével hivatalba lép.
- (8) A Kormány a miniszterek kinevezésével alakul meg.
- (9) A Kormány tagja az Országgyűlés előtt esküt tesz.

17. cikk

- (1) A minisztériumok felsorolásáról törvény rendelkezik.
- (2) Tárca nélküli miniszter a Kormány által meghatározott feladatkör ellátására nevezhető ki.
- (3) A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve a fővárosi és megyei kormányhivatal.
- (4) Sarkalatos törvény minisztérium, miniszter vagy közigazgatási szerv megjelölésére vonatkozó rendelkezését törvény módosíthatja.
- (5) A kormánytisztviselők jogállását törvény szabályozza.

18. cikk

- (1) A miniszterelnök meghatározza a Kormány általános politikáját.
- (2) A miniszter a Kormány általános politikájának keretei között önállóan irányítja az államigazgatásnak a feladatkörébe tartozó ágazatait és az alárendelt szerveket, valamint ellátja a Kormány vagy a miniszterelnök által meghatározott feladatokat.
- (3) A Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.
- (4) A Kormány tagja tevékenységéért felelős az Országgyűlésnek, valamint a miniszter a miniszterelnöknek. A Kormány tagja részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein. Az Országgyűlés és országgyűlési bizottság az ülésén való megjelenésre kötelezheti a Kormány tagját.
- (5) A Kormány tagja jogállásának részletes szabályait, javadalmazását, valamint a miniszterek helyettesítésének rendjét törvény határozza meg.

19. cikk

Az Országgyűlés tájékoztatást kérhet a Kormánytól az Európai Unió kormányzati részvételrel működő intézményeinek döntéshozatali eljárásában képviselendő kormányálláspontokról, és állást foglalhat az eljárásban napirenden szereplő tervezetről. A Kormány az európai uniós döntéshozatal során az Országgyűlés állásfoglalásának alapulvételével jár el.

20. cikk

(1) A miniszterelnök megbízatásának megszűnésével a Kormány megbízatása megszűnik.

(2) A miniszterelnök megbízatása megszűnik

a) az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával;

b) ha az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, és új miniszterelnököket választ;

c) ha az Országgyűlés a miniszterelnök által kezdeményezett bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki;

d) lemondásával;

e) halálával;

f) összeférhetlenség kimondásával;

g) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn.

(3) A miniszter megbízatása megszűnik

a) a miniszterelnök megbízatásának megszűnésével;

b) a miniszter lemondásával;

c) felmentésével;

d) halálával.

(4) A miniszterelnök megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról és az összeférhetlenség kimondásáról az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

21. cikk

(1) Az országgyűlési képviselők egyötöde a miniszterelnökkel szemben írásban – a miniszterelnöki tisztségre javasolt személy megjelölésével – bizalmatlansági indítványt nyújthat be.

(2) Ha az Országgyűlés a bizalmatlansági indítványt támogatja, ezzel bizalmatlanságát fejezi ki a miniszterelnökkel szemben, egyben miniszterelnöknek megválasztja a bizalmatlansági indítványban miniszterelnöki tisztségre javasolt személyt. Az Országgyűlés döntéséhez az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazata szükséges.

(3) A miniszterelnök bizalmi szavazást indítványozhat. Az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, ha a miniszterelnök javaslatára tartott bizalmi szavazáson az országgyűlési képviselők több mint a fele nem támogatja a miniszterelnököket.

(4) A miniszterelnök indítványozhatja, hogy a Kormány által benyújtott előterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás legyen. Az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, ha a Kormány által benyújtott előterjesztést nem támogatja.

(5) Az Országgyűlés bizalmi kérdésről való döntését a bizalmatlansági indítvány vagy a miniszterelnöknek a (3) és (4) bekezdés szerinti indítványa betérjesztésétől számított három nap után, de legkésőbb a betérjesztéstől számított nyolc napon belül hozza meg.

22. cikk

(1) A Kormány a megbízatása megszűnésétől az új Kormány megalakulásáig ügyvezető kormányként gyakorolja hatáskörét, nemzetközi szerződés kötelező hatályát azonban nem ismerheti el, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.

(2) Ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával vagy az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnik meg, a miniszterelnök az új miniszterelnök megválasztásáig ügyvezető miniszterelnökként gyakorolja hatáskörét, azonban miniszter felmentésére vagy új miniszter kinevezésére javaslatot nem tehet, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.

(3) Ha a miniszterelnök megbízatása halálával, összeférhetetlenség kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, az új miniszterelnök megválasztásáig a miniszterelnök hatáskörét a (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokkal a miniszterelnök-helyettes vagy – több miniszterelnök-helyettes esetén – az első helyen kijelölt miniszterelnök-helyettes gyakorolja.

(4) A miniszter a miniszterelnök megbízatásának megszűnésétől az új miniszter kinevezéséig vagy az új Kormány más tagjának a miniszteri feladatok ideiglenes ellátásával való megbízásáig ügyvezető miniszterként gyakorolja hatáskörét, rendeletet azonban csak halaszthatatlan esetben alkothat.

Önálló szabályozó szervek

23. cikk

(1) Az Országgyűlés sarkalatos törvényben a végrehajtó hatalom körébe tartozó egyes feladat- és hatáskörök ellátására és gyakorlására önálló szabályozó szerveket hozhat létre.

(2) Az önálló szabályozó szerv vezetőjét a miniszterelnök, vagy a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki sarkalatos törvényben meghatározott időtartamra. Az önálló szabályozó szerv vezetője kinevezi helyettesét vagy helyetteseit.

(3) Az önálló szabályozó szerv évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) Az önálló szabályozó szerv vezetője törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel, kormányrendelettel, miniszterelnöki rendelettel, miniszteri rendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes. Az önálló szabályozó szerv vezetőjét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt helyettese helyettesítheti.

Az Alkotmánybíróság

24. cikk

- (1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.
- (2) Az Alkotmánybíróság
 - a) az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket;
 - b) bírói kezdeményezésre felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját;
 - c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját;
 - d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját;
 - e) a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangját;
 - f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;
 - g) az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.
- (3) Az Alkotmánybíróság a (2) bekezdés b), c), és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést, a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést, a (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést, illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.
- (4) Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület, amelynek tagjait az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja. Az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Alkotmánybíróság tagjai közül elnököt választ, az elnök megbízatása az alkotmánybírói hivatali ideje lejártáig tart. Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.
- (5) Az Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

A bíróság

25. cikk

- (1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria.
- (2) A bíróság dönt
 - a) büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben;
 - b) a közigazgatási határozatok törvényességéről;
 - c) az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről.
- (3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.
- (4) A bírósági szervezet többszintű. Az ügyek meghatározott csoportjaira – különösen a közigazgatási és munkaügyi jogvitákra – külön bíróságok létesíthetők.

- (5) A bírói önkormányzati szervek közreműködnek a bíróságok igazgatásában.
- (6) Törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti.
- (7) A bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

26. cikk

(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(2) A hivatásos bírákat – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – a köztársasági elnök nevezi ki. Bíróvá az nevezhető ki, aki a harmincadik életévét betöltötte. A bírói szolgálati jogviszony az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.

(3) A Kúria elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. A Kúria elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

27. cikk

(1) A bíróság – ha törvény másképpen nem rendelkezik – tanácsban ítélkezik.

(2) Törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélkezésben.

(3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. Törvény által meghatározott ügyekben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat, akire e tevékenysége során alkalmazni kell a 26. cikk (1) bekezdését.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy azok a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az ügyészség

29. cikk

(1) A legfőbb ügyész és az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként az állam büntetőigényét érvényesíti. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és az ügyészség törvényben meghatározottak szerint

- a) jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;

- b) képviseli a közvérdát a bírósági eljárásban;
 - c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett;
 - d) törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.
- (3) Az ügyészi szervezetet a legfőbb ügyész vezeti és irányítja, kinevezi az ügyészeket.
- (4) A legfőbb ügyészt az ügyészek közül a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja kilenc évre. A legfőbb ügyész megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.
- (5) A legfőbb ügyész tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.
- (6) Az ügyészek nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.
- (7) Az ügyészség szervezetének és működésének, a legfőbb ügyész és az ügyészek jogállásának részletes szabályait, valamint javadalmazásukat sarkalatos törvény határozza meg.

Az alapvető jogok biztosa

30. cikk

- (1) Az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti.
- (2) Az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott viisszásságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez.
- (3) Az alapvető jogok biztosát az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával hat évre választja. Az alapvető jogok biztosa helyettest nevez ki a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a hazai nemzetiségek jogainak védelmére. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.
- (4) Az alapvető jogok biztosa tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.
- (5) Az alapvető jogok biztosára és helyetteseire vonatkozó részletes szabályokat törvény határozza meg.

A helyi önkormányzatok

31. cikk

- (1) Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.
- (2) A helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani.
- (3) A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

32. cikk

- (1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között
 - a) rendeletet alkot;
 - b) határozatot hoz;
 - c) önállóan igazgat;
 - d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;
 - e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
 - f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
 - g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
 - h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;
 - i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címeket alapíthat;
 - j) a hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
 - k) szabadon társulhat más önkormányzattal, érdekképviselői szövetséget hozhat létre, feladatkörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;
 - l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.
- (2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.
- (3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.
- (4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet annak kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.
- (5) A helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja.

33. cikk

- (1) A helyi önkormányzat feladat- és hatásköréit a képviselő-testület gyakorolja.
- (2) A helyi képviselő-testületet a polgármester vezeti. A megyei képviselő-testület elnökét a megyei képviselő-testület saját tagjai közül választja megbízatásának időtartamára.
- (3) A képviselő-testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint bizottságot választhat, és hivatalt hozhat létre.

34. cikk

- (1) A helyi önkormányzat és az állam a közösségi célok elérése érdekében együttműködik. A helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. A helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.

(2) Törvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának társulásban történő ellátását.

(3) A polgármester és a megyei képviselő-testület elnöke önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladat- és hatáskört is elláthat.

(4) A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

(5) Törvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a helyi önkormányzat törvényben meghatározott mértékű kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához kötheti.

35. cikk

(1) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

(2) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket sarkalatos törvényben meghatározottak szerint öt évre választják.

(3) A képviselő-testület megbízatása az önkormányzati általános választás napjáig tart. Jelöltek hiányában elmaradt választás esetén a képviselő-testület megbízatása meghosszabbodik az időközi választás napjáig. A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart.

(4) A képviselő-testület – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – kimondhatja feloszlását.

(5) Az Országgyűlés a Kormány – az Alkotmánybíróság véleményének kikérését követően előterjesztett – indítványára feloszlhatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet.

(6) A feloszlás és a feloszlás a polgármester megbízatását is megszünteti.

A közpénzügyek

36. cikk

(1) Az Országgyűlés minden évre vonatkozóan törvényt alkot a központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról. A központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatokat a Kormány törvényben előírt határidőben az Országgyűlés elé terjeszti.

(2) A központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel valamennyi állami kiadást és bevételt tartalmazniuk kell.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt az abban meghatározott bevételek beszedésére és kiadások teljesítésére.

(4) Az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely nem eredményezi az államadósság mértékének növekedését.

(5) Mindaddig, amíg az államadósság mértéke a 37. cikk (2) bekezdésében meghatározott értéket meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság csökkentését tartalmazza.

(6) A (4) és (5) bekezdésben foglaltaktól csak különleges jogrend idején, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben lehet eltérni.

(7) Ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a Kormány jogosult a jogszabályok szerinti bevételeket beszedni, és az előző naptári évre a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kiadási előirányzatok keretei között a kiadásokat időarányosan teljesíteni.

37. cikk

(1) A Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.

(2) A központi költségvetés végrehajtása során – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – a Kormány az állam nevében nem vehet fel olyan kölcsönt, és nem vállalhat olyan pénzügyi kötelezettséget, amely azt eredményezné, hogy az államadósság szintje meghaladja a megelőző naptári év teljes hazai összterméke értékének felét. Az államadósság szintjének és az éves teljes hazai össztermék értékének számítási módját törvény állapítja meg.

(3) A 36. cikk (5) bekezdése szerinti időszakban – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – a központi költségvetés végrehajtása során a Kormány az állam nevében nem vehet fel olyan kölcsönt, és nem vállalhat olyan pénzügyi kötelezettséget, amelynek következtében az államadósság a megelőző naptári évben fennálló mértékhez képest növekedne.

(4) Mindaddig, amíg az államadósság mértéke a (2) bekezdésében meghatározott értéket meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.

38. cikk

(1) A magyar állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

(2) Az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel sarkalatos törvény határozza meg.

(3) Nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett.

(4) Nemzeti vagyon átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.

(5) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint.

39. cikk

(1) A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.

(2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.

40. cikk

A közteherviselés és a nyugdíjrendszer alapvető szabályait a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás és az időskori létbiztonság érdekében sarkalatos törvény határozza meg.

41. cikk

(1) A Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja. A Magyar Nemzeti Bank sarkalatos törvényben meghatározott módon felelős a monetáris politikáért.

(2) A Magyar Nemzeti Bank elnökét és alelnökeit a köztársasági elnök hat évre nevezi ki.

(3) A Magyar Nemzeti Bank elnöke a Magyar Nemzeti Bank tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) A Magyar Nemzeti Bank elnöke törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes. A Magyar Nemzeti Bank elnökét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt alelnök helyettesítheti.

(5) A Magyar Nemzeti Bank szervezetének és működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(6) A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

42. cikk

(1) Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve. Az Állami Számvevőszék törvényben meghatározott feladatkörében ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását és a nemzeti vagyon kezelését. Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseit törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok szerint végzi.

(2) Az Állami Számvevőszék elnökét az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával, tízenkét évre választja meg.

(3) Az Állami Számvevőszék elnöke az Állami Számvevőszék tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) Az Állami Számvevőszék szervezetének és működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

43. cikk

(1) A Költségvetési Tanács az Országgyűlés törvényhozó tevékenységét támogató szerv, amely a központi költségvetés megalapozottságát vizsgálja.

(2) A Költségvetési Tanács törvényben meghatározott módon közreműködik a központi költségvetésről szóló törvény előkészítésében.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához a 36. cikk (4) és (5) bekezdésében foglaltak betartása érdekében a Költségvetési Tanács előzetes hozzájárulása szükséges.

(4) A Költségvetési Tanács tagja a Költségvetési Tanács elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke. A Költségvetési Tanács elnökét a köztársasági elnök nevezi ki hat évre.

(5) A Költségvetési Tanács működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

A Magyar Honvédség**44. cikk**

(1) Magyarország fegyveres ereje a Magyar Honvédség. A Magyar Honvédség alapvető feladata Magyarország függetlenségének, területi épségének és határainak katonai védelme, a nemzetközi szerződésből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátása, valamint a nemzetközi jog szabályaival összhangban humanitárius tevékenység végzése.

(2) A Magyar Honvédség irányítására – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – az Alaptörvényben és sarkalatos törvényben meghatározott keretek között az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Honvédelmi Tanács, a Kormány, valamint a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter jogosult. A Magyar Honvédség működését a Kormány irányítja.

(3) A Magyar Honvédség közreműködik a katasztrófák megelőzésében, következményeik elhárításában és felszámolásában.

(4) A Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(5) A Magyar Honvédség szervezetére, feladataira, irányítására és vezetésére, működésére vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok

45. cikk

(1) A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

(2) A rendőrség működését a Kormány irányítja.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok alapvető feladata Magyarország függetlenségének és törvényes rendjének védelme, nemzetbiztonsági érdekeinek érvényesítése.

(4) A nemzetbiztonsági szolgálatok működését a Kormány irányítja.

(5) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és politikai tevékenységet nem folytathatnak.

(6) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetére, működésére vonatkozó részletes szabályokat, a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásának szabályait, valamint a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggő szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

Döntés katonai műveletekben való részvételről

46. cikk

(1) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők határátlépéssel járó csapatmozgásairól.

(2) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával dönt – a (3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – a Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, külföldi állomásozásáról, valamint a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, magyarországi állomásozásáról.

(3) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők (2) bekezdés szerinti, az Európai Unió vagy az Észak-atlanti Szerződés Szervezete döntésén alapuló alkalmazásáról, valamint más csapatmozgásáról.

(4) A Kormány – a köztársasági elnök egyidejű tájékoztatása mellett – haladéktalanul beszámol az Országgyűlésnek a (3) bekezdés alapján, valamint a Magyar Honvédség békefenntartásban való részvételének vagy külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenységének engedélyezése tárgyában hozott döntéséről.

A KÜLÖNLEGES JOGREND

A rendkívüli állapotra és a szükségállapotra vonatkozó közös szabályok

47. cikk

(1) Az Országgyűlés

a) hadiállapot kinyilvánítása vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot, és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;

b) a törvényes rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, erőszakos cselekmények esetén szükségállapotot hirdet ki.

(2) A hadiállapot kinyilvánításához, a békekötéshez, valamint az (1) bekezdés szerinti különleges jogrend kihirdetéséhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) A köztársasági elnök jogosult a hadiállapot kinyilvánítására, a rendkívüli állapot kihirdetésére és a Honvédelmi Tanács létrehozására, valamint a szükségállapot kihirdetésére, ha az Országgyűlés e döntések meghozatalában akadályoztatva van.

(4) Az Országgyűlés e döntések meghozatalában akkor van akadályoztatva, ha nem ülészik, és összehívása az idő rövidsége, továbbá a hadiállapotot, a rendkívüli állapotot vagy a szükségállapotot kiváltó események miatt elháríthatatlan akadályba ütközik.

(5) Az akadályoztatás tényét, továbbá a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a miniszterelnök egybehangzóan állapítja meg.

(6) Az Országgyűlés a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az akadályoztatásának megszűnése utáni első ülésén felülvizsgálja, és dönt az alkalmazott intézkedések jogszerűségéről. E döntéshez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(7) Rendkívüli állapot vagy szükségállapot idején az Országgyűlés nem mondhatja ki feloszlását, és nem osztható fel. Az országgyűlési képviselők általános választását rendkívüli állapot és szükségállapot idején nem lehet kitűzni, és nem lehet megtartani, ilyen esetben a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot megszűnésétől számított kilencven napon belül új Országgyűlést kell választani. Ha az országgyűlési képviselők általános választását már megtartották, de az új Országgyűlés még nem alakult meg, a köztársasági elnök az alakuló ülést a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot megszűnésétől számított harminc napon belüli időpontra hívja össze.

(8) A feloszlott vagy feloszlott Országgyűlést rendkívüli állapot idején a Honvédelmi Tanács, szükségállapot idején a köztársasági elnök is összehívhatja.

A rendkívüli állapot

48. cikk

(1) A Honvédelmi Tanács elnöke a köztársasági elnök, tagjai az Országgyűlés elnöke, az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjainak vezetői, a miniszterelnök, a miniszterek és – tanácskozási joggal – a Honvéd Vezérkar főnöke.

(2) A Honvédelmi Tanács gyakorolja

- a) az Országgyűlés által rá átruházott jogokat;
- b) a köztársasági elnök jogait;
- c) a Kormány jogait.

(3) A Honvédelmi Tanács dönt

a) a Magyar Honvédség magyarországi vagy külföldi alkalmazásáról, békefenntartásban való részvételéről, külföldi hadművelleti területen végzett humanitárius tevékenységről, valamint külföldi állomásozásáról;

b) külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, valamint magyarországi állomásozásáról;

c) a sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetéséről.

(4) A Honvédelmi Tanács rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(5) A Honvédelmi Tanács rendelete a rendkívüli állapot megszűnésével hatályát veszti, kivéve, ha az Országgyűlés a rendelet hatályát meghosszabbítja.

A szükségállapot

49. cikk

(1) A Magyar Honvédséget szükségállapot idején akkor lehet felhasználni, ha a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok alkalmazása nem elegendő.

(2) A szükségállapot idején az Országgyűlés akadályoztatása esetén a köztársasági elnök dönt a Magyar Honvédség (1) bekezdés szerinti felhasználásáról.

(3) Szükségállapot idején a sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket rendeleti úton a köztársasági elnök vezeti be. A köztársasági elnök rendeletével – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A köztársasági elnök a bevezetett rendkívüli intézkedésekről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét. A szükségállapot idején az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – folyamatosan ülészik. Az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – a köztársasági elnök által bevezetett rendkívüli intézkedések alkalmazását felfüggesztheti.

(5) A rendeleti úton bevezetett rendkívüli intézkedések harminc napig maradnak hatályban, kivéve, ha hatályukat az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – meghosszabbítja.

(6) A köztársasági elnök rendelete a szükségállapot megszűnésével hatályát veszti.

A megelőző védelmi helyzet

50. cikk

(1) Az Országgyűlés külső fegyveres támadás veszélye esetén vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott időre kihirdeti a megelőző védelmi helyzetet, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére. A megelőző védelmi helyzet időtartama meghosszabbítható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti különleges jogrend kihirdetéséhez, meghosszabbításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) A Kormány rendeletben a megelőző védelmi helyzet kihirdetésének kezdeményezését követően a közigazgatás, a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek működését érintő törvényektől eltérő intézkedéseket vezethet be, amelyekről a köztársasági elnököt és az Országgyűlés tárgykör szerint feladat- és hatáskörrel rendelkező állandó bizottságait folyamatosan tájékoztatja. Az így bevezetett intézkedések hatálya az Országgyűlés megelőző védelmi helyzet kihirdetésére vonatkozó döntéséig, de legfeljebb hatvan napig tart.

(4) A Kormány a megelőző védelmi helyzet idején rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(5) A Kormány rendelete a megelőző védelmi helyzet megszűnésével hatályát veszti.

A váratlan támadás

51. cikk

(1) A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készütségi erőkkel való oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – szükség esetén a köztársasági elnök által jóváhagyott fegyveres védelmi terv szerint – a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig a támadással arányos és arra felkészített erőkkel azonnal intézkedni köteles.

(2) A Kormány az (1) bekezdés alapján megtett intézkedéséről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlést és a köztársasági elnököt.

(3) A Kormány váratlan támadás esetén sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be, valamint rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A Kormány rendelete a váratlan támadás megszűnésével hatályát veszti.

A veszélyhelyzet

52. cikk

(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

(2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(3) A Kormány (2) bekezdés szerinti rendelete tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.

(4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

A különleges jogrendre vonatkozó közös szabályok

53. cikk

(1) Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és III. cikk, valamint a XXVI. cikk (2)–(5) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.

(2) Különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel, az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható.

(3) A különleges jogrendet a különleges jogrend bevezetésére jogosult szerv megszünteti, ha kihirdetésének feltételei már nem állnak fenn.

(4) A különleges jogrendben alkalmazandó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Magyarország Alaptörvénye 2012. január 1-jén lép hatályba.

2. Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.

3. Az ezen Alaptörvényhez kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket az Országgyűlés a 2. pont szerinti eljárásban, külön fogadja el.

4. A Kormány köteles az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjeszteni.

*

Mi, a 2010. április 25-én megválasztott Országgyűlés képviselői, Isten és ember előtti felelősségünk tudatában, élve alkotmányozó hatalmunkkal, Magyarország első egységes Alaptörvényét a fentiek szerint állapítjuk meg.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

Az alaptörvény ezen, zárószavazásra szánt egységes javaslatához, 2011. április 18-án többek között Lázár János, akkori kancelláriaminiszter, tizenhat zárószavazás előtti módosító indítványt nyújtott be, [lásd pl. a T2627/167., 170., 176. számon benyújtott javaslatokat] amelyek kifejezetten, új, érdemi módosításra irányuló rendelkezéseket tartalmaztak. Tehát ezek a módosítási javaslatok nem csak a tervezet belső összhangjának helyreállítását – a koherenciazavar kiküszöbölését – szolgálták. Az előterjesztések például az önkormányzatok működésével vagy az egészséghez való alkotmányos joggal összefüggésben is teljesen új, addig a Parlament előtt nem ismert szabályokat tartalmaztak. Ezek az új, zárószavazás keretében beterjesztett módosítók koncepcionálisan változtatták meg az Országgyűlésben addigra már, a törvényalkotáson átment és már csak zárószavazásra váró egységes javaslatot.

Ezek, a Lázár János által, a zárószavazás keretében beterjesztett módosító javaslatok a zárószavazást megelőzően nem voltak a törvényalkotás asztalán, ezek kapcsán semmiféle törvényalkotási folyamat nem volt. A törvényalkotó zárószavazásra szánt egységes javaslatát a kormány nevében Lázár János, mint miniszter lényegében egyedül felülírta és a módosító javaslataival az egységes, zárószavazásra szánt alaptörvényi javaslatot, tartalmában, egyszemélyben, érdemben és koncepcionálisan megváltoztatta.

Országgyűlési Képviselő

Törvényjavaslat T/2627/180

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

Az egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet H. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Magyarország védi a magyar nyelvet [és a Magyarországon élő nemzetiségek nyelvét].”

Indokolás

Az államhatalom, az államok alapfeladatai közé tartozik az állam által hivatalos eljárásokban használt, a társadalom jelentős része, meghatározó csoportjai által beszélt, törvényi szinten elismert államnyelv védelme, fejlesztése. Magyarország államnyelve, hivatalos nyelve a magyar, így a javaslat deklarálja a magyar állam kizárólag magyar nyelv irányában meglévő nyelvvédelmi kötelezettségét.

Budapest, 2011. április 18.

Lázár János
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlési Képviselő

Irányszám: T/2627/179

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „**Magyarország Alaptörvénye**” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

Az egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet I. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű, sorrendben felülről piros, fehér és zöld színű, vízszintes sávból áll, amelyben[ek közül] a [felső] piros szín az erő, a [középső] fehér szín a hűség, a [z alsó] zöld szín a remény [szimbóluma] jelképe.”

Indokolás

A módosító javaslat a zászló meghatározásának egyértelművé tételére és színei jelentésének rögzítésére irányul.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Országgyűlési Képviselő
Törvényjavaslat T/2627/178

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

Az Egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet I. cikk (3) bekezdéséből a kotta feltüntetésének elhagyását javaslom:

„(3) Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével.

[

]

Indokolás

A módosító javaslat a kotta megjelenítésének az elhagyására irányul.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlési Képviselő
Jelműve: T/2627/177

Érkezett: 2011 APR 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „**Magyarország Alaptörvénye**” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

Az Egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet M. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit[.], Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

Indokolás

A módosító javaslat pontosításra irányul.

Budapest, 2011. április 18.

László László
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Képviselő
Törvényjavaslat T/2627/176

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

Az Egységes javaslat „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” fejezet X. cikk. (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

“(1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá - a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében - a tanulás, valamint [a **közoktatásban**] törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.”

Indokolás

A módosító javaslat szövegpontosításra irányul. A tanítás kiemelt társadalmi szerepe miatt, szükséges e cikkben is megerősíteni az Alaptörvény Szabadság és felelősség fejezet I. cikk (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést, miszerint meghatározott keretek között törvényi rendelkezés az alapjogokat keretek közé rendelheti.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Képviselő

Irattartószám: T/2627/175

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Hárszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

Az Egységes javaslat „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” fejezet XXIII. cikk (6) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(6) Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Nem választható az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából. [Polgármesterré magyar állampolgár választható.]”

Indokolás

A módosító javaslat az Alaptörvény Szabadság és felelősség fejezet XXIII. cikk (2) bekezdésével való koherencia megteremtésére irányul.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Egységes Jelölés

Irományszám: T/2627/174

Érkezett: 2011 APR 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „**Magyarország Alaptörvénye**” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

Az Egységes javaslat „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” fejezet XXIX. cikknek a következő módosítását javaslom:

„(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A [hazai] Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználatához, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználatához, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz

(2) A [hazai] Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3) A [hazai] Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”

Indokolás

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogaira, valamint a Magyarországon élő kisebbségek önkormányzataira és önkormányzati képviselőik megválasztására vonatkozó jelenleg hatályos hazai jogi szabályozás alapján Magyarországon a kisebbségi és nemzetiségi önkormányzás, a helyi és országos önkormányzatok alakításának és képviselők választásának joga a törvényben meghatározott tizenhárom honos népcsoportot illeti meg. Jelen módosító javaslat fogalmi pontosításának megfelelően e szabályozási körben teljes körű koherenciát teremt az Alaptörvény, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó más jogszabályok között.

Budapest, 2011. április 18.

László János

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ellenére, hogy a szervezeti hierarchiában az alapvető jogok biztosának helyettesei – feladat- és hatáskörüket tekintve nem általános helyettesítési feladatokat végeznek az alapvető jogok biztosa mellett, hanem a társadalom életében kiemelt fontossággal bíró jogterületek érdek- és jogvédelmét látják el.

Budapest, 2011. április 18.

László János
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlési Hivatal

Irományszám: T/2627/173

Érkezett: 2011. APR. 10.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

1. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” 1. cikk (2) bekezdés e) pontjának a következő módosítását javaslom

/Az Országgyűlés/

„e) megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, a legfőbb ügyészt, az alapvető jogok biztosát és helyetteseit, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;”

2. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet „Az alapvető jogok biztosa” alcím 30. cikk. (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

“(3) Az alapvető jogok biztosát és helyetteseit az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával hat évre választja. [Az alapvető jogok biztosa helyetttest nevez ki a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a hazai nemzetiségek jogainak védelmére.] A helyettesek a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét látják el. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet. ”

Indokolás

Az alapvető jogok biztosát az Alaptörvény tervezete alapján az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával hat évre választja meg. A jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmére létrehozott ombudsmanok megválasztását indokolt az Országgyűlés hatáskörébe utalni, mivel – annak

ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Hivatal

Törvényjavaslat T/2627/172

Érkezett: 2011. ÁPR. 10.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 23. cikk (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(3) Az önálló szabályozó szerv vezetője az önálló szabályozó szerv tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.”

INDOKOLÁS

A módosító javaslat a szöveg egységességének megteremtésére irányul, mivel az Alaptörvény a beszámolási kötelezettséget minden esetben valamely személynek vagy valamely szerv vezetőjének írja elő.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Hivatal

szám: T/2627/17.1

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

1. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 41. cikk (6) bekezdésének elhagyását javaslom:

„[(6) A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.]”

2. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 41. cikket követően új 42. cikkel való kibővítését javaslom, a további cikkek számozásának értelemszerű változásával:

„42. cikk

A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervekre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.”

Indokolás

A módosító javaslat pontosításra irányul. A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletére vonatkozó fenti szabályozásról célszerűbb külön cikkben rendelkezni.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Képviselő
Törvényjavaslat T/2627/170

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

1. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 26. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) A hivatásos bírákat -- sarkalatos törvényben meghatározottak szerint -- a köztársasági elnök nevezi ki. Bíróvá az nevezhető ki, aki a harmincadik életévét betöltötte. A Kúria elnöke kivételével a bíró[i] szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.”

2. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” 29. cikk (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(3) Az ügyészi szervezetet a legfőbb ügyész vezeti és irányítja, kinevezi az ügyészeket. A legfőbb ügyész kivételével az ügyész szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.”

Indokolás

A zárószavazás előtti módosító javaslat -- az alkotmánybírákéhoz hasonlóan -- mentesíti a Kúria elnökét szolgálati jogviszonyának az öregségi nyugdíjkorhatár elérésekor az alaptörvény erejénél fogva bekövetkező megszűnése alól. A Kúria elnökét az Országgyűlés választja, így közjogi pozíciója is indokolja az eltérést. A javaslat 2. pontja a bírák és az ügyészek szolgálati viszonyára vonatkozó rendelkezések összhangját teremti meg.

Budapest, 2011. április 18.

László János
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

„(5) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártoknak, és **[politikai tevékenységet]** nem folytathatnak politikai tevékenységet.”

48. Az Egységes javaslat 48. cikk (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) A Honvédelmi Tanács elnöke a köztársasági elnök, tagjai az Országgyűlés elnöke, az **[Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjainak]** országgyűlési képviselőcsoportok vezetői, a miniszterelnök, a miniszterek és — tanácskozási joggal — a Honvéd Vezérkar főnöke.”

49. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 48. cikk (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) A Honvédelmi Tanács dönt

a) a Magyar Honvédség **[magyarországi vagy]** külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, békefenntartásban való részvételéről, külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenységről, valamint külföldi állomásozásáról;

b) a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, valamint magyarországi állomásozásáról;

c) **[a]** sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetéséről.”

50. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 52. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.”

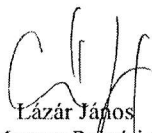
51. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 53. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVI. cikk (2)–**(5)**(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható”

Indokolás

A módosító javaslat a szöveg összhangjának megteremtésére és pontosításra irányul.

Budapest, 2011. április 18.

László János
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

„[A közpénzügyek] A közpénzek”

42. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 36. cikk (6) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(6) A (4) és (5) bekezdésben foglaltaktól csak különleges jogrend idején, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben, vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben lehet eltérni.”

43. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 36. cikk (7) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(7) Ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a Kormány jogosult a jogszabályok szerinti bevételeket beszedni[,] és az előző naptári évre a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kiadási előirányzatok keretei között a kiadásokat időarányosan teljesíteni.”

44. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 38. cikk (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) Az [magyar] állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.”

45. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 42. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Az Állami Számvevőszék elnökét az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával[,] tizenkét évre választja meg.”

46. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 44. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) Magyarország fegyveres ereje a Magyar Honvédség. A Magyar Honvédség alapvető feladata Magyarország függetlenségének, területi épségének és határainak katonai védelme, [a] nemzetközi szerződésből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátása, valamint a nemzetközi jog szabályaival összhangban humanitárius tevékenység végzése.”

47. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 45. cikk (5) bekezdése a következők szerint módosul:

36. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 30. cikk (4) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(4) Az alapvető jogok biztosa [tevékenységéről] évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.”

37. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 32. cikk (1) bekezdés j) és k) pontjainak a következő módosítását javaslom:

/(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között/

„j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;

k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;”

38. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 32. cikk (4) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet [annak] a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.”

39. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 34. cikk (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) A helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműköd~~ik~~nek. A helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. A helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.”

40. Az Egységes javaslat 35. cikk (3) bekezdése a következők szerint módosul:

„(3) A képviselő-testület megbízatása [az] a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választás~~ának~~ napjáig tart. Jelöltek hiányában elmaradt választás esetén a képviselő-testület megbízatása meghosszabbodik az időközi választás napjáig. A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart.”

41. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 36. cikket megelőző alcímének a következő módosítását javaslom:

31. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 24. cikk (2) bekezdés b)-c) pontja a következők szerint módosul:

(Az Alkotmánybíróság)

„b) bírói kezdeményezésre felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;
c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;
d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;
e) a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját;”

32. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 24. cikk (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(3) Az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés b), c)[,] és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést[,];
b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést[,];
c) a (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést[,];
illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.”

33. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 26. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírakat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.”

34. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 28. cikkének a következő módosítását javaslom:

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy [azok] a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

35. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 29. cikk (5) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(5) A legfőbb ügyész [tevékenységéről] évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.”

„h) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről, valamint [a] megelőző védelmi helyzet kihirdetéséről és meghosszabbításáról;
„i) [a] katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos kérdésről;”

26. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 13. cikk (5) bekezdése a következők szerint módosul:

„(5) A [cselekmény elbírálása] megfosztási eljárás lefolytatása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.”

27. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 16. cikk (6) bekezdése a következők szerint módosul:

„(6) Ha az (5) bekezdés szerint miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés nem választotta meg, a köztársasági elnök az új javaslatát tizenöt napon belül teszi meg.”

28. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 18. cikk (4) bekezdése a következők szerint módosul:

„(4) A Kormány tagja tevékenységéért felelős az Országgyűlésnek, valamint a miniszter a miniszterelnöknek. A Kormány tagja részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein. Az Országgyűlés és az országgyűlési bizottság az ülésén való megjelenésre kötelezheti a Kormány tagját.”

29. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 22. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával vagy az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnik meg, a miniszterelnök az új miniszterelnök megválasztásáig ügyvezető miniszterelnökként gyakorolja hatáskörét, [azonban] miniszter felmentésére vagy új miniszter kinevezésére azonban javaslatot nem tehet, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.”

30. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 23. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Az önálló szabályozó szerv vezetőjét a miniszterelnök[, vagy —a miniszterelnök javaslatára — a köztársasági elnök nevezi ki sarkalatos törvényben meghatározott időtartamra. Az önálló szabályozó szerv vezetője kinevezi helyettesét vagy helyetteseit.”

„a) megalkotja és módosítja Magyarország Alaptörvényét;”

20. Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 1. cikk (2) bekezdés i) pontjának a következő módosítását javaslom:

/(2) Az Országgyűlés/

„i) különleges jogrendet érintő, valamint katonai műveletek[kel]ben való részvétellel kapcsolatos döntéseket hoz;”

21. Az Egységes javaslat 3. cikk (4) bekezdése a következők szerint módosul:

„(4) Az Országgyűlés feloszlata előtt a köztársasági elnök köteles kikérni a miniszterelnöknek, az Országgyűlés elnökének és az **[Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselőcsoportjai]** országgyűlési képviselőcsoportok vezetőinek véleményét.”

22. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 4. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) Az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, **[azzal összefüggésben]** e tekintetben nem utasíthatók.”

23. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 6. cikk (5) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(5) Ha a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamely rendelkezésével nem ért egyet, és a (4) bekezdés szerinti jogával nem élt, a törvényt az aláírás előtt[,] észrevételeinek közlésével[,] egy alkalommal megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a törvényt újra megtárgyalja, és elfogadásáról ismét határoz. A köztársasági elnök e jogával akkor is élhet, ha az Országgyűlés határozata alapján lefolytatott vizsgálat során az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.”

24. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 7. cikk (1)-(2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) Az országgyűlési képviselő kérdést intézhet az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a legfőbb ügyészhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez a feladatkörükbe tartozó **[minden]** bármely ügyben.

(2) Az országgyűlési képviselő interpellációt és kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány tagjához a feladatkörükbe tartozó **[minden]** bármely ügyben.”

25. Az Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 8. cikk (3) bekezdés h) és i) pontjainak a következő módosítását javaslom:

/Nem lehet országos népszavazást tartani/

13. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet XIV. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Senki nem utasítható ki olyan államba, vagy nem adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.”

14. Az Egységes javaslat „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” fejezet XXIV. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Mindenkinek joga van [ahhoz, hogy az állam vagy a helyi önkormányzat] törvényben meghatározottak szerint [megtérítse] a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár[t] megtérítésére.”

15. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet XXVI. cikkének a következő módosítását javaslom:

„Az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására.”

16. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet XXIX. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A hazai nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.”

17. Az Egységes javaslat XXX. cikk (1) bekezdése a következők szerint módosul:

„(1) [Minden ember, valamint törvény alapján létrehozott jogalany t]Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.”

18. Az Egységes javaslat XXXI. cikk (6) bekezdése a következők szerint módosul:

„(6) [Minden ember, valamint törvény alapján létrehozott jogalany h]Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.”

19. Egységes javaslat AZ ÁLLAM fejezet 1. cikk (2) bekezdés a) pontjának a következő módosítását javaslom:

/ (2) Az Országgyűlés/

„(1) [Új] Alaptörvény elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására irányuló javaslatot a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő terjeszthet elő.

(2) [Új] Alaptörvény elfogadásához vagy az Alaptörvény módosításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) Az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását az Országgyűlés elnöke aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását [annak] a kézhezvételétől számított öt napon belül aláírja, és elrendeli a hivatalos lapban való kihirdetését.”

7. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet III. cikk (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(3) Tilos az emberi [faj nemesítését] fajnemesítést célzó gyakorlat, az emberi test és testrészek hasznoszerzési célú felhasználása, valamint az emberi [egyedek másolása] egyedmásolás.”

8. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet IV. cikk (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni[,] és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönteni.”

9. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet VI. cikk (1) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és [jóhírnevét] jó hírnevét tiszteletben tartsák.”

10. Az Egységes javaslat „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” fejezet VII. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) [Magyarországon az] Az állam és az egyházak különváltan működnek. Az egyházak önállóak. Az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal.

11. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet VIII. cikk (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(2) Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, [illetve azokhoz] és joga van szervezetekhez csatlakozni.”

12. Az Egységes javaslat SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG fejezet VIII. cikk (5) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(5) Szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.”

(...)	[H.] <u>H</u>) cikk
(...)	[I.] <u>I</u>) cikk
(...)	[J.] <u>J</u>) cikk
(...)	[K.] <u>K</u>) cikk
(...)	[L.] <u>L</u>) cikk
(...)	[M.] <u>M</u>) cikk
(...)	[N.] <u>N</u>) cikk
(...)	[O.] <u>O</u>) cikk
(...)	[P.] <u>P</u>) cikk
(...)	[Q.] <u>Q</u>) cikk
(...)	[R.] <u>R</u>) cikk
(...)	[S.] <u>S</u>) cikk
(...)	[T.] <u>T</u>) cikk
(...)"	

4. Az Egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet C. cikk (3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

„(3) Az Alaptörvény és a jogszabályok érvényre juttatása érdekében kényszer alkalmazására az állam*[i és a helyi önkormányzati szervek]* jogosult*[ak]*.”

5. Az Egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet D. cikke a következők szerint módosul:

„D. cikk

Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, **[valamint]** a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.”

6. Az Egységes javaslat ALAPVETÉS fejezet S. cikk (1)-(3) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Országgyűlési Hivatal
Irományszám: T/2627/169
Érkezett: 2011 APR 13.

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

1. Az egységes javaslat „Nemzeti hitvallás” fejezet címének alábbi módosítását javaslom:

„[Nemzeti hitvallás] NEMZETI HITVALLÁS”

2. Az Egységes javaslat Nemzeti hitvallás fejezetében a következő módosítást javaslom:

„...
Büszkék vagyunk az országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért
küzdő őseinkre.
(...)

Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, [amely] mert egy zsarnoki
uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk [annak] érvénytelenségét.
...”

3. Az Egységes javaslat „ALAPVETÉS” fejezet cikkei megjelölésének a következő
módosítását javaslom:

(...)	„[A.] <u>A</u>) cikk
(...)	[B.] <u>B</u>) cikk
(...)	[C.] <u>C</u>) cikk
(...)	[D.] <u>D</u>) cikk
(...)	[E.] <u>E</u>) cikk
(...)	[F.] <u>F</u>) cikk
(...)	[G.] <u>G</u>) cikk

INDOKOLÁS

A módosító javaslat a normaszöveg egyszerűsítésére, a szükségtelen utalások megszüntetésére, az egységes szóhasználat megteremtésére és a költségvetésre vonatkozó szabályok szerkezetének ésszerűsítésére irányul, ezzel szolgálva az Alaptörvény szövegének belső koherenciáját, valamint a normavilágosság követelményét.

A módosító javaslat az államadóssággal kapcsolatos ún. 50%-os szabályt – amin az egységes javaslat több rendelkezése is tartalmilag alapul – jelentőségénél fogva beemeli a költségvetésről szóló törvény megalkotására vonatkozó szabályok közé, valamint a hivatkozások rendszerét is átláthatóbbá teszi.

A módosító javaslat az államadósság és a teljes hazai össztermék viszonyára vonatkozóan egységesíti a normaszöveg szóhasználatát.

A módosító javaslat az alaptörvényi szinten megállapított alapvető költségvetési szabályok végrehajtását szolgáló előírásokat egyértelműen törvényi szinten rendeli megállapítani. Ez lehetőséget nyújt arra is, hogy a törvényalkotó – akár a célzott államadósság-arány elérését követően is alkalmazandó – fiskális szabályokat állapítson meg a fenntarthatóság érdekében.

Budapest, 2011. április 18.

László János
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

„(2) A központi költségvetés végrehajtása során – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – **[a Kormány az állam nevében]** nem vehető fel olyan kölcsön[t], és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség[et], amely azt eredményezné, hogy az államadósság **[szintje]** meghaladja a **[megelőző naptári év]** teljes hazai össztermék[**e értékének**] felét. **[Az államadósság szintjének és az éves teljes hazai össztermék értékének számítási módját törvény állapítja meg.]**

(3) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét [A 36. cikk (5) bekezdése szerinti időszakban] meghaladja – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – a központi költségvetés végrehajtása során **[a Kormány az állam nevében]** nem vehető fel olyan kölcsön[t], és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség[et], amelynek következtében az államadósságnak a teljes hazai össztermékhez viszonyított aránya a megelőző **[naptári]** évben fennállóhoz **[mértékhez]** képest növekedne.

(4) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét [mértéke a (2) bekezdésében meghatározott értéket] meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.

(5) Az államadósság és a teljes hazai össztermék számítási módját, valamint a 36. cikkben és az (1)–(3) bekezdésben foglaltak végrehajtására vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.”

Országgyűlés Hivatala

Ismerettség szám: T/2627/168

Érkezett: 2011. APR. 13.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Kövér László

az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. § (1) bekezdése alapján a **Magyarország Alaptörvényéről** szóló **T/2627/165. számú egységes javaslat**hoz (a továbbiakban: Egységes javaslat) az alábbi

z á r ó s z a v a z á s e l ő t t i m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjesztem elő:

1. Az Egységes javaslat 36. cikk (2) bekezdése a következők szerint módosul:

„(2) A központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel **[valamennyi] kell tartalmazniuk az állami kiadásokat és bevételeket [tartalmazniuk kell].**”

2. Az Egységes javaslat 36. cikk (4) és (5) bekezdése a következők szerint módosul:

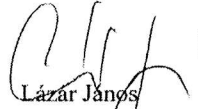
„(4) Az Országgyűlés **[csak]** nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt **[fogadhat el]**, amelynek **[nem]** eredménye **[z]képpen** az államadósság **[mértékének növekedését]** meghaladná a teljes hazai össztermék felét.

(5) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét **[mértéke a 37. cikk (2) bekezdésében meghatározott értéket]** meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság a teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza.”

3. Az Egységes javaslat 37. cikk (2)-(4) bekezdése a következők szerint módosul, és ezzel egyidejűleg a 37. cikk a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

elmulasztotta, a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére a bíróság döntésében elrendelheti, hogy az önkormányzati rendeletet az önkormányzat nevében – az adott önkormányzat rendeleteként – a fővárosi és megyei kormányhivatal alkossa meg.

Budapest, 2011. április 18.

Lázár János
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlési Hivatala

Irományszám: T/2627/167

Érkezett: 2011. ÁPR. 10.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „**Magyarország Alaptörvénye**” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

1. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 25. cikk (2) bekezdésének a következő új d) ponttal való kiegészítését javaslom:

/A bíróság dönt/

„d) a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.”

2. Az Egységes javaslat „AZ ÁLLAM” fejezet 32. cikknek a következő új (5) bekezdéssel való kiegészítését javaslom, egyidejűleg a jelenlegi (5) bekezdés számozása (6) bekezdésre változik:

„(5) A fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és a megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.”

Indokolás

A módosító indítvány arra irányul, hogy amennyiben egy helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségét törvénysértően elmulasztja, és annak felhívásra sem tesz eleget, lehetőség legyen a törvényes működés helyreállítása érdekében a bírósághoz fordulni. A bíróság a jogalkotási kötelezettség teljesítésére határidőt ír elő. Amennyiben a helyi önkormányzat a határidőt

Országgyűlési Hivatala

irányműszáma: T/2627/166

Érkezett: 2011. ÁPR. 18.

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő:

Az Egységes javaslat „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” fejezet XX. cikk. (2) bekezdésének a következő módosítását javaslom:

“(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.”

Indokolás

A testi és lelki egészséghez való jog, mint elidegeníthetetlen emberi jog érvényesüléséhez, ezáltal az Alaptörvény nemzetközi jogi koherenciájához nélkülözhetetlen feltétel a kiváló minőségű, sokféleségűből következően a társadalom igényeit kielégítő génmódosítás-mentes szervezetekkel előállított egészséges élelmiszerekhez, valamint az ivóvízhez való hozzáférés feltételeinek biztosítása.

Budapest, 2011. április 18.

László Kovér

Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlési Képviselő

Irományszám: T/2627/184

Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Értkezett: 2011. ÁPR 10.

Helyben

Zárószavazás előtti módosító javaslat

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 107. §-a alapján a „Magyarország Alaptörvénye” címmel benyújtott T/2627. számú törvényjavaslat T/2627/165. számú egységes javaslatához (a továbbiakban: Egységes javaslat) a következő

zárószavazás előtti módosító javaslatot

terjesztem elő :

Az Egységes javaslat „Nemzeti hitvallás” fejezetének alábbi módosítását javaslom:

„...
A [Magyarországon] velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.
...”

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, [igazságosan,] visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.
...”

Indokolás

A nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó jelenleg hatályos törvényi szabályozás értelmében tizenhárom Magyarországon élő nemzetiség minősül honos népcsoportnak. Hazánk, s benne a magyar állam működésének legfontosabb elvei és célkitűzései közt szerepel a területén élő polgárok jogainak - nemzeti és etnikai hovatartozásuktól függetlenül - teljes körű, a nemzetközi jogi elv- és jogrendszernek, valamint az Európai Unió normáinak megfelelő védelme.

Jelen javaslat elfogadása esetén a magyar állam a demokrácia, valamint a humanizmus elveinek figyelembe vételével alaptörvényi szinten elismeri a hazánkban élő, de nem őshonos nemzetiségeket a magyar politikai közösség részeként, államalkotó tényezőként, ezáltal megteremtí a koherenciát a Magyarország által elfogadott nemzetközi jogi szabályozás, illetve az Európai Unió joga között.

Budapest, 2011. április 18.

László Kövér
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Az Alkotmánybíróság több határozatában is kifejtette, hogy a törvény(javaslat) zárószavazás előtt történt érdemi módosítása a törvény közjogi érvénytelenségét vonja maga után. Az

Alkotmánybíróság leszögezte, hogy a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény érvényességének jogállami követelménye. A zárószavazás előtti érdemi módosítás vonatkozásában már nem történt parlamenti vita, az ellenzéknek nem volt joga, sem lehetősége módosítási javaslatot előterjesztéssel élni, nem tudtak hozzászólni, vagyis gyakorlatilag a korábbi, a vita alapját képező változathoz képest, diktátumként átvérve, egy alapjaiban más tartalmú törvényjavaslatot emeltek jogszabályi szintre. Ebben a zárószavazás előtti módosításban már semmilyen tekintetben nem érvényesült a parlamenti mechanizmus, a jogalkotási szabályok folyamata, ráadásul zárószavazás előtt – alkotmányosan – már csak koherenciazavar okán lehetne módosítást benyújtani. És az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közjogi alkotmányellenességben szenvedő norma visszamenőleges hatállyal semmis, érvénytelen és hatálytalan.

Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy „[a]z Alkotmány 26.§-ával kapcsolatos eljárásokban valamennyi eljárási szabály egyaránt fontos. Minden eljárási szabály, minden eljárási szakasz azonos legitimációs erővel rendelkezik.” Az eljárási szabályok megsértése tehát a törvény közjogi érvénytelenségét vonja maga után. Tehát a hibás törvényhozási, törvényalkotási eljárás a törvény közjogi érvénytelenségét idézte elő. És ez értelemszerűen vonatkozik az alaptörvényre is.

A zárószavazásra szánt egységes normajavaslatnak a Lázár János által egyszemélyben történő azon módosítói következtében, amely módosítók nem voltak az Országgyűlés, mint törvényalkotó asztalán, tehát az országgyűlési képviselők, mint törvényalkotók nem is ismerhették meg ezeket a módosítókat, ezekről nem volt a törvényalkotás keretében semmiféle parlamenti mechanizmus, a zárószavazásra szánt egységes normajavaslatához képest egy teljesen más tartalmú alaptörvényi változatot szavaztak meg és fogadtak el. A köztársasági elnöknek aláírásra megküldött alaptörvényi változat – melyet az alábbiakban mellékelek – alapjaiban teljesen másról rendelkezett, mint amit egységes normajavaslatként zárószavazásra szántak.

Az ügyészség

29. cikk

(1) A legfőbb ügyész és az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként az állam büntetőigényét érvényesíti. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és az ügyészség törvényben meghatározottak szerint

- a) jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;
- b) képviseli a közvédat a bírósági eljárásban;
- c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett;
- d) törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(3) Az ügyészi szervezetet a legfőbb ügyész vezeti és irányítja, kinevezi az ügyészeket. A legfőbb ügyész kivételével az ügyész szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.

(4) A legfőbb ügyészt az ügyészek közül a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja kilenc évre. A legfőbb ügyész megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(5) A legfőbb ügyész évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.

(6) Az ügyészek nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(7) Az ügyészség szervezetének és működésének, a legfőbb ügyész és az ügyészek jogállásának részletes szabályait, valamint javadalmazásukat sarkalatos törvény határozza meg.

Az alapvető jogok biztosa

30. cikk

(1) Az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti.

(2) Az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott viaszasságokat vizsgálja vagy vizsgálattja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez.

(3) Az alapvető jogok biztosát és helyetteseit az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával hat évre választja. A helyettesek a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét látják el. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(4) Az alapvető jogok biztosa évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.

(5) Az alapvető jogok biztosára és helyetteseire vonatkozó részletes szabályokat törvény határozza meg.

(3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

(4) A bírósági szervezet többszintű. Az ügyek meghatározott csoportjaira – különösen a közigazgatási és munkaügyi jogvitákra – külön bíróságok létesíthetők.

(5) A bírói önkormányzati szervek közreműködnek a bíróságok igazgatásában.

(6) Törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti.

(7) A bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

26. cikk

(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatók. A bírakat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(2) A hivatásos bírakat – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – a köztársasági elnök nevezi ki. Bíróvá az nevezhető ki, aki a harmincadik életévét betöltötte. A Kúria elnöke kivételével a bíró szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.

(3) A Kúria elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. A Kúria elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

27. cikk

(1) A bíróság – ha törvény másképpen nem rendelkezik – tanácsban ítélkezik.

(2) Törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélkezésben.

(3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. Törvény által meghatározott ügyekben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat, akire e tevékenysége során alkalmazni kell a 26. cikk (1) bekezdését.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alkotmánybíróság

24. cikk

- (1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.
- (2) Az Alkotmánybíróság
 - a) az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket;
 - b) bírói kezdeményezésre felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;
 - c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;
 - d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;
 - e) a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját;
 - f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;
 - g) az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.
- (3) Az Alkotmánybíróság
 - a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;
 - b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;
 - c) a (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;
 illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.
- (4) Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület, amelynek tagjait az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja. Az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Alkotmánybíróság tagjai közül elnököt választ, az elnök megbízatása az alkotmánybírói hivatali ideje lejártáig tart. Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.
- (5) Az Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

A bíróság

25. cikk

- (1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria.
- (2) A bíróság dönt
 - a) büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben;
 - b) a közigazgatási határozatok törvényességéről;
 - c) az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről;
 - d) a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.

(4) A miniszterelnök indítványozhatja, hogy a Kormány által benyújtott előterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás legyen. Az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, ha a Kormány által benyújtott előterjesztést nem támogatja.

(5) Az Országgyűlés bizalmi kérdésről való döntését a bizalmatlansági indítvány vagy a miniszterelnöknek a (3) és (4) bekezdés szerinti indítványa beterjesztésétől számított három nap után, de legkésőbb a beterjesztéstől számított nyolc napon belül hozza meg.

22. cikk

(1) A Kormány a megbízatása megszűnésétől az új Kormány megalakulásáig ügyvezető kormányként gyakorolja hatáskörét, nemzetközi szerződés kötelező hatályát azonban nem ismerheti el, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.

(2) Ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával vagy az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnik meg, a miniszterelnök az új miniszterelnök megválasztásáig ügyvezető miniszterelnökként gyakorolja hatáskörét, miniszter felmentésére vagy új miniszter kinevezésére azonban javaslatot nem tehet, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.

(3) Ha a miniszterelnök megbízatása halálával, összeférhetetlenség kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, az új miniszterelnök megválasztásáig a miniszterelnök hatáskörét a (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokkal a miniszterelnök-helyettes vagy – több miniszterelnök-helyettes esetén – az első helyen kijelölt miniszterelnök-helyettes gyakorolja.

(4) A miniszter a miniszterelnök megbízatásának megszűnésétől az új miniszter kinevezéséig vagy az új Kormány más tagjának a miniszteri feladatok ideiglenes ellátásával való megbízásáig ügyvezető miniszterként gyakorolja hatáskörét, rendeletet azonban csak halaszthatatlan esetben alkothat.

Önálló szabályozó szervek

23. cikk

(1) Az Országgyűlés sarkalatos törvényben a végrehajtó hatalom körébe tartozó egyes feladat- és hatáskörök ellátására és gyakorlására önálló szabályozó szerveket hozhat létre.

(2) Az önálló szabályozó szerv vezetőjét a miniszterelnök vagy – a miniszterelnök javaslatára – a köztársasági elnök nevezi ki sarkalatos törvényben meghatározott időtartamra. Az önálló szabályozó szerv vezetője kinevezi helyettesét vagy helyetteseit.

(3) Az önálló szabályozó szerv vezetője az önálló szabályozó szerv tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) Az önálló szabályozó szerv vezetője törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel, kormányrendelettel, miniszterelnöki rendelettel, miniszteri rendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes. Az önálló szabályozó szerv vezetőjét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt helyettese helyettesítheti.

19. cikk

Az Országgyűlés tájékoztatást kérhet a Kormánytól az Európai Unió kormányzati részvétellel működő intézményeinek döntéshozatali eljárásában képviselendő kormányálláspontokról, és állást foglalhat az eljárásban napirenden szereplő tervezetről. A Kormány az európai uniós döntéshozatal során az Országgyűlés állásfoglalásának alapulvételével jár el.

20. cikk

(1) A miniszterelnök megbízatásának megszűnésével a Kormány megbízatása megszűnik.

(2) A miniszterelnök megbízatása megszűnik

a) az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával;

b) ha az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, és új miniszterelnököt választ;

c) ha az Országgyűlés a miniszterelnök által kezdeményezett bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki;

d) lemondásával;

e) halálával;

f) összeférhetetlenség kimondásával;

g) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn.

(3) A miniszter megbízatása megszűnik

a) a miniszterelnök megbízatásának megszűnésével;

b) a miniszter lemondásával;

c) felmentésével;

d) halálával.

(4) A miniszterelnök megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról és az összeférhetetlenség kimondásáról az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

21. cikk

(1) Az országgyűlési képviselők egyötöde a miniszterelnökkel szemben írásban – a miniszterelnöki tisztségre javasolt személy megjelölésével – bizalmatlansági indítványt nyújthat be.

(2) Ha az Országgyűlés a bizalmatlansági indítványt támogatja, ezzel bizalmatlanságát fejezi ki a miniszterelnökkel szemben, egyben miniszterelnöknek megválasztja a bizalmatlansági indítványban miniszterelnöki tisztségre javasolt személyt. Az Országgyűlés döntéséhez az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazata szükséges.

(3) A miniszterelnök bizalmi szavazást indíthat. Az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, ha a miniszterelnök javaslatára tartott bizalmi szavazáson az országgyűlési képviselők több mint a fele nem támogatja a miniszterelnököt.

(2) A miniszterelnök rendeletben a miniszterek közül egy vagy több miniszterelnök-helyettest jelöl ki.

(3) A miniszterelnököt az Országgyűlés a köztársasági elnök javaslatára választja meg.

(4) A miniszterelnök megválasztásához az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazata szükséges. A miniszterelnök a megválasztásával hivatalba lép.

(5) A köztársasági elnök a (3) bekezdés szerinti javaslatát,

a) ha a miniszterelnök megbízatása az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnt meg, az új Országgyűlés alakuló ülésén teszi meg;

b) ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával, halálával, összeférhetetlenség kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés a bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, a miniszterelnök megbízatása megszűnésétől számított tizenöt napon belül teszi meg.

(6) Ha az (5) bekezdés szerint miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés nem választotta meg, a köztársasági elnök az új javaslatát tizenöt napon belül teszi meg.

(7) A minisztert a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A miniszter a kinevezésében megjelölt időpontban, ennek hiányában a kinevezésével hivatalba lép.

(8) A Kormány a miniszterek kinevezésével alakul meg.

(9) A Kormány tagja az Országgyűlés előtt esküt tesz.

17. cikk

(1) A minisztériumok felsorolásáról törvény rendelkezik.

(2) Tárcá nélküli miniszter a Kormány által meghatározott feladatkör ellátására nevezhető ki.

(3) A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve a fővárosi és megyei kormányhivatal.

(4) Sarkalatos törvény minisztérium, miniszter vagy közigazgatási szerv megjelölésére vonatkozó rendelkezését törvény módosíthatja.

(5) A kormánytisztviselők jogállását törvény szabályozza.

18. cikk

(1) A miniszterelnök meghatározza a Kormány általános politikáját.

(2) A miniszter a Kormány általános politikájának keretei között önállóan irányítja az államigazgatásnak a feladatkörébe tartozó ágazatait és az alárendelt szerveket, valamint ellátja a Kormány vagy a miniszterelnök által meghatározott feladatokat.

(3) A Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.

(4) A Kormány tagja tevékenységéért felelős az Országgyűlésnek, valamint a miniszter a miniszterelnöknek. A Kormány tagja részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein. Az Országgyűlés és az országgyűlési bizottság az ülésén való megjelenésre kötelezheti a Kormány tagját.

(5) A Kormány tagja jogállásának részletes szabályait, javadalmazását, valamint a miniszterek helyettesítésének rendjét törvény határozza meg.

13. cikk

(1) A köztársasági elnök ellen büntetőeljárást csak megbízásának megszűnése után lehet indítani.

(2) Az Alaptörvényt vagy tisztsége gyakorlásával összefüggésben valamely törvényt szándékosan megsértő, illetve szándékos bűncselekményt elkövető köztársasági elnökkel szemben az országgyűlési képviselők egyötöde indítványozhatja a tisztségtől való megfosztást.

(3) A megfosztási eljárás megindításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A szavazás titkos.

(4) Az Országgyűlés határozatának meghozatalától kezdődően a megfosztási eljárás befejezéséig a köztársasági elnök nem gyakorolhatja hatásköreit.

(5) A megfosztási eljárás lefolytatása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

(6) Ha az Alkotmánybíróság az eljárás eredményeként a köztársasági elnök közjogi felelősségét megállapítja, a köztársasági elnököt tisztségétől megfoszthatja.

14. cikk

(1) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatása esetén az akadályoztatás megszűnéséig vagy a köztársasági elnök megbízásának megszűnése esetén az új köztársasági elnök hivatalba lépéséig a köztársasági elnök feladat- és hatásköreit az Országgyűlés elnöke gyakorolja.

(2) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának tényét a köztársasági elnök, a Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kezdeményezésére az Országgyűlés állapítja meg.

(3) A köztársasági elnök helyettesítése idején az Országgyűlés elnöke országgyűlési képviselői jogait nem gyakorolhatja, és helyette az Országgyűlés elnökének feladatait az Országgyűlés által kijelölt alelnök látja el.

A Kormány

15. cikk

(1) A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve, amelynek feladat- és hatásköre kiterjed mindarra, amit az Alaptörvény vagy jogszabály kifejezetten nem utal más szerv feladat- és hatáskörébe. A Kormány az Országgyűlésnek felelős.

(2) A Kormány a közigazgatás legfőbb szerve, törvényben meghatározottak szerint államigazgatási szerveket hozhat létre.

(3) Feladatkörében eljárva a Kormány törvényben nem szabályozott tárgykörben, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján rendeletet alkot.

(4) A Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes.

16. cikk

(1) A Kormány tagjai a miniszterelnök és a miniszterek.

11. cikk

(1) A köztársasági elnököt a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejárta előtt legalább harminc, legfeljebb hatvan nappal, ha pedig a megbízatás idő előtt szűnt meg, a megszűnéstől számított harminc napon belül kell megválasztani. A köztársasági elnök választását az Országgyűlés elnöke tűzi ki. Az Országgyűlés a köztársasági elnököt titkos szavazással választja.

(2) A köztársasági elnök választását jelölés előzi meg. A jelölés érvényességéhez az országgyűlési képviselők legalább egyötödének írásbeli ajánlása szükséges. A jelölést az Országgyűlés elnökéhez a szavazás elrendelése előtt kell benyújtani. Minden országgyűlési képviselő egy jelöltet ajánlhat. Annak, aki több jelöltet ajánl, mindegyik ajánlása érvénytelen.

(3) Az első szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatát megkapta.

(4) Ha az első szavazás eredménytelen volt, második szavazást kell tartani. A második szavazás során a két legtöbb szavazatot kapott jelöltre lehet szavazni. Ha az első szavazáskor az első helyen szavazategyenlőség alakul ki, azokra a jelöltekre lehet szavazni, akik a legmagasabb számú szavazatot kapták. Ha az első szavazáskor csak a második helyen áll elő szavazategyenlőség, azokra a jelöltekre lehet szavazni, akik a két legmagasabb számú szavazatot kapták. A második szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki – tekintet nélkül a szavazásban részt vevők számára – a legtöbb érvényes szavazatot kapta. Ha a második szavazás is eredménytelen, ismételt jelölés alapján új választást kell tartani.

(5) A szavazási eljárást legfeljebb két egymást követő nap alatt be kell fejezni.

(6) A megválasztott köztársasági elnök a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejártakor, a megbízatás idő előtti megszűnése esetén a választás eredményének kihirdetését követő nyolcadik napon lép hivatalba, hivatalba lépését megelőzően az Országgyűlés előtt esküt tesz.

12. cikk

(1) A köztársasági elnök személye sérthetetlen.

(2) A köztársasági elnöki tisztség összeegyeztethetetlen minden más állami, társadalmi, gazdasági és politikai tisztséggel vagy megbízatással. A köztársasági elnök más keresőfoglalkozást nem folytathat, és egyéb tevékenységéért – a szerzői jogi védelem alá eső tevékenység kivételével – díjazást nem fogadhat el.

(3) A köztársasági elnök megbízatása megszűnik

a) megbízatási idejének lejártával;

b) halálával;

c) ha kilencven napot meghaladó időn át képtelen feladatköreinek ellátására;

d) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn;

e) összeférhetlenség kimondásával;

f) lemondásával;

g) a köztársasági elnöki tisztségtől való megfosztással.

(4) A köztársasági elnök feladatkörei ellátását kilencven napon túl lehetetlenné tevő állapotának és a megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, valamint az összeférhetlenség kimondásáról az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

(5) A köztársasági elnök jogállásának részletes szabályait és javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

- (3) A köztársasági elnök
- a) képviseli Magyarországot;
 - b) részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein;
 - c) törvényt kezdeményezhet;
 - d) országos népszavazást kezdeményezhet;
 - e) kitűzi az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását, valamint az európai parlamenti választás és az országos népszavazás időpontját;
 - f) különleges jogrendet érintő döntéseket hoz;
 - g) összehívja az Országgyűlés alakuló ülését;
 - h) feloszlatja az Országgyűlést;
 - i) az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára megküldheti az Alkotmánybíróságnak, vagy megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek;
 - j) javaslatot tesz a miniszterelnök, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész és az alapvető jogok biztosa személyére;
 - k) kinevezi a hivatásos bírákat és a Költségvetési Tanács elnökét;
 - l) megerősíti tisztségében a Magyar Tudományos Akadémia elnökét;
 - m) kialakítja hivatala szervezetét.
- (4) A köztársasági elnök
- a) az Országgyűlés felhatalmazása alapján elismeri a nemzetközi szerződés kötelező hatályát;
 - b) megbízza és fogadja a nagyköveteket és a követeket;
 - c) kinevezi a minisztereket, a Magyar Nemzeti Bank elnökét, alelnökeit, az önálló szabályozó szerv vezetőjét és az egyetemi tanárokat;
 - d) megbízza az egyetemek rektorait;
 - e) kinevezi és előlépteti a tábornokokat;
 - f) törvényben meghatározott kitüntetések, díjakat és címeket adományoz, valamint engedélyezi külföldi állami kitüntetések viselését;
 - g) gyakorolja az egyéni kegyelmezés jogát;
 - h) dönt a feladat- és hatáskörébe tartozó területszervezési kérdésekben;
 - i) dönt az állampolgárság megszerzésével és megszűnésével kapcsolatos ügyekben;
 - j) dönt mindazokban az ügyekben, amelyeket törvény a hatáskörébe utal.
- (5) A köztársasági elnöknek a (4) bekezdésben meghatározott minden intézkedéséhez és döntéséhez a Kormány tagjának ellenjegyzése szükséges. Törvény rendelkezhet úgy, hogy a törvény által a köztársasági elnök hatáskörébe utalt döntéshez ellenjegyzés nem szükséges.
- (6) A köztársasági elnök a (4) bekezdés b)–e) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha a jogszabályi feltételek hiányoznak, vagy alapos okkal arra következtet, hogy az az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavarát eredményezné.
- (7) A köztársasági elnök a (4) bekezdés f) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha az az Alaptörvény értékrendjét sértené.

10. cikk

- (1) A köztársasági elnököt az Országgyűlés öt évre választja.
- (2) Köztársasági elnökké megválasztható bármely magyar állampolgár, aki a harmincötödik életévét betöltötte.
- (3) A köztársasági elnököt e tisztségre legfeljebb egy alkalommal lehet újraválasztani.

7. cikk

(1) Az országgyűlési képviselő kérdést intézhet az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a legfőbb ügyészhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.

(2) Az országgyűlési képviselő interpellációt és kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány tagjához a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.

(3) Az országgyűlési bizottságok vizsgálati tevékenységét, a bizottságok előtti megjelenés kötelezettségét sarkalatos törvény szabályozza.

Országos népszavazás

8. cikk

(1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(3) Nem lehet országos népszavazást tartani

a) az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről;

b) a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, központi adónemről, illetékről, járulékról, vámról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvény tartalmáról;

c) az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásáról szóló törvények tartalmáról;

d) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről;

e) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésről;

f) az Országgyűlés feloszlásáról;

g) képviselő-testület feloszlásáról;

h) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli állapot és szükségállapot kihirdetéséről, valamint megelőző védelmi helyzet kihirdetéséről és meghosszabbításáról;

i) katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos kérdésről;

j) közkegyelem gyakorlásáról.

(4) Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

A köztársasági elnök

9. cikk

(1) Magyarország államfője a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és örökdik az államszervezet demokratikus működése felett.

(2) A köztársasági elnök a Magyar Honvédség főparancsnoka.

6. cikk

(1) Törvényt a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő kezdeményezhet.

(2) Az Országgyűlés – a törvény kezdeményezője, a Kormány, illetve az Országgyűlés elnöke zárószavazás előtt megtett indítványára – az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára megküldheti az Alkotmánybíróságnak. Az Országgyűlés az indítványról a zárószavazást követően határoz. Az indítvány elfogadása esetén az Országgyűlés elnöke az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára haladéktalanul megküldi az Alkotmánybíróságnak.

(3) Az elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke öt napon belül aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött törvényt öt napon belül aláírja, és elrendeli annak kihirdetését. Ha az Országgyűlés a (2) bekezdés szerint a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatára megküldte az Alkotmánybíróságnak, az Országgyűlés elnöke csak akkor írhatja azt alá, és küldheti meg a köztársasági elnöknek, ha az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

(4) Ha a köztársasági elnök a törvényt vagy annak valamely rendelkezését az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartja – és a (2) bekezdés szerinti vizsgálatra nem került sor –, a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak megküldi.

(5) Ha a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamely rendelkezésével nem ért egyet, és a (4) bekezdés szerinti jogával nem élt, a törvényt az aláírás előtt észrevételeinek közlésével egy alkalommal megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a törvényt újra megtárgyalja, és elfogadásáról ismét határoz. A köztársasági elnök e jogával akkor is élhet, ha az Országgyűlés határozata alapján lefolytatott vizsgálat során az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

(6) Az Alkotmánybíróság a (2) és a (4) bekezdés szerinti indítványról soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapít meg, az Országgyűlés a törvényt az alaptörvény-ellenesség megszüntetése érdekében újratárgyalja.

(7) Ha az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök kezdeményezésére lefolytatott vizsgálat során nem állapít meg alaptörvény-ellenességet, a köztársasági elnök a törvényt haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.

(8) Az Országgyűlés által a (6) bekezdés szerint megtárgyalt és elfogadott törvény Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata a (2) és a (4) bekezdés szerint ismételtlen kérhető az Alkotmánybíróságtól. Az Alkotmánybíróság az ismételt indítványról soron kívül, de legkésőbb tíz napon belül határoz.

(9) Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés módosítja, az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálata a (2), illetve (4) bekezdés szerint kizárólag a módosított rendelkezések tekintetében vagy arra hivatkozással kérhető, hogy a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek. Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés változatlan szöveggel fogadja el, a köztársasági elnök a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesülésére tekintettel kérheti az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálatát.

(5) A köztársasági elnök a (3) bekezdés a) pontja szerinti jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés meg nem választja a miniszterelnököt. A köztársasági elnök a (3) bekezdés b) pontja szerinti jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés a központi költségvetést nem fogadja el.

(6) Az Országgyűlés feloszlásától vagy feloszlásától számított kilencven napon belül új Országgyűlést kell választani.

4. cikk

(1) Az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

(2) Az országgyűlési képviselőt mentelmi jog és a függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg. Sarkalatos törvény meghatározza azokat a közhatalokat, amelyeket országgyűlési képviselő nem tölthet be, valamint más összeférhetlenségi eseteket is megállapíthat.

(3) Az országgyűlési képviselő megbízatása megszűnik

- a) az Országgyűlés megbízatásának megszűnésével;
- b) halálával;
- c) összeférhetlenség kimondásával;
- d) lemondásával;
- e) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn;
- f) ha egy éven keresztül nem vesz részt az Országgyűlés munkájában.

(4) Az országgyűlési képviselő megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, az összeférhetlenség kimondásáról, valamint annak megállapításáról, hogy az országgyűlési képviselő egy éven keresztül nem vett részt az Országgyűlés munkájában, az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

(5) Az országgyűlési képviselők jogállására és javadalmazására vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

5. cikk

(1) Az Országgyűlés ülései nyilvánosak. A Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kérelmére az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával zárt ülés tartásáról határozhat.

(2) Az Országgyűlés tagjai sorából elnököt, alelnököket és jegyzőket választ.

(3) Az Országgyűlés országgyűlési képviselőkkel álló állandó bizottságokat alakít.

(4) Az országgyűlési képviselők tevékenységük összehangolására a Házzsabályban meghatározott feltételek szerint országgyűlési képviselőcsoportot alakíthatnak.

(5) Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha az ülésen az országgyűlési képviselőknek több mint a fele jelen van.

(6) Ha az Alaptörvény eltérően nem rendelkezik, az Országgyűlés határozatait a jelen lévő országgyűlési képviselők több mint a felének szavazatával hozza meg. A Házzsabály egyes döntések meghozatalát minősített többséghez kötheti.

(7) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott Házzsabályban állapítja meg működésének szabályait és tárgyalási rendjét.

(8) Az Országgyűlés rendszeres ülésezését biztosító rendelkezéseket sarkalatos törvény határozza meg.

- (2) Az Országgyűlés
- a) megalkotja és módosítja Magyarország Alaptörvényét;
 - b) törvényeket alkot;
 - c) elfogadja a központi költségvetést, és jóváhagyja annak végrehajtását;
 - d) felhatalmazást ad a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére;
 - e) megválasztja a köztársasági elnököt, az Alkotmánybíróság tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, a legfőbb ügyészt, az alapvető jogok biztosát és helyetteseit, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;
 - f) megválasztja a miniszterelnököt, dönt a Kormánnyal kapcsolatos bizalmi kérdésről;
 - g) felosztatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet;
 - h) határoz a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötésről;
 - i) különleges jogrendet érintő, valamint katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos döntéseket hoz;
 - j) közkegyelmet gyakorol;
 - k) az Alaptörvényben és törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

2. cikk

- (1) Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.
- (2) A Magyarországon élő nemzetiségek részvételét az Országgyűlés munkájában sarkalatos törvény szabályozza.
- (3) Az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy feloszlata miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő negyedik év április vagy május hónapjában kell megtartani.

3. cikk

- (1) Az Országgyűlés megbízatása az alakuló ülésével kezdődik, és a következő Országgyűlés alakuló üléséig tart. Az alakuló ülést – a választást követő harminc napon belüli időpontra – a köztársasági elnök hívja össze.
- (2) Az Országgyűlés kimondhatja feloszlását.
- (3) A köztársasági elnök a választások egyidejű kitűzésével feloszlathatja az Országgyűlést, ha
- a) a Kormány megbízatásának megszűnése esetén a köztársasági elnök által miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés az első személyi javaslat megtételének napjától számított negyven napon belül nem választja meg, vagy
 - b) az Országgyűlés az adott évre vonatkozó központi költségvetést március 31-ig nem fogadja el.
- (4) Az Országgyűlés feloszlata előtt a köztársasági elnök köteles kikérni a miniszterelnöknek, az Országgyűlés elnökének és az országgyűlési képviselőcsoportok vezetőinek véleményét.

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3) A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

XXX. cikk

(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével kell megállapítani.

XXXI. cikk

(1) Minden magyar állampolgár köteles a haza védelmére.

(2) Magyarország önkéntes honvédelmi tartalékos rendszert tart fenn.

(3) Rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés határoz, a magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú, magyar állampolgárságú férfiak katonai szolgálatot teljesítenek. Ha a hadkötelezett lelkiismereti meggyőződésével a fegyveres szolgálat teljesítése összeegyeztethetetlen, fegyver nélküli szolgálatot teljesít. A katonai szolgálat teljesítésének formáit és részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(4) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára rendkívüli állapot idejére – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – honvédelmi munkakötelezettség írható elő.

(5) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.

(6) Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

AZ ÁLLAM

Az Országgyűlés

1. cikk

(1) MAGYARORSZÁG legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés.

XXVI. cikk

Az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására.

XXVII. cikk

(1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

(2) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy külföldi tartózkodásának ideje alatt Magyarország védelmét élvezze.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

(5) A (4) bekezdés nem zárja ki valamely személy büntetőeljárás alá vonását és elítélését olyan cselekményért, amely elkövetése idején a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai szerint bűncselekmény volt.

(6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltethető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználatához, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználatához, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

XXII. cikk

Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

XXIII. cikk

(1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

(2) Az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező minden nagykorú állampolgárának joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

(3) Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személynek joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó legyen.

(4) Sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti.

(5) A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választópolgár lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén választhat. A választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja.

(6) Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Nem választható az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából.

(7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.

(8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.

XXV. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XVIII. cikk

(1) Gyermekek foglalkoztatása – testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket nem veszélyeztető, törvényben meghatározott esetek kivételével – tilos.

(2) Magyarország külön intézkedésekkel biztosítja a fiatalok és a szülők munkahelyi védelmét.

XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.

(3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.

XIV. cikk

(1) Magyar állampolgár Magyarország területéről nem utasítható ki, és külföldről bármikor hazatérhet. Magyarország területén tartózkodó külföldit csak törvényes határozat alapján lehet kiutasítani. Tilos a csoportos kiutasítás.

(2) Senki nem utasítható ki olyan államba, vagy nem adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.

(3) Magyarország – ha sem származási országuk, sem más ország nem nyújt védelmet – kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban vagy a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznek, vagy az üldöztetéstől való félelmük megalapozott.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVII. cikk

(1) A munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással.

(2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy munkabeszünetet tartanak.

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészséjét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

IX. cikk

- (1) Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.
- (2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.
- (3) A sajtószabadságra, valamint a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a hírközlési piac felügyeletét ellátó szervekre vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

X. cikk

- (1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.
- (2) Tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak.
- (3) Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tudományos és művészeti szabadságát. A felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket és gazdálkodásukat törvény szabályozza.

XI. cikk

- (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.
- (2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

XII. cikk

- (1) Mindenkinnek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.
- (2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

- (1) Mindenkinnek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
- (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabadlábra helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul döntení.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénysértően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

V. cikk

Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.

VI. cikk

(1) Mindenkinék joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.

(2) Mindenkinék joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

(3) A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.

VII. cikk

(1) Mindenkinék joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.

(2) Az állam és az egyházak különváltan működnek. Az egyházak önállóak. Az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal.

(3) Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

VIII. cikk

(1) Mindenkinék joga van a békés gyülekezéshez.

(2) Mindenkinék joga van szervezeteket létrehozni, és joga van szervezetekhez csatlakozni.

(3) Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akaratának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.

(4) A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(5) Szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

(4) A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSÉG

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

III. cikk

(1) Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.

(2) Tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.

(3) Tilos az emberi fajnemesítést célzó gyakorlat, az emberi test és testrészek haszonszerzési célú felhasználása, valamint az emberi egyedmásolás.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

P) cikk

A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

Q) cikk

(1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkre kötelezőek.

(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

S) cikk

(1) Alaptörvény elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására irányuló javaslatot a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő terjeszthet elő.

(2) Alaptörvény elfogadásához vagy az Alaptörvény módosításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) Az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását az Országgyűlés elnöke aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását a kézhezvételétől számított öt napon belül aláírja, és elrendeli a hivatalos lapban való kihirdetését.

(4) Az Alaptörvény módosításának kihirdetés során történő megjelölése a címet, a módosítás sorszámát és a kihirdetés napját foglalja magában.

T) cikk

(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

J) cikk

- (1) Magyarország nemzeti ünnepei:
- a) március 15. napja, az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc emlékére;
 - b) augusztus 20. napja, az államalapítás és az államalapító Szent István király emlékére;
 - c) október 23. napja, az 1956. évi forradalom és szabadságharc emlékére.
- (2) A hivatalos állami ünnep augusztus 20. napja.

K) cikk

Magyarország hivatalos pénzneme a forint.

L) cikk

- (1) Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.
- (2) Magyarország támogatja a gyermekvállalást.
- (3) A családok védelmét sarkalatos törvény szabályozza.

M) cikk

- (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.
- (2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

N) cikk

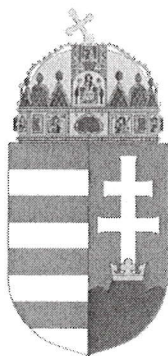
- (1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.
- (3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani.

O) cikk

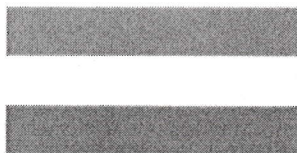
Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

D) cikk

(1) Magyarország címere hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármasként arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.

(2) Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű, sorrendben felülről piros, fehér és zöld színű, vízszintes sávból áll, amelyben a piros szín az erő, a fehér szín a hűség, a zöld szín a remény jelképe.

(3) Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével.

(4) A címer és a zászló a történelmileg kialakult más formák szerint is használható. A címer és a zászló használatának részletes szabályait, valamint az állami kitüntetések sarkalatos törvény határozza meg.

(3) Az Alaptörvény és a jogszabályok érvényre juttatása érdekében kényszer alkalmazására az állam jogosult.

D) cikk

Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulását, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.

E) cikk

(1) Magyarország az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.

(3) Az Európai Unió joga – a (2) bekezdés keretei között – megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.

(4) A (2) bekezdés szerinti nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

F) cikk

(1) Magyarország fővárosa Budapest.

(2) Magyarország területe megyékre, városokra és községekre tagozódik. A városokban kerületek alakíthatók.

G) cikk

(1) Születésével a magyar állampolgár gyermeke magyar állampolgár. Sarkalatos törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja.

(2) Magyarország védelmezi állampolgárait.

(3) Senkit nem lehet születéssel keletkezett vagy jogszerűen szerzett magyar állampolgárságától megfosztani.

(4) Az állampolgárságra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

H) cikk

(1) Magyarországon a hivatalos nyelv a magyar.

(2) Magyarország védi a magyar nyelvet.

(3) Magyarország védi a magyar jelnyelvet mint a magyar kultúra részét.

Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.

Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését. Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését.

Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.

Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki.

Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elvesztett állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodikától, az első szabadon választott népképviselői megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.

Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot.

Alaptörvényünk jogrendünk alapja: szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.

Mi, Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet együttműködésére alapítsuk.

ALAPVETÉS

A) cikk

HAZÁNK neve Magyarország.

B) cikk

- (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.
- (2) Magyarország államformája köztársaság.
- (3) A közhatalom forrása a nép.
- (4) A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

C) cikk

- (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.
- (2) Senkinek a tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni.

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/2627/187

Érkezett: 2011 APR 20.

Magyarország Alaptörvénye
(a kihirdetés napja)

Isten, áldd meg a magyart!

NEMZETI HITVALLÁS

MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat:

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.

Büszkék vagyunk az országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre.

Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi alkotásaira.

Büszkék vagyunk arra, hogy népünk évszázadokon át harcokban védte Európát, s tehetségével, szorgalmával gyarapította közös értékeit.

Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét. Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait.

Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad viharaiiban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét. A velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.

Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.

Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.

Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.

Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.

Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuradalom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

* A törvényt az Országgyűlés a 2011. április 18-i ülésnapján fogadta el.

(4) A különleges jogrendben alkalmazandó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Magyarország Alaptörvénye 2012. január 1-jén lép hatályba.
2. Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.
3. Az ezen Alaptörvényhez kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket az Országgyűlés a 2. pont szerinti eljárásban, külön fogadja el.
4. A Kormány köteles az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjeszteni.

*

Mi, a 2010. április 25-én megválasztott Országgyűlés képviselői, Isten és ember előtti felelősségünk tudatában, élve alkotmányozó hatalmunkkal, Magyarország első egységes Alaptörvényét a fentiek szerint állapítjuk meg.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

Dr. Schmitt Pál
köztársasági elnök

Kövér László
az Országgyűlés elnöke

A váratlan támadás

52. cikk

(1) A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készségi erőkkel való oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – szükség esetén a köztársasági elnök által jóváhagyott fegyveres védelmi terv szerint – a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig a támadással arányos és arra felkészített erőkkel azonnal intézkedni köteles.

(2) A Kormány az (1) bekezdés alapján megtett intézkedéséről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlést és a köztársasági elnököt.

(3) A Kormány váratlan támadás esetén sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be, valamint rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A Kormány rendelete a váratlan támadás megszűnésével hatályát veszti.

A veszélyhelyzet

53. cikk

(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

(2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(3) A Kormány (2) bekezdés szerinti rendelete tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.

(4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

A különleges jogrendre vonatkozó közös szabályok

54. cikk

(1) Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)–(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.

(2) Különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel, az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható.

(3) A különleges jogrendet a különleges jogrend bevezetésére jogosult szerv megszünteti, ha kihirdetésének feltételei már nem állnak fenn.

(3) Szükségállapot idején a sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket rendeleti úton a köztársasági elnök vezeti be. A köztársasági elnök rendeletével – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A köztársasági elnök a bevezetett rendkívüli intézkedésekről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét. A szükségállapot idején az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – folyamatosan ülésezik. Az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – a köztársasági elnök által bevezetett rendkívüli intézkedések alkalmazását felfüggesztheti.

(5) A rendeleti úton bevezetett rendkívüli intézkedések harminc napig maradnak hatályban, kivéve, ha hatályukat az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – meghosszabbítja.

(6) A köztársasági elnök rendelete a szükségállapot megszűnésével hatályát veszti.

A megelőző védelmi helyzet

51. cikk

(1) Az Országgyűlés külső fegyveres támadás veszélye esetén vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott időre kihirdeti a megelőző védelmi helyzetet, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére. A megelőző védelmi helyzet időtartama meghosszabbítható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti különleges jogrend kihirdetéséhez, meghosszabbításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) A Kormány rendeletben a megelőző védelmi helyzet kihirdetésének kezdeményezését követően a közigazgatás, a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek működését érintő törvényektől eltérő intézkedéseket vezethet be, amelyekről a köztársasági elnököt és az Országgyűlés tárgykör szerint feladat- és hatáskörrel rendelkező állandó bizottságait folyamatosan tájékoztatja. Az így bevezetett intézkedések hatálya az Országgyűlés megelőző védelmi helyzet kihirdetésére vonatkozó döntéséig, de legfeljebb hatvan napig tart.

(4) A Kormány a megelőző védelmi helyzet idején rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(5) A Kormány rendelete a megelőző védelmi helyzet megszűnésével hatályát veszti.

(6) Az Országgyűlés a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az akadályoztatásának megszűnése utáni első ülésén felülvizsgálja, és dönt az alkalmazott intézkedések jogszerűségéről. E döntéshez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(7) Rendkívüli állapot vagy szükségállapot idején az Országgyűlés nem mondhatja ki feloszlását, és nem osztható fel. Az országgyűlési képviselők általános választását rendkívüli állapot és szükségállapot idején nem lehet kitűzni, és nem lehet megtartani, ilyen esetben a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot megszűnésétől számított kilencven napon belül új Országgyűlést kell választani. Ha az országgyűlési képviselők általános választását már megtartották, de az új Országgyűlés még nem alakult meg, a köztársasági elnök az alakuló ülést a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot megszűnésétől számított harminc napon belüli időpontra hívja össze.

(8) A feloszlott vagy feloszlott Országgyűlést rendkívüli állapot idején a Honvédelmi Tanács, szükségállapot idején a köztársasági elnök is összehívhatja.

A rendkívüli állapot

49. cikk

(1) A Honvédelmi Tanács elnöke a köztársasági elnök, tagjai az Országgyűlés elnöke, az országgyűlési képviselőcsoportok vezetői, a miniszterelnök, a miniszterek és – tanácskozási joggal – a Honvéd Vezérkar főnöke.

(2) A Honvédelmi Tanács gyakorolja

- a) az Országgyűlés által rá átruházott jogokat;
- b) a köztársasági elnök jogait;
- c) a Kormány jogait.

(3) A Honvédelmi Tanács dönt

a) a Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, békefenntartásban való részvételéről, külföldi hadművelleti területen végzett humanitárius tevékenységéről, valamint külföldi állomásozásáról;

b) a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, valamint magyarországi állomásozásáról;

c) sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetéséről.

(4) A Honvédelmi Tanács rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(5) A Honvédelmi Tanács rendelete a rendkívüli állapot megszűnésével hatályát veszti, kivéve, ha az Országgyűlés a rendelet hatályát meghosszabbítja.

A szükségállapot

50. cikk

(1) A Magyar Honvédséget szükségállapot idején akkor lehet felhasználni, ha a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok alkalmazása nem elegendő.

(2) A szükségállapot idején az Országgyűlés akadályoztatása esetén a köztársasági elnök dönt a Magyar Honvédség (1) bekezdés szerinti felhasználásáról.

Döntés katonai műveletekben való részvételről

47. cikk

(1) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők határátlépéssel járó csapatmozgásairól.

(2) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával dönt – a (3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – a Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, külföldi állomásozásáról, valamint a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, magyarországi állomásozásáról.

(3) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők (2) bekezdés szerinti, az Európai Unió vagy az Észak-atlanti Szerződés Szervezete döntésén alapuló alkalmazásáról, valamint más csapatmozgásáról.

(4) A Kormány – a köztársasági elnök egyidejű tájékoztatása mellett – haladéktalanul beszámol az Országgyűlésnek a (3) bekezdés alapján, valamint a Magyar Honvédség békefenntartásban való részvételének vagy külföldi hadművelleti területen végzett humanitárius tevékenységének engedélyezése tárgyában hozott döntéséről.

A KÜLÖNLEGES JOGREND

A rendkívüli állapotra és a szükségállapotra vonatkozó közös szabályok

48. cikk

(1) Az Országgyűlés

a) hadiállapot kinyilvánítása vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot, és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;

b) a törvényes rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, erőszakos cselekmények esetén szükségállapotot hirdet ki.

(2) A hadiállapot kinyilvánításához, a békekötéshez, valamint az (1) bekezdés szerinti különleges jogrend kihirdetéséhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) A köztársasági elnök jogosult a hadiállapot kinyilvánítására, a rendkívüli állapot kihirdetésére és a Honvédelmi Tanács létrehozására, valamint a szükségállapot kihirdetésére, ha az Országgyűlés e döntések meghozatalában akadályoztatva van.

(4) Az Országgyűlés e döntések meghozatalában akkor van akadályoztatva, ha nem ülésezik, és összehívása az idő rövideje, továbbá a hadiállapotot, a rendkívüli állapotot vagy a szükségállapotot kiváltó események miatt elháríthatatlan akadályba ütközik.

(5) Az akadályoztatás tényét, továbbá a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a miniszterelnök egybehangzóan állapítja meg.

(2) A Költségvetési Tanács törvényben meghatározott módon közreműködik a központi költségvetésről szóló törvény előkészítésében.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához a 36. cikk (4) és (5) bekezdésében foglaltak betartása érdekében a Költségvetési Tanács előzetes hozzájárulása szükséges.

(4) A Költségvetési Tanács tagja a Költségvetési Tanács elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke. A Költségvetési Tanács elnökét a köztársasági elnök nevezi ki hat évre.

(5) A Költségvetési Tanács működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

A Magyar Honvédség

45. cikk

(1) Magyarország fegyveres ereje a Magyar Honvédség. A Magyar Honvédség alapvető feladata Magyarország függetlenségének, területi épségének és határainak katonai védelme, nemzetközi szerződésből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátása, valamint a nemzetközi jog szabályaival összhangban humanitárius tevékenység végzése.

(2) A Magyar Honvédség irányítására – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – az Alaptörvényben és sarkalatos törvényben meghatározott keretek között az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Honvédelmi Tanács, a Kormány, valamint a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter jogosult. A Magyar Honvédség működését a Kormány irányítja.

(3) A Magyar Honvédség közreműködik a katasztrófák megelőzésében, következményeik elhárításában és felszámolásában.

(4) A Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(5) A Magyar Honvédség szervezetére, feladataira, irányítására és vezetésére, működésére vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok

46. cikk

(1) A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

(2) A rendőrség működését a Kormány irányítja.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok alapvető feladata Magyarország függetlenségének és törvényes rendjének védelme, nemzetbiztonsági érdekeinek érvényesítése.

(4) A nemzetbiztonsági szolgálatok működését a Kormány irányítja.

(5) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(6) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetére, működésére vonatkozó részletes szabályokat, a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásának szabályait, valamint a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggő szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

40. cikk

A köztelherviselés és a nyugdíjrendszer alapvető szabályait a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás és az időskori létbiztonság érdekében sarkalatos törvény határozza meg.

41. cikk

(1) A Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja. A Magyar Nemzeti Bank sarkalatos törvényben meghatározott módon felelős a monetáris politikáért.

(2) A Magyar Nemzeti Bank elnökét és alelnökeit a köztársasági elnök hat évre nevezi ki.

(3) A Magyar Nemzeti Bank elnöke a Magyar Nemzeti Bank tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) A Magyar Nemzeti Bank elnöke törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes. A Magyar Nemzeti Bank elnökét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt alelnök helyettesítheti.

(5) A Magyar Nemzeti Bank szervezetének és működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

42. cikk

A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

43. cikk

(1) Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve. Az Állami Számvevőszék törvényben meghatározott feladatkörében ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását és a nemzeti vagyon kezelését. Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseit törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok szerint végzi.

(2) Az Állami Számvevőszék elnökét az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tízenkét évre választja meg.

(3) Az Állami Számvevőszék elnöke az Állami Számvevőszék tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) Az Állami Számvevőszék szervezetének és működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

44. cikk

(1) A Költségvetési Tanács az Országgyűlés törvényhozó tevékenységét támogató szerv, amely a központi költségvetés megalapozottságát vizsgálja.

(4) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)-e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.

(5) Az államadósság és a teljes hazai össztermék számítási módját, valamint a 36. cikkben és az (1)-(3) bekezdésben foglaltak végrehajtására vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.

38. cikk

(1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

(2) Az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel sarkalatos törvény határozza meg.

(3) Nemzeti vagyont csak törvényben meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett.

(4) Nemzeti vagyon átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.

(5) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint.

39. cikk

(1) A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.

(2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.

A közpénzek

36. cikk

(1) Az Országgyűlés minden évre vonatkozóan törvényt alkot a központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról. A központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatokat a Kormány törvényben előírt határidőben az Országgyűlés elé terjeszti.

(2) A központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel kell tartalmazniuk az állami kiadásokat és bevételeket.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt az abban meghatározott bevételek beszedésére és kiadások teljesítésére.

(4) Az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság meghaladná a teljes hazai össztermék felét.

(5) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság a teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza.

(6) A (4) és (5) bekezdésben foglaltaktól csak különleges jogrend idején, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben, vagy a nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben lehet eltérni.

(7) Ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a Kormány jogosult a jogszabályok szerinti bevételeket beszedni és az előző naptári évre a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kiadási előirányzatok keretei között a kiadásokat időarányosan teljesíteni.

37. cikk

(1) A Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.

(2) A központi költségvetés végrehajtása során – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – nem vehető fel olyan kölcsön, és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség, amely azt eredményezné, hogy az államadósság meghaladja a teljes hazai össztermék felét.

(3) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – a központi költségvetés végrehajtása során nem vehető fel olyan kölcsön, és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség, amelynek következtében az államadósságnak a teljes hazai össztermékhez viszonyított aránya a megelőző évben fennállóhoz képest növekedne.

33. cikk

- (1) A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit a képviselő-testület gyakorolja.
- (2) A helyi képviselő-testületet a polgármester vezeti. A megyei képviselő-testület elnökét a megyei képviselő-testület saját tagjai közül választja megbízásának időtartamára.
- (3) A képviselő-testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint bizottságot választhat, és hivatali hozhat létre.

34. cikk

- (1) A helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműködnek. A helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. A helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.
- (2) Törvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának társulásban történő ellátását.
- (3) A polgármester és a megyei képviselő-testület elnöke önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladat- és hatáskört is elláthat.
- (4) A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.
- (5) Törvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a helyi önkormányzat törvényben meghatározott mértékű kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához kötheti.

35. cikk

- (1) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.
- (2) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket sarkalatos törvényben meghatározottak szerint öt évre választják.
- (3) A képviselő-testület megbízatása a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjáig tart. Jelölték hiányában elmaradt választás esetén a képviselő-testület megbízatása meghosszabbodik az időközi választás napjáig. A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart.
- (4) A képviselő-testület – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – kimondhatja feloszlását.
- (5) Az Országgyűlés a Kormány – az Alkotmánybíróság véleményének kikérését követően előterjesztett – indítványára feloszlatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet.
- (6) A feloszlás és a feloszlás a polgármester megbízatását is megszünteti.

A helyi önkormányzatok

31. cikk

(1) Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.

(2) A helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani.

(3) A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

32. cikk

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

- a) rendeletet alkot;
- b) határozatot hoz;
- c) önállóan igazgat;
- d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;
- e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
- f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
- g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
- h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;
- i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címeket alapíthat;
- j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
- k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselői szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;
- l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.

(5) A fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és a megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

(6) A helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja.

A fentiekben becsatoltak alapján egyértelműen megállapítható, hogy az alaptörvény megszavazott változata, melyet a köztársasági elnöknek megküldtek aláírásra, teljesen más tartalmú, mint az az egységes normajavaslat, amelyet zárószavazásra szántak és a törvényalkotási folyamat révén

kialakítottak. Tehát azon alaptörvényi változat kapcsán, amelyet a zárószavazás keretében megszavaztak, nem érvényesült a törvényalkotás folyamata, nem is volt a törvényalkotás asztalán.

Annak az egyházügyi törvény – az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvényt (Ehtv.) az Alkotmánybíróság az 1279/B/2011 Ab-határozatában közjogi érvénytelenség miatt alkotmányellenesnek nyilvánította és megsemmisítette.

Ezen határozatában az Ab megállapította, hogy **közvetlenül a zárószavazása előtt** olyan módosító indítványokat nyújtottak be, amelyek **a tervezet lényeges változásához vezettek**. A Házzsabály szerint azonban ilyenkor csak olyan javaslatokról szavazhatnak, amelyek az adott előterjesztés belső ellentmondásainak vagy más jogszabályokkal való ütközésének feloldását célozzák.

Az alaptörvény zárószavazásakor viszont, a zárószavazás előtt benyújtott módosító javaslatainak elfogadásakor viszont nem koherenciazavarról volt szó, hanem koncepcionális kérdésekről. E körben pedig az Alkotmánybíróság több határozatában is kimondta, hogy az efféle eljárás a törvény közjogi érvénytelenségéhez vezet. És ez olyan precedensértékű döntés, amely akár még az Alkotmányra is érvényes. Tehát mindezek alapján a közjogi érvénytelenség kritériumai az alaptörvény, valamint az összes hivatkozott törvény esetében is egyértelműen megállapíthatók. Amelyekre tekintettel ezek a körülmények olyan súlyos jogalkotási eljárási szabálysértések, amelyek miatt mind az alaptörvény, mind pedig az összes hivatkozott törvény minden érdemi vizsgálat nélkül, hatálybalépésének időpontjára visszamenőleges hatállyal megsemmisíthető.

A demokratikus jogállam rendszere, ismérve magában hordozza a demokratikusan elfogadott eljárási szabályokat, illetve az azoknak megfelelő döntéshozatalt. Az alkotmányos demokrácia összetett rendszer, melyben részletes eljárási szabályok rendezik több szerv – olykor folyamatos – együttműködését. A szervek együttműködését, tevékenységük kölcsönös ellenőrzését biztosító szabályok azért jelentősek, mert az eljárás eredményének – a döntésnek – a demokratikus legitimitását az eljárási szabályok megléte, továbbá feltétlen és maradéktalan betartása biztosítja. Az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok megsértése formailag érvénytelen (közjogi érvénytelenség) és illegitim döntést eredményez. Az Alkotmányra visszavezethető eljárási szabályok sérelmével meghozott döntésnek nincs sem alkotmányos legalitása, sem demokratikus legitimitása. Mindezekre tekintettel megállapítható és kimondható, hogy sem az alaptörvény, sem pedig a többi hivatkozott törvény alkotmányos normaként nem létezik, valamennyi az visszamenőleges hatállyal semmis, érvénytelen és hatálytalan.

A közjogi érvénytelenségre vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat: 27/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 122, 128.; 30/2000. (X. 11.) AB határozat, ABH 202, 207.; 7/2004. (III. 24.) AB határozat, ABH 2004, 98, 105.]

Ahogy az Ehtv. esetében, úgy mind az alaptörvény, mind az összes többi hivatkozott törvény vonatkozásában is a zárószavazás előtt olyan módosító indítványok tömegét nyújtották be és fogadta el a fidesz-többség, amelyek alapjaiban és érdemben változtatták meg azt a normajavaslatot, amelyről (képmutató módon) látszatvitát rendeztek teljesen feleslegesen. És ha az Ehtv. ezen szempontok miatt - függetlenül a konkrét tartalmától - közjogi szempontból érvénytelen, semmis és hatálytalan, valamint közjogilag alkotmányellenes lett, akkor ugyanezen alkotmányjogi jogelv alapján mind az alaptörvényről is, mind pedig az összes többi hivatkozott törvényről is elmondható, hogy közjogi szempontból érvénytelen és alkotmányellenes.

Az alaptörvény esetében ugyanakkor az is egy kardinális jogkérdés, hogy az alaptörvény valóban hatálytalanította-e az Alkotmányt, mint ahogy azt egyesek értelmezik a jelenlegi hatalom részéről. Ugyanis – álláspontom szerint – míg az alaptörvény alkotmányos keretek között nem létezik, addig ezzel szemben a Magyar Köztársaság Alkotmányát alkotmányos keretek között és ennek keretében joghatályosan sosem helyezték hatályon kívül.

A korábbi jogszabály automatikus hatálytalanodása a jogtudományban a római jog óta elfogadott jogelvből is következik, miszerint „lex posterior derogat legi priori”, azaz a későbbi

jogszabály - feltéve, hogy ugyanaz a szabályozási terület - lerontja a korábbi jogszabályok hatályát.

Az alaptörvény ugyanis a hatálybalépése pillanatában nem rendelkezett az Alkotmány hatályon kívül helyezéséről. Ezt a törvényalkotó csak később tette meg, amikor az alaptörvény negyedik módosításába foglalta bele az Alkotmány hatályvesztését 2013. április elsejétől. (Vagyis a negyedik módosítás hatálybalépéséig semmi sem rendelkezett az Alkotmány hatályvesztéséről. Tehát eddig az időpontig párhuzamosan és egymás mellett mind a közjogilag alkotmányellenes alaptörvény, mind az Alkotmány egyszerre létezett.) Ugyanakkor nem oldotta fel a törvényalkotó azt az ex-lex állapotot, hogy az alaptörvény 2012. január 1.-jei hatálybalépése (még ha az nem is felelt meg az alkotmányos kritériumoknak) és 2013. április 1.-je között mindkettő érvényben volt, ami ugye alkotmányjogilag lehetetlen.

Megjegyzem, a közjogilag alkotmányellenes, tehát alkotmányosan nem létező alaptörvény negyedik módosítása is közjogilag alkotmányellenes, mivel ezt a negyedik módosítást sem a jogalkotás alkotmányos követelményeinek megfelelően alkották meg. A törvényalkotó futószalagon gyártotta azokat a normákat, amelyek esetében egyetlen egyszer sem tartotta be a normaalkotás alkotmányos követelményeit. . Még az sem volt szempont, hogy a törvényalkotás során folyamatosan sértették meg a jogalkotás alkotmányos követelményeit. Márpedig egy norma alkalmazása esetében nem megkerülhető az a szempont, hogy jogszerűen létezik-e?

A negyedik módosítás is nélkülözötte az alkotmányozáshoz szükséges körütekintés és deliberáció legminimálisabb szintjét is". Nem volt elég idő a tervezett módosítás megvitatására; a módosítás legutolsó változata csak közvetlenül a módosítási javaslat elfogadása előtt született meg. Ez az eljárás még a törvényhozás vonatkozásában sem elégíti ki az Alkotmány jogállami klauzulája alapján elvárható minimális követelményeket, alkotmányozni meg végképp nem lehet ilyen eljárásban. Az alaptörvényi módosító javaslat megalkotásakor nem hallgattak meg szakértőket, nem is tették lehetővé, esélyét sem adták meg mindennek, a szavazásra bocsátott végső tervezetet egyetlen bizottság sem tárgyalta meg. Ezért az elfogadás nem felel meg az Alkotmány 2. §-ában foglalt jogállamiság legalapvetőbb mércéjének sem.

A törvényalkotó ugyanakkor megalkotta az átmeneti rendelkezéseket is (amelyek egyszerűen értelmezhetetlenek voltak abban az alkotmányjogi környezetben, miszerint az alaptörvény mellett jogszerűen hatályba volt az Alkotmány is), amely átmeneti rendelkezéseket az Alkotmánybíróság az akkori ombudsman, Dr. Szabó Máté professzor úr AJB-2302/2012 ügyszámon benyújtott indítványára, a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatában helyt adott az indítványnak és megállapítva, hogy az átmeneti rendelkezések nem részei az alaptörvénynek, megsemmisítette azt. Ebből kifolyólag megsemmisült az Alkotmány hatályon kívül helyezésére vonatkozó rész is.

Ezzel szemben viszont a törvényalkotó az alaptörvény negyedik módosításával az alaptörvénybe emelte a korábban, az Alkotmánybíróság által megsemmisített átmeneti rendelkezéseket is. Na de egy, az Alkotmánybíróság által korábban megsemmisített szabályozás az által nem válik alkotmányossá, hogy a megsemmisítés ellenére a megsemmisített normákat beépítik az alaptörvénybe. Az alkotmányellenesség ezáltal nem válik alkotmányossá. Ezt az alkotmányos jogelvet ugyancsak az Alkotmánybíróság fogalmazta meg.

Amennyiben az alkotmánymódosítás és az Alkotmány között kirívó ellentét áll fenn (mint az általam kifejtettek tekintetében egyaránt), az Alkotmánybíróságnak módja van arra, hogy az Alkotmány szövege, rendszere, értékrendje alapján döntsön és az alkotmánymódosítást is, mint az Alkotmányba nem illő és az Alkotmánnyal összeegyeztethetetlen passzust megsemmisíthesse. Ha ezt nem tehetné meg ezekben a kirívó esetekben, akkor az súlyos alkotmányossági krízist teremtene az alkotmányértelmezés és az alkotmányvédelem terén. Az Alkotmány ugyanis olyan instrumentum, amely a jogrend legmagasabb szintű szabályrendszere, annak elvei, intézményei és szabályai relatíve koherens rendszert kell, hogy alkossanak. Tetszés szerint (önkéntesen) akkor sem vehetők fel egy Alkotmányba bizonyos rendelkezések, még ha azokat formálisan érvényes és jogszerű alkotmánymódosításként fogadta is el a törvényhozó vagy az alkotmányozó.

Ha az Alkotmány (de még a közjogilag alkotmányellenes alaptörvény szerint is) demokratikus jogállam vagyunk, akkor egy demokratikus jogállam Alkotmánya nem tartalmazhat semmiféle olyan rendelkezést, amely ezzel ellentétes, vagy nem egyeztethető össze vele. Az Alkotmány egészének, egyes pontjainak egymással és önmagukban is koherensnek kell lenniük a demokratikus jogállamiság jogelvével. Mindezek alapján alkotmányellenes szabályok nem válnak attól alkotmányossá, hogy Alkotmány részévé válnak.

Az alaptörvénynek alkotmányosan nem részét képező átmeneti rendelkezéseknek – főleg azok alkotmányellenességét nyilvánítása után történő – beemelése abba az alaptörvénybe, amely a fentiek alapján önmagában is súlyosan alkotmánysértő, súlyos koherencia-zavart, belső ellentmondást idéző, megbontja az az alaptörvény belső, elvileg ellentmondásmentes rendszerét, hiszen a demokratikus jogállamiságot deklaráló előírás nem kivétel-, hanem az alkotmányon belüli „kollíziót” megteremtő szabály. Nem teljesül tehát az a korábban többször is felállított alkotmányos követelmény, hogy az Alkotmány rendelkezéseinek világos, egységes, áttekinthető rendszert kell képezniük. (Azért említem ebben a körben az Alkotmányt, mert az alaptörvénynek is – elvileg és elnevezésétől függetlenül – egy alkotmányszintű szabályozásnak kellene lennie. De sem a megalkotása, sem a tartalma, sem pedig a módosításai következtében nem az. Az alaptörvény valójában az alkotmányosság tagadása) A demokratikus és alkotmányos jogállam fogalmába ugyanis nem csupán a jogállami intézményrendszer formális kiépítése tartozik, hanem annak alkotmányos és jogállami szinten történő normális működtetése is. Ennek a jogelvnek pedig elengedhetetlen részét képezi az is, hogy az alkalmazott normák minden tekintetben támadhatatlanul alkotmányosak legyenek.

Ugyanakkor ugyanezen negyedik módosítással az alaptörvénybe beemelte azt is, hogy hatályon kívül helyezésre kerül a Magyar Köztársaság Alkotmánya. Ennek a beiktatása az (egyébként alkotmánysértő) alaptörvénybe 2013. április 1.-jei hatállyal történt.

Ezen túlmenően az alaptörvény a saját nemzeti hitvallását, mint kvázi preambulumot jogi norma szintre emelte. Ami egy jogszabály esetében értelmezhetetlen. A preambulum sosem volt és nem is lehet jogszabály erejű. Preambulumhoz joghatály nem fűződhet, nem is ez a célja.

Ezzel szemben az alaptörvény a saját nemzeti hitvallását, mint preambulumot, joghatást biztosítva neki, jogszabályi szintre emelte. R.) cikk (3) bekezdés.

Úgy kezdődik a Hitvallás rész, hogy Isten álld meg a magyart.

(És mivel ez jogszabály erejű, hogyan kényszerítjük istent, hogy áldja meg a magyart? És ha nem áldja meg?)

Az Alaptörvény NEMZETI HITVALLÁS c. bevezető részében – ennek megalkotásakor – az alábbiakat fogalmazta meg a törvényalkotó:

„Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.”

- majd a záró rendelkezések 2. pontja szerint:

„Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.”

Vagyis:

azt az Alkotmányt jelöli meg az alaptörvény megalkotásának alapjául, amelyről előbb kimondta, hogy nem ismerik el és érvénytelennek tartják.

Akkor viszont hogyan szolgálhat az alaptörvény megalkotásának alapjául? Hogy is van ez? Amit nem ismer el és érvénytelennek tart, arra alapoz? Hogyan lehet egy érvénytelennek kikiáltott alkotmány az alaptörvény megalkotására felhatalmazó norma? Ez maga az iustizmord. Nem ismerik el az Alkotmányt, de élnek vele? (És életbe lépett az, ami halva született.)

Kodifikációval foglalkozó vagy ahhoz egy kicsit is értő ember várná, hogy legalább még egy rendelkezés foglalkozzon az Alkotmánnyal. Az alaptörvény, ha már kinyilvánítja az Alkotmány érvénytelenségét, akkor legalább formailag is helyezze azt hatályon kívül. Ilyen tartalmú rendelkezése azonban nincs az eredeti alaptörvénynek.

Az eredendően elfogadott alaptörvény szabályozásának tehát további érdekessége, hogy nem rendelkezett a hatályban lévő Alkotmány hatályon kívül helyezéséről,

Az Alkotmány érvénytelenségének kinyilvánítása ugyanis kodifikációs szempontból nem azonos a tényleges hatályon kívül helyezéssel, azt nem helyettesítheti.

Egy preambulumban kinyilvánított tagadás – érvénytelenségnek nyilvánítás – a jogszabályok alkotmányos hatályvesztésére vonatkozó alkotmányos normák alapján nem elég ahhoz, hogy az adott jogszabály, ez esetben az Alkotmány hatályát veszítse. Az Alaptörvény, ha már kinyilvánítja az Alkotmány érvénytelenségét, akkor legalább formailag is helyezze azt hatályon kívül. Ilyen tartalmú rendelkezése azonban nem volt az eredeti alaptörvénynek, csak a későbbi, az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek nyilvánított átmeneti rendelkezéseknek, amelyet az alkotmányellenesség történi nyilvánítás után beemelte az alaptörvénybe. Abba az alaptörvénybe, amelyet alkotmányosan sosem alkotott meg és a fent kifejtettek alapján visszamenőleges hatállyal közjogilag alkotmányellenes. Mindezek alapján az így, az alaptörvénybe emelt alkotmányellenes átmeneti rendelkezések nem váltak alkotmányossá.

Alaptörvény, nemzeti hitvallás [R. cikk. (3)bek.]

Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elvesztett állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodikától, az első szabadon választott népképviselőt megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.

Eötvös Károly Intézet: Helyreállító alkotmányozás

„Az 1944. március 19-e és az 1989 közötti hatalomgyakorlást, benne természetesen a totalitárius közjoggal az Alaptörvény nem ismeri el. Ez azért bizarr, mert ezzel átlép a valóságban megtörténtből egy elképzelt történelembe, magát a békés átmenetet a független Magyarország létrejöttét is egészében megtagadja. Márpedig az Alaptörvényt a jogállami Alkotmány nyomán, saját rendelkezése szerint is az 1949. évi XX. törvény, vagyis a korábbi Alkotmány alapján fogadta el az Országgyűlés. Ha pedig alaptörvény-ellenes az Alaptörvény elfogadása, márpedig önnön rendelkezése szerint az, akkor közjogi értelemben nem lehet érvényes maga az Alaptörvény sem. Tehát, akárcsak az előző érv alapján, eszerint is alkotmányos üresség vesz körül minket.”

Viszont ezen R. cikk (3) bekezdéséből levezethető, hogy az új hatalom totálisan elutasítja a korábbi idősokkal kapcsolatban a jogfolytonosságot. Ami 1990. május 2.-a előtt történt, akkor semmi sem létezett. Pl. 1956 sem.

Sőt! Az új hatalom (ugyancsak a preambulumban) deklaráció formájában külön is kivették a nemzeti önrendelkezés folytonosságából azt a korszakot, amelyben az egykori alkotmánynak az a szakasza született, amelyre az új alkotmányszöveg feljogosító passzusként hivatkozik. Ez a körülmény az alaptörvényt önmagában is súlyosan fogyatékosná teszi. Az alaptörvény szerint nem létezik az az időszak, amikor az az Alkotmány született, amely Alkotmányra, mint felhatalmazó normára hivatkozik.

Az már csak hab a tortán, hogy az új alaptörvény által hivatkozott előző alkotmányból való passzus az Országgyűlést nem Magyarország alaptörvényének, hanem a Magyar Köztársaság alkotmányának megalkotására hatalmazta fel (vagyis valójában alkotmánymódosító hatalommal ruházta fel).

Így viszont, amikor az új hatalom az alaptörvényt megalkotta, nem azt választotta, hogy azt tesz, amit akar, hanem azt, hogy azt teszi meg, amire az előző alkotmányból felhatalmazást kapott. Viszont az alapján, amire az előző alkotmányból felhatalmazást kapott, nem alkothatta volna meg azt, amit megalkotott.

De az is következik, hogy nem ismernek el semmit sem, ami ebben a 46 évben történt. Semmilyen államigazgatási, bírósági döntést, adásvételt, szerződést, iskolai végzettséget, házasságkötést, sem semmilyen más közjogi aktust sem. Ideértve akár az anyakönyvezést sem. Ennek hiányából viszont az is következik, hogy mi mindannyian, akik ebben a 46 évben születtünk, jogilag nem létezők. E sorok írója sem. Sok fideszes sem. És Orbán Viktor sem. (maximum csak fizikailag) Hiszen az alaptörvény alapján semmis valamennyiünk anyakönyvezése.

Az alaptörvény az egykori íratlan, történeti alkotmányra is hivatkozik, amennyiben kijelenti, hogy ön maga értelmezését a történeti alkotmány „vívmányainak” figyelembevételével képzelel el. A történeti alkotmány vívmányainak mibenlétéről vita folyik. Ugyanakkor az nem lehet vitás, hogy a történeti alkotmány alapján semmiképpen sem lett volna megalkotható az alaptörvény – és valamennyi írott elődje sem.

(Azt meg csak zárójelben jegyzem meg, pusztán történelmi szempontból, hogy ez a deklaráció annak a mítosznak a fenntartására szolgál, mely szerint egyedül a németek voltak a felelősek a deportálásokért. Pedig Magyarország volt az első ország Európában, amely zsidótörvényt fogadott el 1920-ban, és deportált zsidókat 1941-től.

Ez a preambulumi szabályozás ezzel valójában elrabolja történelmünk egy részét. Ha ugyanis az ország függetlenségét a német megszállás után elvesztette volna, akkor azok a történelmi szempontból minden bizonnyal évszázadokon át megemlékezéseket kiváltó, szégyenteljes tettek, amelyek Magyarország lakosságának összetételét, valamint az ország ingó- és ingatlanvagyonának nagyságát jelentősen megváltoztatták, nem hazánk politikusainak felelőssége körébe tartoznának. A felelősséget más viselhetné. Nyilván, éppen ez a cél.

A történelem értékelése mindenkinek szíve-joga. Értéktétel kérdése, hogy tömeggyilkosoknak vagy nemzeti hősöknek tartjuk 1944 magyar politikai szereplőit. Mindenki jobban jár azonban, ha a történelmi értékelést se alkotmány, se más jogszabály nem írja elő. Ha mégis jogszabály, különösen pedig alkotmány szabályozza a történelmi korszakok értékelését, akkor az értéktételeinkért nem mi lennénk felelősek, hanem maga az alkotmány.

A büntetőjogi felelősséget történelmi tetteikért az érintetteknek kell vállalniuk, és a felelősségre vonás 1945 után többnyire meg is történt – olykor jogilag rendkívül problematikus eljárásokkal. Felelőssége azonban van az utókornak is, ha nem is büntetőjogi értelemben: tisztességesen szembenézni a történelmével. Ez a preambulum ezzel a kitételrel alapvetően ezt akadályozza.)

Bár amikor a fentiekben jelzett probléma nyilvánosságra került, a kormányzati magyarázatok egyike (ugyanis ebből volt sok, gyakran egymásnak ellentmondó is egy napon belül) a kritikai észrevételt azzal próbálta elhárítani, hogy nem is kell hatályon kívül helyezni az Alkotmányt, mert az Alaptörvény, mint később ugyanabban a tárgykörben megalkotott jogszabály lerontja a korábbi, de leginkább azért nem, mert az 1949. évi Alkotmány Preambuluma azt tartalmazza, hogy az akkori alkotmányt az Országgyűlés - "hazánk új Alkotmányának elfogadásáig" - állapítja

meg. Ennek megfelelően a régi Alkotmány az Alaptörvény elfogadásával és kihirdetésével egyidejűleg lényegében a hatályát is veszítette.

Ez nyilvánvalóan szakmai sületlenség. Ha elfogadnánk ezt az érvelést, akkor az alaptörvény elfogadása és hatályba lépése között nem lett volna semmilyen hatályos alkotmányunk. Arról nem is beszélve, hogy valamely jogi norma hatályvesztését így, ilyenformán nem lehet kimondani, sem megállapítani.

Megjegyzem, az Ellenzéki Kerekasztalnál a fidesz képviselőjében Orbán Viktor volt az egyik legnagyobb harcosa, majd aláírója annak az Alkotmánynak, amelyet az alaptörvényben egyszerűen lekommunizált. Pedig szinte teljes egészében átírták a korábbi tartalmat. Csak a neve, valamint hazánk fővárosa és himnusza maradt meg, minden más szabályozás teljesen új lett. És aminek a megalkotásában aktívan részt vett, azt az alaptörvénnyel szabályosan megtagadja.

A problémát – e körben – legerősebben a Velencei Bizottság 2011. június 26-án kelt véleménye vetette fel. Szerintük, ha jogi következménye van az 1949-es alkotmány érvénytelenné nyilvánításának, akkor ez jogi paradoxont idéz elő, hiszen ezzel már a 2010-ben felállt Parlament is elveszti legitimitását. Márpedig, ha szigorúan önmagában nézzük, akkor ehhez az alaptörvény nemzeti hitvallásának az R.) cikk (3) bekezdés joghatást biztosított.

A Velencei Bizottság aggályának ad hangot az 1949. évi Alkotmány el nem ismerésére és érvénytelenségének kinyilvánítására vonatkozó kijelentéssel kapcsolatban is. Amennyiben ugyanis a Nemzeti Hitvallásnak a fentiek szerint jogi relevanciát tulajdonítunk, akkor az 1949-es Alkotmány ex tunc érvénytelenné tekintendő, ami az Alkotmány alapján elfogadott valamennyi törvény érvénytelenségét eredményezheti. Emellett a fenti kijelentés hivatkozási alapul szolgálhat az Alkotmánybíróság korábbi döntéseinek figyelmen kívül hagyására is, sőt akár az alkotmányos intézmények legitimitása is megkérdőjelezhetővé válhat. Ez utóbbi viszont paradox jogi helyzetet eredményezne, hiszen egy illegitim vagy jogilag nem létező Országgyűlés nem fogadhatja el az új alkotmányt.

<http://www.venice.coe.int/docs/2011/CDL-AD%282011%29016-e.pdf>.

Én teszem hozzá a Velencei Bizottság álláspontjához, hogy mindezek helytállása esetén, ha az 1949-es Alkotmány *ex tunc* érvénytelenné tekintendő, akkor ez az Alkotmány semmiképpen sem lehet az alapja az alaptörvénynek, az alaptörvény megalkotására vonatkozó felhatalmazásnak, mint ahogy azt maga az alaptörvény deklarálja.

Tehát ha elfogadjuk az alaptörvénynek az Alkotmány érvénytelenségére vonatkozó rendelkezését, akkor a még az Alkotmány alapján működött Országgyűlés legitimitása kérdőjeleződik meg, vagyis önmaga (akkori) alkotmányos létezését vonta kétségbe a hatalom. Ilyen körülmények között legitim módon meg sem alkothatta az alaptörvényt. Hiszen önmagáról állította, hogy illegitim.

Ugyanakkor önellentmondásos az a tényező is, hogy maga az alaptörvény – eredendően – nem helyezte hatályon kívül az Alkotmányt. Erről csak a negyedik módosítás rendelkezett 2013. április 1.-től. Akkor sem jogszerűen. Látszólag és jogelvileg 2012. január elseje és 2013. április elseje között mind a kettő létezett. Formailag legalábbis. Az alaptörvény úgy, hogy jogszerűen meg sem alkották, míg az Alkotmány úgy, hogy jogszerűen nem helyezték hatályon kívül. Lehet-e egyáltalán egyszerre és egyidejűleg két, alkotmány szintű norma hatályban? Alkotmányos-e az alkotmányos bigámia?

Mindaddig, amíg a korábbi nem veszti hatályát, életbe léphet-e az új? És amíg nem lép életbe az új, addig kimondhatja-e a régebbi hatályvesztését? Főleg, hogy ezt csak módosítás útján teszi meg. Tehát lehet-e módosítani azt, ami még hatályba sem lépett? Ennek tükrében mikor lépett hatályba

az új? Amikor dátumszerűen ezt meghatározta a jogalkotó, vagy amikor a korábbi a hatályát veszítette? És ha ez a kettő ellentmond egymásnak?

Az önellentmondás ebben az, hogy míg az alaptörvény eredendően is kimondta, hogy nem ismerik el az Alkotmányt, azt érvénytelennek tartják, ennek ellenére erre alapítottnak alkották meg az alaptörvényt. És az alaptörvény kvázi hatályba lépésével (ha jogszerűen létezett volna) az Alkotmány – annak ellenére, hogy érvénytelennek deklarálták – nem veszítette hatályát. Erről a negyedik módosításban külön rendelkeztek. Vagyis az alaptörvény hatálybalépése után 15 hónappal mondták ki a hatályvesztését annak, amit eredendően is érvénytelennek mondtak ki.

Csak hogyha az Alkotmányt érvénytelennek mondták ki és ehhez az R.) cikk (3) bekezdése alapján joghatást is rendeltek, akkor felmerül az a kérdés, hogy miként lehet az alkotmányozás folyamatát egy – az alkotmányozó saját bevallása szerint – általa érvénytelennek tekintett (tehát számára nem is létező), alkotmány alapján lefolytatni?

Bár ennek meg azt mond ellent, hogy az alaptörvény elfogadásának pillanatában az alaptörvényben deklarált, kvázi önmegsemmisítő szabály még nem létezett, vagyis az alkotmányozásnak az Alkotmány szerinti korábbi eljárási rendje az alaptörvény „hatályba lépésnek pillanatáig fennállt. De ha a negyedik módosítást vesszük figyelembe, akkor az Alkotmány érvénytelenségének kimondása az alaptörvény alkotmányjogi kollízióját jelenti. Ezt az alkotmányjogi kollíziót viszont csak az alaptörvény, visszamenőleges hatályú, semmiségének (és nem hatályvesztésének) kimondásával lehet jogszerűen feloldani. Akár utólag is. Ugyanis a jogellenes állapotot az időmúlás nem teszi jogszerűvé.

Mivel a jogszabályokat hatályon kívül helyezni is jogszerűen lehet csak, ezért az is megállapítható, hogy az Alkotmányt jogszerűen sosem helyezték hatályon kívül. Az Alkotmány érvénytelennek nyilvánításának ugyanis ellentmond egyrészt az, hogy az érvénytelenné nyilvánítás után erre alapozva alkották meg az alaptörvényt, másrészt az alaptörvény „hatálybalépésével” mégsem veszítette hatályát az Alkotmány, lévén ezt a hatályvesztést csak a negyedik módosítás mondta ki. És ebből következően teljes joggal merül fel: mi volt a jogi helyzet az alaptörvénnyel a negyedik módosításig az Alkotmány szemszögéből. Lehet-e joghatályosan létező az alaptörvény addig, amíg az Alkotmány nem veszti hatályát. Mert ha 2012. január elsején nem veszítette hatályát az Alkotmány, akkor addig az alaptörvény sem lehetett joghatályos. Viszont, ha az Alkotmány hatályvesztéséig az alaptörvény nem volt joghatályos – aminek ellentmond a 2012. január elsejei hatálybalépésének kimondása – akkor az első négy alaptörvény módosítás sem értelmezhető. Nem joghatályos alaptörvényt nem lehet módosítani. Ebből viszont az következik, hogy a negyedik módosítás alkotmányos létezése is megkérdőjelezhető, következésképp nem mondhatta ki az Alkotmány hatályvesztését.

Hogy az Alkotmányt mennyire nem helyezték hatályon kívül az érvénytelenséggel nyilvánítással, azt az is alátámaszt, hogy az alaptörvény megalkotásakor, a záró rendelkezések között az Alkotmányra hivatkoztak:

„Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.”

Az Alkotmány 24. §-ának (3) bekezdése alapján, mely szerint:

„Az Alkotmány **megváltoztatásához** ... az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges.”

E rendelkezés szöveghű értelmezése szerint az Alkotmányt valóban csak megváltoztatni (vagyis módosítani) lehetne, vagyis hatályon kívül helyezni és helyette egy újat alkotni nem. (Természetesen ez is orvosolható lett volna, egy előzetes Alkotmány-módosítással.)

És igencsak ellentmondásos lenne az, hogy előbb kimondja a preambulumban az Alkotmány érvénytelenségét, majd az érvénytelennek deklarált Alkotmányra hivatkozva megalkotja az alaptörvényt. Holott ez alapján a fent kifejtettek tekintetében nem lehetett volna alaptörvényt alkotni, előbb ahhoz magát az Alkotmányt kellett volna erre vonatkozóan módosítani. Ami viszont nem történt meg.

De abból a szempontból is súlyosan alkotmánysértő az alaptörvény, hogy több szempontból sem felel meg a normavilágosságnak, sok helyen ellentmondásos, önmagának ellentmond, ráadásul pl. a negyedik módosítás semmilyen felkészülési időt sem biztosított. (Pénteken hirdették ki és másnap, szombaton már hatályba is lépett). De abból a szempontból is súlyosan alkotmányellenes az alaptörvény, hogy a negyedik módosítás hatálybalépésekor nem rendelkezett arról, hogy ezt a módosítást a folyamatban lévő ügyek kapcsán hogyan és miként kell értelmezni és alkalmazni, holott a törvényalkotó tudatában és ismeretében volt annak a ténynek, hogy számos olyan ügy volt az Alkotmánybíróság előtt folyamatban, amelyet ez a módosítás alapjaiban érintett.

Mindehhez az is szorosan idetartozik, hogy az alaptörvény azért sem helyezhette alkotmányosan hatályon kívül az Alkotmányt, mivel erre nem volt alkotmányos felhatalmazása. De ennél még továbbmegyek. A törvényalkotónak – alkotmányos keretek között – az alaptörvény megalkotására sem volt alkotmányos felhatalmazása. És mivel az alaptörvény alkotmányosan nem is létezik, ezért az Alkotmányt nem is helyezhette hatályon kívül.

Kajdi József a következőket fogalmazta meg a Szabadság és Reform Intézet Alapítvány részéről:

....."az Alkotmány e hivatkozott rendelkezése alapján [tehát a 19.§.(3) alapján] az Országgyűlés nem akármilyen jogszabályt fogadhat el, hanem csak a „**Magyar Köztársaság Alkotmányát**”, vagyis nem Alaptörvényt vagy bármi másnak nevezhető jogszabályt, továbbá nem Magyarország, hanem csak a Magyar Köztársaság Alkotmányát.

Amennyiben tehát a hivatkozott alkotmánybeli rendelkezés az Alaptörvény Köztársaság (új) Alkotmányát (vagy mint majd látjuk, a módosítását) kellett volna kihirdetni. A másik megoldásként az Alaptörvény elfogadás előtt módosítani kellett volna a hatályos Alkotmány több rendelkezését, hogy Magyarország Alaptörvényét el lehessen elfogadni.

b) Ismert egyébként olyan szakmai vélemény is, hogy új Alkotmányt nem is lehetne elfogadni, azt csak módosítani lehet, mert csak erre ad lehetőséget a hatályos Alkotmány. Az Alkotmány 24. §-ának (3) bekezdése alapján, mely szerint: „Az Alkotmány **megváltoztatásához** ... az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges.”

E rendelkezés szöveghű értelmezése szerint az Alkotmányt valóban csak megváltoztatni (vagyis módosítani) lehetne, vagyis hatályon kívül helyezni és helyette egy újat alkotni nem. (Természetesen ez is orvosolható lett volna, egy előzetes Alkotmány-módosítással.)

Az Alaptörvény Záró rendelkezésének 2. pontja is tehát ezt a felfogást erősíti, hiszen nemcsak az Alkotmány 19. §-ára (a Magyar Köztársaság Alkotmányának megalkotására) hivatkozik, hanem a 24. §-ára, vagyis a megváltoztatásának feltételéről szóló rendelkezésre is.

A fentiekből tehát az következik, hogy az Alkotmányt megváltoztatni, módosítani lehet, akár az 1989-90-es módosítások mértékéig, vagyis akár teljesen is, de azt egy

újjal – megfelelő előzetes módosítása nélkül - hatályon kívül helyezni nem. A módosítást is viszont csak egy **Alkotmány-módosítás** teheti meg, egy **Alaptörvény** nem. Ez viszont jogelméleti és gyakorlati szempontból is azt eredményezi, hogy 2012. január 1-jét követően két, legmagasabb szintűnek minősített jogszabály is hatályban lesz, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény, valamint a 2011. április 25-én kihirdetett Magyarország Alaptörvénye.

http://www.szri.hu/documents/Alkotmany-e_az_alaptorveny.pdf

Ennek megértéséhez érdemes szöveghűen megnézni az Alkotmány – az Alaptörvény elfogadásánál alapul vett – rendelkezéseit is:

Az Alkotmány 19. §-ának (3) bekezdésének a) pontja szerint az „Országgyűlés megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát”.

Vagyis az Alkotmány e hivatkozott rendelkezése alapján az Országgyűlés nem akármilyen jogszabályt fogadhat el, hanem csak a „Magyar Köztársaság Alkotmányát”, vagyis nem Alaptörvényt vagy bármi másnak nevezhető jogszabályt, továbbá nem Magyarország, hanem csak a Magyar Köztársaság Alkotmányát.

Amennyiben tehát a hivatkozott alkotmánybeli rendelkezés az Alaptörvény megalkotásának alapjogi feltétele és egyben jogalapja, akkor ezektől nem lehetett volna eltérni, vagyis április 25-én a Magyar Köztársaság (új) Alkotmányát (vagy mint majd látjuk, a módosítását) kellett volna kihirdetni. A másik megoldásként az Alaptörvény elfogadás előtt módosítani kellett volna a hatályos Alkotmány több rendelkezését, hogy Magyarország Alaptörvényét el lehessen elfogadni.

Új Alkotmányt nem is lehetett volna elfogadni. A Magyar Köztársaság Alkotmányát csak módosítani lehetett volna, mert csak erre adott lehetőséget maga a hatályos Alkotmány. Az Alkotmány 24. §-ának (3) bekezdése alapján, mely szerint:

„Az Alkotmány megváltoztatásához ... az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges.”

E rendelkezés szöveghű értelmezése szerint az Alkotmányt valóban csak megváltoztatni (vagyis módosítani) lehetne, vagyis hatályon kívül helyezni és helyette egy újat alkotni nem. (Természetesen ez is orvosolható lett volna, egy előzetes Alkotmány-módosítással.)

Az Alaptörvény Záró rendelkezésének 2. pontja is tehát ezt a felfogást erősíti, hiszen nemcsak az Alkotmány 19. §-ára (a Magyar Köztársaság Alkotmányának megalkotására) hivatkozik, hanem a 24. §-ára, vagyis a megváltoztatásának feltételéről szóló rendelkezésre is.

És még egy lényeges szempont. A Magyar Köztársaság Alkotmánya azt is tartalmazza, hogy – idézem – az akkori alkotmányt az Országgyűlés - "hazánk új Alkotmányának elfogadásáig" - állapítja meg. Ennek megfelelően a régi Alkotmány az Alaptörvény elfogadásával és kihirdetésével egyidejűleg lényegében a hatályát is veszítette volna, ha az alaptörvény minden tekintetben, közjogilag is alkotmányos lenne. Alapvető alkotmányjogi felfogás fűződik ahhoz, hogy ha valamely normának, akkor pont az ország alkotmányának kell minden tekintetben és támadhatatlanul alkotmányosnak lennie. Az alaptörvény nem az. Ezért az Alkotmányból idézett passzus csak úgy és csak akkor lép életbe, ha olyan alkotmányt alkotnak, amely minden tekintetben kivétel nélkül – tartalmilag és közjogilag egyaránt – támadhatatlanul alkotmányos. Mivel az alaptörvényről mindez nem mondható el, ezért kijelenthető, hogy az alaptörvény – alkotmányosan sosem váltotta fel az Alkotmányt és nem is lépett annak a helyébe.

A fentiekből tehát az is következik, hogy az Alkotmányt megváltoztatni, módosítani lehet, akár az 1989-90-es módosítások mértékéig, vagyis akár teljesen is, de azt egy újjal – megfelelő előzetes módosítása nélkül - hatályon kívül helyezni nem. A módosítást is viszont csak egy Alkotmány-módosítás teheti meg, egy Alaptörvény nem. Ez viszont jogelméleti és gyakorlati szempontból is azt

eredményezte, hogy 2012. január 1-jét követően két, legmagasabb szintűnek minősített jogszabály is hatályban van. Egy alkotmányjogi szempontból is joghatályos Alkotmány és egy közjogilag alkotmányellenes, és ezáltal alkotmányjogi szempontból nem létező alaptörvény. Amely alaptörvény többszörösen sérti az alkotmányjogilag hatályba lévő Alkotmány előírásait, hogy csak egy ilyen említsek: a Magyar Köztársaság demokratikus jogállam.

Ráadásul az Alaptörvény hivatkozott rendelkezése még a saját maga elfogadásának jogi legitimitását is megkérdőjelezi, hiszen a Záró rendelkezések 2. pontja éppen arról rendelkezik, hogy az Alaptörvény a hatályos Alkotmánynak (1949. évi XX. törvény) melyik rendelkezései alapján kerül elfogadásra. Könnyű ezek alapján belátni, hogy az érvénytelenség kimondás a jogalkalmazás terén hihetetlen károkat okoz, és egyúttal az új Alaptörvény lába alól is kihúzza a talajt, a jogi alapot.

Az viszont már egy külön jogi történet, hogy az alaptörvényre épülő összes sarkalatos - és egyéb - törvény az alaptörvény alkotmányellenességére visszavezethetően ugyancsak alkotmányellenes. Közjogi és tartalmi szempontból egyaránt. Mindezek alapján tehát összességében tehát elmondható, hogy jelenleg - közvetlenül és áttételes módon egyaránt - a teljes magyar jogrend alkotmányellenes alapokon nyugszik.

Mivel tehát a demokratikus jogállamiságot a jelenlegi hatalom lebontotta, jelenleg diktatúra van, másrészt minden létező szempontból megsértette a Magyar Köztársaság Alkotmányának 2.§-át. Beleértve azt is, hogy alkotott egy alkotmányellenes alaptörvényt, amely alkotmányosan nem joghatályos és erre alapított egy törvényt, amely ezáltal ugyancsak alkotmányellenessé vált.

Mivel az alaptörvény is közjogilag alkotmányellenes, ezért alkotmányosan nem is létezik, ebből kifolyólag ugyancsak alkotmányosan nem is tudja hatályon kívül helyezni az Alkotmányt. Az Alkotmány hatályon kívül helyezéséhez az alaptörvénynek is minden tekintetben alkotmányosnak kellene lennie. Csakhogy egyáltalán nem az. Az alaptörvény nem sértheti azon alkotmányos alapelveket, amely az Alkotmány Általános rendelkezések szakaszában lefektetettek.

Az Alkotmány ugyanis egy olyan instrumentum, mint a jogrend legmagasabb szintű szabályrendszere, amelynek elvei, intézményei és szabályai relatíve koherens rendszert kell(ene), hogy alkossanak. Éppen ezért tetszés szerint (önkényesen) akkor sem vehetők fel egy Alkotmányba bizonyos, az alapvető jogállami normákkal ellentétes rendelkezések, ha azokat formálisan érvényes alkotmánymódosításként, vagy éppen új alkotmányként fogadták el.

Egyébként az alaptörvény záró rendelkezéseinek 26. pontját csak 2013. április 1.-től tették bele az alaptörvénybe. Vagyis az alaptörvény – alkotmányellenes - hatálybalépésekor nem volt szó az alaptörvényben az Alkotmány semmiféle hatályvesztéséről. Amikor az alaptörvényt – eredendően – megalkották, akkor még jogi értelemben semmilyen módon nem rendelkeztek az Alkotmány hatályvesztéséről. Vagyis az alaptörvény 2012. január elsejei – egyébként alkotmányellenes módon történt – hatálybaléptetésekor az Alkotmány mindenféle értelemben is joghatályos volt. És ennek az Alkotmánynak – az Alkotmánybíróság több korábbi, a törvények közjogi alkotmányellenességére vonatkozó álláspontjával összhangban – az alaptörvény is visszamenőleges hatállyal közjogilag alkotmányellenes. Ebből kifolyólag, lévén ez a közjogi alkotmányellenessége nem szűnt meg, ezért a későbbiek során sem tudta semmilyen jogi trükkel hatályon kívül helyezni az Alkotmányt.

De még ha elvileg és teoretikusan el is fogadnám e tekintetben azt, hogy az alaptörvény hatályon kívül helyezte az Alkotmányt (egyébként nem fogadom el), akkor mi is volt 2012. január elseje és 2013 április elseje között?

Az alaptörvény megalkotása jogszerűségének vizsgálatára a kapcsán szeretném hivatkozásként beemlíteni jelen indítványomba BRAGYOVA ANDRÁS és GÁRDOS-OROSZ FRUZSINA: VANNAK-E MEGVÁLTOZTATHATATLAN NORMÁK AZ ALAPTÖRVÉNYBEN? – című elemzését és értekezését. E körben idézném ismételten az alaptörvény azon rendelkezését, amelyben kimondja a saját megalkotásának felhatalmazó normáit:

Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.”

Az alaptörvény által, az Alkotmány hivatkozott pontjai:

19.§.(3) E jogkörében az Országgyűlés
a) megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát;

24.§.(3) Az Alkotmány megváltoztatásához, valamint az Alkotmányban meghatározott egyes döntések meghozatalához az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges.

Innentől idézem *Bragyova András és Gárdos-Orosz Fruzsina elemzését*, mellyel magam is egyetértek:

3. AZ ALAPTÖRVÉNY KELETKEZÉSE

Tézisünk az, hogy az új alkotmány, az Alaptörvény jogilag nem új alkotmány, hanem átfogó alkotmánymódosítás. Módosítás abban az alapvető értelemben, hogy az alkotmány érvényessége az „előző” alkotmány módosításai szabályai szerinti elfogadáson alapul. Ezt maga a következőkben az egyszerűség kedvéért e dolgozatban továbbra is újnak nevezett alkotmány, az Alaptörvény is állítja a Záró rendelkezések 2. pontjában. „Az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.” Éppen ezért állítható, hogy az „új alkotmány” (Alaptörvény) közjogi érvényessége jogilag legelőször is azon múlik, hogy az Alkotmány módosítási szabályai szerint fogadtatott-e el. Álláspontunk szerint az új alkotmánynak nevezett alkotmánymódosítás nem az Alkotmánynak az új alkotmány megalkotásáról szóló szabályai szerint jött létre. Igaz, ez a 2011-es alkotmánymódosító többség szándéka ellenére történt így. Az Alaptörvény az alkotmány elfogadására vonatkozó kétharmados eljárást rögzíti, ám ez jogilag nem jelentheti az előző norma egyszerű felülírását. Az alábbiakban kifejtjük, hogy miért. Felvetjük továbbá azt is, hogy az új alkotmány megalkotására irányuló átfogó alkotmánymódosításnak az Alkotmány szerint tartalmi korlátai is voltak.

3.1. AZ ALAPTÖRVÉNY MINT ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁS

Legelőször is tisztázandó egy alapvető kérdés, miért is tekintjük az új alkotmány létrehozását alkotmánymódosításnak. Az Alkotmány preambulumból és más szabályaiból levonható a következtetés, hogy az Alkotmány különbséget tesz az Alkotmány rendes módosítása és az „új Alkotmány” között. A 24. § (3) bekezdése rendes alkotmánymódosításról szól, míg a 19. § (3) a), a 24. (4) bekezdése és a preambulumban együtt az új alkotmány megalkotását szabályozzák. A különbségtételnek az Alkotmány alapján csak akkor lehet értelme, ha mindkettő az alkotmány módosításának (mint általános fogalomnak!) egy-egy esete, tehát mind a kettő jogilag az Alkotmány módosítása. Ugyanígy az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontja, amely szerint az Országgyűlés megalkotja és módosítja Magyarország Alaptörvényét, alkotmányos rendszerünkben csak úgy nyer értelmet, ha az Alaptörvény megalkotását is alkotmánymódosításnak tekintjük. Mondhatjuk, hogy nem véletlen tehát, hogy azonos szabályozás mellett egy sorban szerepel az Alaptörvény elfogadására és a módosítására vonatkozó hatáskör, hiszen mindkettőről az Alkotmány, az Alaptörvény rendelkezik, mindkettő csak a hatályos alkotmány szerint lehetséges azonos hatásköri és eljárási szabályok mellett, hiszen jogi lényegüket tekintve mindkettő alkotmánymódosítás. Egy, a korábbtól elhatárolható, valóban új (eredeti) alkotmány és alkotmányos rend létrehozására vonatkozóan az előző alkotmány ugyanis érvényesen nem fogalmazhat meg korlátokat. Az Alkotmány szabályai azonban részben eljárási, részben tartalmi korlátokat szabtak az új alkotmány elfogadására. Ez az új alkotmány tehát nem az eredeti alkotmányozás értelmében új alkotmány, hanem abban, hogy a meglévő alkotmány keretei között maradó, átfogó – az Alkotmány preambulumban rögzített értékeket megvalósító – alkotmánymódosítás. Az új és a régi kapcsolata tehát jogilag a

kontinuitás: az Alaptörvény fent idézett rendelkezései szerint az új alkotmány érvényességének mércéje a „rég” Alkotmány.

3.2. AZ ÁTFOGÓ ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÁSRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSI KÖVETELMÉNYEK

Az Alkotmány maga több helyen is szabályozza egy új alkotmány megalkotását. Először a preambulumban (erről később), másodsor a 19. § (3) bekezdése a) pontjában („az Országgyűlés [...] megalkotja a Magyar Köztársaság alkotmányát”), valamint a 24. § (5) bekezdésében, amelyről most lesz szó. Az Alkotmány 24. § (5) bekezdését az 1995. évi XLIV. számú alkotmánymódosító törvény iktatta be. Így szól: „1. § Az Alkotmány 24. §-a a következő új (5) bekezdéssel egészül ki: (5) Az új alkotmány előkészítésének részletes szabályairól szóló országgyűlési határozat elfogadásához az országgyűlési képviselők négyötödének szavazata szükséges. 2. § E törvény a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, és az 1994-ben megválasztott Országgyűlés megbízatásának megszűnésekor hatályát veszti.” Az alkotmánymódosító törvényjavaslat indokolása szerint „[a] képviselőcsoportok megállapodása minden tekintetben a jelenlegi parlamenti erőviszonyokat veszi alapul. Ezért, továbbá mert a képviselőcsoportok szándéka szerint az új alkotmányt a jelenlegi Országgyűlés megbízatásának végéig meg kell alkotni, a törvényjavaslatban szereplő, minősített többségű döntéshozatalt előíró szabály csak a jelenlegi Országgyűlés megbízatási idejére alkalmazandó”. Somogyvári István megjegyzései jól láttatják, hogy mivel az új alkotmány elfogadása az 1994–1998 közötti időszakra volt tervezve, a négyötödös elfogadási többség is erre az időszakra volt irányadó a jogalkotó akarata szerint. A jog azonban nem feltétlenül azt valósítja meg, amit a jogalkotó célul tűz ki. Ebben az esetben például a tervezett időszakban nem sikerült elfogadni az új alkotmányt, és jogi szempontból ennek következményeképpen a szabály hatályban maradt.

A fent idézett alkotmánymódosító törvény 2. §-a szerint maga a módosító törvény veszti hatályát az Országgyűlés megbízatásának megszűntével. Ez azonban nem érinti a módosított, Alkotmány normájává vált rendelkezés hatályát. Megerősíti ezt az érvet a 4/2006 (II. 15.) AB határozat, ABH 2006, 101. is a módosító és a módosított rendelkezések viszonyának meghatározásával – az Alkotmány 24. § (5) bekezdése egészen a hatályon kívül helyezése időpontjáig biztosan hatályban volt. Nem véletlen tehát, hogy az Alkotmány különböző szövegállapotai, az Alkotmány későbbi kiadásai ezt mutatták, illetve a 2007-es, egyébként több szempontból vitatott egységes szerkezetbe foglalt normaszöveg is ekképp tartalmazta az Alkotmány 24. § (5) bekezdését. Azt, hogy az Alkotmány 24. § (5) bekezdése a fentiek szerint hatályban volt, nemcsak mi állítjuk, hanem a 2010. júliusi 5-i alkotmánymódosítás is, hiszen *expressis verbis* hatályon kívül helyezte az Alkotmány említett négyötödös szabályát. Egy jogszabálynak – így az Alkotmánynak, mint jogszabálynak – ugyanis csak olyan rendelkezése helyezhető hatályon kívül, amely a hatályon kívül helyező rendelkezés hatálybalépéséig hatályban volt. Esetünkben az alkotmánymódosító törvény szerint a módosító törvény elfogadása pillanatában az alkotmánymódosító hatalom szerint még hatályban volt, különben nem helyezhette volna hatályon kívül. Ezzel a kétséget, az esetleges jogértelmezési dilemmát maga az alkotmánymódosító hatalom, „autentikus értelmezés” szerint oszlatta el: az Alkotmány 24. § (5) bekezdése 2010. július 5-ig hatályban volt. A módosítás szó szerint így szól: „2. § Hatályát veszti az Alkotmány 24. § (5) bekezdése.”

[Meg kell jegyezni, hogy ezt az érvelést sokan nem fogadják el a szakirodalomban, így az Alkotmány kommentárjának Jakab András és Sente Zoltán által jegyzett részei sem ezt az álláspontot közvetítik (34. l.). Csink Lóránt érvelése szerint pl. a 2010-es hatályon kívül helyezés volt érvénytelen, mert egy már hatályon kívül lévő szabályt helyezett hatályon kívül. (Ami álláspontja szerint nem alkotmányellenes, legfeljebb felesleges, és/vagy értelmetlen.) Csink Lóránt: Mozaikok a hatalommegosztáshoz (Budapest: Pázmány Press 2014) 34. Az érvelések azonban tévednek ott, hogy a módosító törvény hatályvesztését a módosított Alkotmányra vonatkoztatják, amely a hatályon kívül helyezésről szóló törvényi normát nem tartalmazta. Az Alkotmánybíróság később egyértelműen megállapította az idézett 4/2006. (II. 15.) AB hat.-ában, hogy ez a logika alkotmányos érvelésnek nem fogadható el a módosított és a módosító jogszabály különállása miatt. (Ez az érvelés legutóbb az

Alaptörvény átmeneti rendelkezéseinek alkotmányellenességéről szóló 45/2012. (XII. 29.) AB hat. egységes alkotmányszövegről szóló indokolásának is ellentmond.))

A következő kérdés: módosítható-e a négyötödös többséget kívánó alkotmányos rendelkezés kétharmados többséggel? A négyötödös többség előírásával az Alkotmány a minősítettnek is minősítettebb szupertöbbséget kívánt meg az új alkotmány elveiről szóló országgyűlési határozat elfogadásához. Egy szabályozási tárgyra vonatkozó négyötödös többség a rendes alkotmánymódosítási eljárással (kétharmados többséggel) szabályosan előírható, mert az Alkotmány módosításával megnehezíthető egyes alkotmányos szabályok módosítása. Esetünkben a 24. § (5) bekezdése az Alkotmány 19. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt hatáskör gyakorlását tette nehezebbé. Ha az alkotmány szupertöbbséget – az alkotmány módosításához megkívántnál nagyobb – kíván egyes rendelkezései módosításához, módosíthatók-e ezek a módosításra vonatkozó rendelkezések a rendes (esetünkben kétharmados) többséggel? Ilyen szempontból különválaszthatók-e tehát a módosításra vonatkozó nehezítést vagy akár tilalmat tartalmazó rendelkezések és az alkotmány egyéb rendelkezései?

Álláspontunk szerint nem, a négyötödös szabályt az alkotmány módosítására irányadó szabály módosítására is vonatkoztatni kell. A négyötödös szabályt tehát az alkotmány alapján csak négyötödös többséggel lehetett volna érvényesen megváltoztatni, ellenkező értelmezés esetében a norma valójában nem korlátoz, nincs értelme. Ahogyan azt fentebb magyaráztuk, egy norma csak akkor érvényes, ha képes korlátok meghatározására. A norma, ami mindent megenged, nem fogadható el normaként. Magyarázatképpen tegyük fel, hogy alkotmánymódosítás születik arról, hogy a köztársasági elnök megválasztásához négyötödös parlamenti többség szükséges. Mi értelme van ennek a rendelkezésnek abban az esetben, ha bármely köztársasági elnökválasztás előtt kétharmados többséggel visszamódosítható?

Érvényesül ekkor az a garanciális előírás, amelynek az a lényege, hogy a köztársasági elnökválasztáshoz ezentúl négyötödös többség szükséges? A Német Szövetségi Alkotmánybíróság is kimondta, hogy alkotmánymódosítással az örökkévalósági klauzula nem oldható fel, az örökkévalósági klauzula tartalmának megváltoztatása tehát kétszeres módosítással nem lehetséges. Ugyanezt az érvet alkalmazzuk annak levezetésére, hogy a házsabályi jellegű garanciális négyötödös előírás alkotmányos szintre emelését követően annak módosítása az alkotmánymódosításra vonatkozó általános szabályok szerint nem lehetséges. Az új alkotmány elfogadásának jogszerű eljárása tehát mindezek alapján az lett volna, ha az Országgyűlés az Alkotmány 24. § (5) bekezdése szerint négyötödös többséggel elfogadott határozatban határozta volna meg (önmagára kötelezően) az új alkotmány „előkészítésének részletes szabályait”, és annak alapján fogadta volna el az „új alkotmányt”

3.3. AZ ÁTFOGÓ MÓDOSÍTÁSRA VONATKOZÓ TARTALMI KÖVETELMÉNYEK

Már említettük, hogy az Alkotmány tartalmi követelményeket is állított az „új Alkotmány elé”. Ennek két forrása van: a preambulumban (amellyel rendszerint az Alkotmány ideiglenességét szokás indokolni) és az Alkotmány más szabályai, így az Alkotmány megalkotására felhatalmazó 19. § (3) bekezdésének a) pontja, valamint a 8. § (1) bekezdése. Az Alkotmány preambuluma szerint az Országgyűlés az Alkotmányt egy bizonyos – tehát nem tetszőleges – átmenet érdekében alkotta meg. Ennek alapján lehet érvelni amellett, hogy az Alkotmány valóban átmeneti, bár inkább előkészületi alkotmány. De aki ezt elfogadja, azt is el kell fogadnia, hogy a legalább húszéves átmeneti alkotmány alapján nem akármilyen alkotmány alkotható, hiszen a preambulumban meghatározza, milyen alkotmányos állapotba való átmenet érdekében „állapítja meg az Alkotmány szövegét”. Ezt a célállapotot négy fogalom jelöli: többpártrendszer, jogállam, parlamentáris demokrácia, szociális piacgazdaság. A preambulumban szorosan kapcsolódó szabály a 19. § (3) bekezdés a) pontja, amely szerint az Országgyűlés „megalkotja a Magyar Köztársaság alkotmányát”. A kettő együtt azt jelenti, hogy a megalkotandó alkotmányt az Országgyűlésnek kell elfogadnia – az előbb láttuk már, hogy négyötödös többséggel –, és meghatározza a megalkotandó alkotmány tartalmi korlátait is. Mivel a preambulumban elsőként

szereplő cél – a többpártrendszer – az 1989-es Alkotmánnyal már megvalósult, csak a többi három megvalósulását kell vizsgálni az Alaptörvény esetében. Nem mintha a többpártrendszer fenntartása nem lenne az „új alkotmány” számára is követelmény. A preambulumban – különösen, ha az ideiglenesség-elméletet elfogadjuk – szorosan kapcsolódik az Alkotmány 19. § (3) a) pontja. Eszerint „az Országgyűlés megalkotja a Magyar Köztársaság Alkotmányát”. Maga az Alaptörvény is erre az alkotmányos helyre hivatkozik, mint saját felhatalmazásának alapjára (Záró rendelkezések 2. pont). A felhatalmazás tehát a „Magyar Köztársaság Alkotmányának” megalkotására szól, és nem a Magyarország Alaptörvényére. Az alkotmány elnevezése egyben utalás az állam jellegét meghatározó „Magyarország: köztársaság” definícióra, amely nem egyszerűen „nem-királyságot” jelent. A tartalmi követelmények – az átmenet célállapota – hármását az Alaptörvény több ponton sérti. Ennek bizonyítására jelen dolgozatban nem kell továbbmennünk annál, minthogy megjegyezzük, hogy több, az Alkotmánybíróság határozataiban alkotmányellenesnek minősülő norma 2015-re az Alaptörvény részét képezi. Mindemellett az Alkotmánybíróság alapjogvédelmi hatáskörének korlátozása is tartalmi alkotmányellenességhez vezet. Az alkotmányos jogok (mint pozitívált emberi jogok) csak akkor sérthetetlenek alkotmányjogi értelemben, ha alkotmánybírósági védelmük teljes: ahol nincs alkotmánybírói védelem, ott a törvényhozónak nincs jogi korlátja a sérthetetlen jogok megsértésére. A korlát megszűnésével a sérthetetlen emberi jogok jogi következmény nélkül megsérthetők. Ezért az alapvető jogok alkotmánybírói védelmének részleges kizárása az Alaptörvény I cikk (1) és (2) bekezdését jogi szempontból biztosan kiüresíti.

4. MEGVÁLTOZTATHATATLAN NORMÁK AZ ELMÉLETBEN

Az előző pontban amellet érveltünk, hogy az Alaptörvény az Alkotmány egy átfogó módosítása, amely alkotmánymódosítás alkotmányossága eljárási, hatásköri és tartalmi szempontból is vitatható. Az, hogy az Alaptörvény szándéka szerint az Alkotmány rendelkezései alapján jön létre, értelmezésünk szerint maga után vonja a következtetést, hogy annak a lényegi elemek tekintetében nem mondhat ellent. Vagy azért nem, mert ezt maga az alkotmánymódosító így vállalta, vagy azért, mert érvénytelen a módosítás, és ez esetben az Alkotmány maradt hatályban.

Az alkotmányos berendezkedésünk lényegét jelentő, alkotmánymódosítással megváltoztathatatlan klauzulákat tekintve tehát az Alaptörvény nem mondhat ellent az Alkotmánynak. A súlyos közjogi problémák ellenére tehát a megváltoztathatatlan alkotmányos normák kérdéséről az Alaptörvény idején is ugyanúgy gondolkodhatunk, mint korábban. Először áttekintjük, hogy kifejezett rendelkezés ellenére miért kell megváltoztathatatlanságról beszélnünk, azután pedig rátérünk arra, hogy az Alaptörvényben ugyanaz a norma biztosan megváltoztathatatlan, amely érvelésünk alapján az Alkotmány esetében is annak bizonyult.

Fentebb rögzítettük, hogy az alkotmány módosítása nem az alkotmányozó hatalom gyakorlása: az alkotmányozó hatalom az alkotmány érvényességét és autoritását alapozza meg, míg az alkotmánymódosítás ezen alapul. Az alkotmány módosítása az alkotmány autovalid részéhez tartozik, mert az alkotmányos normák azonosítását és változtatását meghatározó norma. Ettől azonban az alkotmánymódosító jogalkotó – bármilyen legyen is szabályozása az egyes pozitív alkotmányokban – alkotmányos szerv, eljárási szabályai és korlátai az alkotmányon alapulnak. Az alkotmánymódosítás az alkotmány által felhatalmazott normatív cselekvés, az alkotmányozó hatalom viszont nem az alkotmány által felhatalmazott, hanem általa létrehozott, konstituált saját érvényességét meghatározó szabály. Az alkotmánymódosítás annyiban különleges normatív cselekvés, hogy csak alkotmányos normák létrehozására, derogálására vagy megváltoztatására felhatalmazott. Az eddigi érvekből következik, hogy az alkotmányukat tartalmazó jogrendszerekben szükségképpen van vagy vannak megváltoztathatatlan normák, akár kimondja az alkotmány *expressis verbis*, akár nem. Ha vannak megváltoztathatatlan alkotmányos normák, akkor lehetnek alkotmányellenes alkotmányos normák is. Egy norma vagy jogszabály azonban csak abban az esetben lehet a jogrendszerben alkotmányellenes, ha van a jogrendszernek olyan szerve, amely alkotmányellenességét megállapíthatja, és így az alkalmazás tilalmát kimondja, vagy akár meg is semmisítheti a normát. Amíg ilyen bírói szerv nincs, addig nincs, aki megítélje egy norma alkotmányosságát. Az alkotmánybíráskodás nem-létesítésével

tehát az alkotmányozó hatalom, az alkotmány létrehoz egy másik alternatív alkotmányt, amely az alkotmányellenes normákat is alkotmányosnak nyilvánítja, ha azokat megfelelő eljárási rendben fogadták el. Alkotmánymódosításnak ezért csak alkotmányos (az alkotmánynak megfelelő) alkotmányváltoztatás tekinthető. Ezért ha egy jogrendszerben van alkotmánybíróság, arról mindenképpen dönt, hogy egy alkotmánymódosítás megfelelt-e az alkotmánynak, hiszen e nélkül nem képes azonosítani az alkotmány normáit.

2016_03_BragyovaA_GardosOroszF.pdf (mtak.hu)

Szükségesnek tartom azt is, hogy az esetleges ilyen értelmű ellenvéleményeket megválaszoljam, az Alkotmánybíróság a következőket is kifejtette:

Alkotmányos jogrendben és demokratikus jogállami keretek között elképzelhetetlen az, hogy az Alkotmánybíróság számára mérceként szolgáló Alaptörvény tartalma folyamatosan vitatható legyen, de az is, hogy az újabb és újabb, nem alaptörvényi szintre való szabályozási tárgyak Alaptörvénybe vonásával akadályozzák az Alkotmánybíróságot a jogszabályok formai és tartalmi alkotmányossági vizsgálatában, alaptörvény-védelmi feladatának hatékony ellátásában. Így a jogszabályok címzettjei alkotmánybírósági védelem nélkül maradhatnak akár alapvető alkotmányos jogaik vonatkozásában is, és ez a jogalkotási gyakorlat időben és kiszámíthatatlan tartalomban hátráltatónul folytatható lenne.

Ugyanis mindegyik törvény az egyébként, a fentiekben kifejtett közjogilag alkotmányellenes alaptörvényen, mint felhatalmazó normán alapulnak. És ha a felhatalmazó norma már önmagában közjogilag alkotmányellenes, akkor ezen felhatalmazó normára alapított minden egyéb más norma is ugyanúgy közjogilag alkotmányellenes. Közjogilag alkotmányellenes norma alkotmányos keretek között nem adhat más norma felhatalmazására jogalapot.

A felhatalmazó norma közjogi alkotmányellenességén túlmenően az is megalapozza valamennyi törvény közjogi alkotmányellenességét, hogy ezek a törvények 2011-es keltezésűek. Vagyis olyan időben hivatkoztak mindegyik törvény esetében a felhatalmazásra, amikor az alaptörvény, ha jogszerűen létezett is volna – függetlenül annak közjogi alkotmányellenességétől –, még nem lépett hatályba. Tehát mégha az alaptörvény minden tekintetben is alkotmányos lenne, akkor sem adhat felhatalmazást más norma megalkotására olyan időben, amikor az alaptörvény még joghatályosan nem is létezett. Mert hiába is alkották meg az alaptörvényt addig, ha még nem lépett hatályba, akkor felhatalmazó normaként sem funkcionálhat. Ebből kifolyólag – függetlenül az alaptörvény alkotmányellenességétől – az alaptörvény alkotmányos keretek között nem adhat felhatalmazást más norma megalkotására olyan időben, amikor még hatályba sem léptették. Ezért a hatályba léptetés előtti felhatalmazás alapján alkotott más norma akkor is alkotmányellenes közjogi értelemben, ha egyébként a felhatalmazó norma önmagában alkotmányos lenne. De mivel az alaptörvény önmagában is közjogilag alkotmányellenes, ezért és erre tekintettel az összes, hivatkozott törvény ugyancsak közjogilag érvénytelen.

Ugyanakkor mindegyik hivatkozott törvény esetében önmagában is fennáll a közjogi alkotmányellenesség, pontosan ugyanazon alkotmányos szempontok mentén, amiért az alaptörvény közjogi alkotmányellenessége megállapítható. Mindegyik törvény esetében ugyanúgy a zárószavazás keretében a koherenciazavar korrigálása helyett érdemi módosítások történtek, amiért mindkét törvény esetében már a törvényalkotás folyamata közjogi alkotmányellenességet okozott és alapított meg. Erre tekintettel, ahogy az alaptörvény esetében is megalapozott már önmagában a jogalkotási folyamat során elkövetett alkotmánysértésre vonatkozóan a visszaható hatályú megsemmisítés, úgy pontosan ugyanúgy megvalósult a jogalap mindkét törvény esetében is a visszamenőleges hatályú megsemmisítés. Az Alkotmánybíróság szerint: ha egy norma megalkotása nem felel meg az alkotmányos követelményeknek, akkor az a norma közjogilag semmis és érvénytelen. Ráadásul **VISSZAMENŐLEGES** hatállyal semmis.

Az Alaptörvény szövege maga az ellentmondások és a kollíziók gyűjteménye. A fentiekben megfogalmazottak, aggályokra okot adó értelmezése minden további nélkül levezethetők a szövegből. Egy alkotmány – a jogrendszer és az állami berendezkedés alapja – esetében megengedhetetlen, hogy bármilyen „rosszhiszemű” értelmezést tegyen lehetővé. Bonyolítja ezt az egészét és egyben a jogszabályi hierarchiát is, hogy különleges jogrend esetén egyes törvények alkalmazása rendelettel felfüggeszthető, és lehetővé válik a törvényi rendelkezésektől való eltérés. Ezzel kapcsolatban azonban semmilyen kifejezett arányossági követelmény nem található az alaptörvényben. Vastagon vissza is él ezzel a hatalom.

Ugyanakkor önmagában a negyedik módosítás sem felelt meg a jogalkotás előírásainak. Ráadásul ez a negyedik módosítás lényegében alapjaiban felforgatta az alaptörvény addigi tartalmát is. Ez pedig azért fontos, mivel a negyedik módosítás esetében is az úgymond a hatálybalépés napja a kihirdetést követő nap volt. Tehát újabb alkotmányossági aggály merül fel: a felkészülési idő hiánya. Amely nem megkerülhető tényező, még egy alkotmány, akarom mondani, egy alaptörvény esetében sem. Egy alkotmány, vagy annak egy módosítása sem vonható ki az alkotmányos követelmények alól. Vagyis a norma címzettjei számára még ilyen esetben is megjár a felkészülési idő biztosítása. Egészen abszurd lenne, ha egy alkotmány, vagy egy alkotmánymódosítás kapcsán lehetne mellőzni a normákkal kapcsolatos alkotmányos követelmények szükségességét.

Az alaptörvényének negyedik módosítása részben olyan rendelkezéseket is tartalmazott, amelyek korábban az alaptörvény átmeneti rendelkezései között szerepeltek, és amelyeket az Alkotmánybíróság 45/2012. (XII. 29.) AB határozatában alkotmányellenesnek ítélt és megsemmisített.

Az alapvető jogok akkori biztosa szerint az alaptörvény negyedik módosításának rendelkezései nem feleltek meg az alaptörvény módosításának megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az alaptörvényben rögzített eljárási feltételeknek. Közjogi érvénytelenségre hivatkozott, arra tekintettel, hogy nem volt biztosítva, hogy az alkotmányozó hatalom a vitatott rendelkezéseket az Országgyűlés plenáris ülésén megvitassa. Ezen túlmenően azon aggályának is hangot adott indítványában, hogy a vitatott rendelkezések az Alaptörvényben koherenciazavarokat eredményeztek, amely sérti az alaptörvény egységességének elvét.

Az alaptörvény negyedik módosításának alkotmányosságát tehát az alaptörvény e módosítás előtti állapota szerint kell vizsgálni. Ez különösen fontos, mert a negyedik módosítás változtatott az alaptörvény módosításának szabályain is, aminek nagy jelentősége van.

Az alaptörvény negyedik módosításában foglalt változtatásból ugyanis le lehet vonni a következtetést, hogy a módosítás előtt az alaptörvény módosítása alkotmánybírósági felülvizsgálatára nem vonatkozott norma az alkotmányban.

A módosítás lényegénél fogva azt jelenti, hogy egy normával egészül ki az alaptörvény, amelyet az korábban sem explicit, sem implicit formában nem tartalmazott. Az, hogy az alaptörvény módosított szabályai világosan különbséget tesznek az alkotmánymódosítás tartalmi (hatásköri) és eljárási szabályai között, és csak az utóbbiaknál teszik lehetővé az alkotmánybírósági ellenőrzést, azt is jelenti, hogy korábban lehetőség volt az alaptörvény tartalmi kontrolljára, hiszen egyéb esetben nem lett volna szükséges az új szabályt elfogadni:

A negyedik módosítás nem zárta ki, sőt feltételezte, hogy az alaptörvény módosítása lehet tartalmilag alkotmányellenes: ha nem lehetett volna, akkor nem kellett volna kizárni ennek alkotmánybírósági vizsgálatát. Tehát az alaptörvény negyedik módosításának elfogadása előtt – e feltevés nélkül nincs értelme a tiltásnak – nem tiltotta meg az alaptörvény-módosítás tartalmi alkotmányellenességének (alaptörvény-ellenességének) vizsgálatát. Ha ez igaz, akkor a korábban kifejtett elvek szerint a negyedik alaptörvény-

módosítás alkotmányellenességének vizsgálatában a tartalmi alkotmányellenesség vizsgálata nem lehet tilos. Amit az Alkotmánybíróság nem végzett el.

E körben egyébként a többségi és a kisebbségi vélemény közötti egyik lényeges különbség éppen a felülvizsgálati mérce kérdése volt: az, hogy az Alaptörvény módosításának érvényességét a módosítás előtti vagy a módosítás utáni változata alapján kell-e megítélni. A többség amellett érvelt, hogy a módosítás utáni, míg a kisebbség szerint a módosítás előtti szabályokat kell alapul venni. Ez a különbségtétel azt is jelenti, hogy a módosítás előtti verzió tartalmi vizsgálatot is lehetővé tenne, a módosítás utáni szövegváltozat pedig csak formai kontrollt.

A többség az alaptörvény negyedik módosítását úgy fogta fel, mintha előzmények nélkül született volna meg, mintha az érvényessége nem annak az alaptörvénynek a szabályai szerint lenne megítélendő, amelyet módosítani rendeltett, hanem saját maga válik önmaga mércéjévé. Ha az alaptörvény alapján az alkotmánybíróságnak volt tartalmi kontrollra lehetősége, ahogy azt egyébként a korábbi határozatok is sugallják, akkor el kellett volna végezni e mérce alapján a kontrollt.

Az Alkotmánybíróság többségi álláspontjából az az abszurd következmény fakad, hogy bármely alaptörvény-módosítás kizárhatná a saját felülvizsgálatának lehetőségét. A többségi álláspontból egyébként az is következik, hogy ha egy esetleges kormányváltás után az alaptörvényt pusztán feles többséggel módosítanák, és ennek során kimondanák a módosítás alkotmányossági felülvizsgálatának tilalmát, akkor azt nyilvánvaló alkotmányellenessége ellenére sem vizsgálhatná az Alkotmánybíróság, mert a többségi álláspont szerint az éppen elfogadott szöveg a mérce. Ami valljuk be, alkotmányjogilag egyenesen abszurd. Az ilyen (elvi) lehetőségek miatt is szükséges és indokolt, hogy az Alkotmánybíróság adott esetben érdemben és tartalmában is belenyúljon az Alkotmányba.

Az alkotmányossági mérce még inkább kérdéssé válik a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat fényében, amely kimondja a korábbi alkotmánybírósági határozatok lényegi alkalmazhatóságát, és ezzel implicite tartalmilag felülvizsgálja az Alaptörvény negyedik módosítását, amit a határozat éppenhogy kizárt. A néhány hét eltéréssel meghozott – tehát lényegében párhuzamosan tárgyalt – két határozat közötti ilyen fokú tartalmi ellentmondás kapcsán megdöbbentő a megközelítésbeli különbség, és még inkább kétségesse válik az ebben az ügyben alkalmazott mérce.

Ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is kihangsúlyozta, hogy más alkotmánybíróságok csak kifejezett alkotmányi rendelkezés esetén, vagy egészen kivételes esetekben (nemzetközi szerződésekbe foglalt alapelvekbe, illetve *ius cogens*-be ütközés esetén) látnak lehetőséget az alkotmány (alkotmány-módosítás) felülvizsgálatára. 12/2013. (V. 24.) AB határozat, indokolás [35]

Álláspontom szerint az alaptörvény egészének közjogi alkotmányellenessége – a fentiekben kifejtetteken túlmenően - minden további nélkül megállapítható akár az Alkotmánybíróság által is. Lévé a jogalkotás előírásainak, szabályainak, követelményeinek megkerülésével megalkotott alaptörvény közjogilag alkotmányellenes, mivel jogszerűen sosem jött létre. És ha jogellenes megalkotására tekintettel jogszerűen sosem jött létre, akkor nem látom alkotmányos akadályt annak, hogy az Alkotmánybíróság megállapítsa az alaptörvény közjogi alkotmányellenességét és erre tekintettel kimondja visszamenőleges hatállyal a semmisségét. Megjegyzem, más döntés nem is születhet, ugyanis a jogalkotás szabályainak kikerülését a jogalkotás körében semmilyen indok sem legitimálhatja. **Nagyon veszélyes precedenst teremthetne, ha a jogalkotás előírásai bármely jogszabály – akár az alaptörvény – esetén megkerülhetők lennének.**

Ezáltal nemcsak, hogy a zárószavazás keretében alapjaiban, érdemben és koncepcionálisan módosították a törvényeket, de gyakorlatilag egyik napról a másikra léptették hatályba, a felkészülési idő minimális szintjét sem biztosítva. És az Alkotmánybíróság az egyébként közjogilag alkotmányellenes alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog – *álláspontom szerint pedig igen, ezért e tekintetben az Alkotmánybíróság álláspontja súlyosan alkotmány sértő* –, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – **a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén** {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]} – lehet alapítani.

Az Alkotmánybíróság működésének kezdete óta a jogállamiság, illetve a jogbiztonság szerves részeként tekintett a kellő felkészülési idő követelményére. Az Alkotmánybíróság a 28/1992. (IV. 30.) AB határozatában összegezte a kellő felkészülési idő értelmezésének legfőbb kritériumait. A határozat szerint: „[a] demokratikus jogállam [...] – sok egyéb mellett – abban is különbözik a diktatúrától, hogy [...] garanciákkal megteremti annak a reális lehetőségét, hogy a jogalanyok valóban megismerhessék a reájuk irányadó jogszabályi rendelkezéseket s módjukban álljon magatartásukat azokhoz igazítani. [...] [a] jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon

a) a jogszabály szövegének megszerzésére [...] és áttanulmányozására;

b) a jogalkalmazó szervek számára a jogszabály alkalmazására való felkészüléshez;

c) a jogszabállyal érintett személyek és szervek számára annak eldöntéséhez, hogy miként alkalmazkodjanak a jogszabály rendelkezéseihez” (ABH1992, 156–157.). Az Alkotmánybíróság ezen kritériumokat újfent rögzítette az Alaptörvény Negyedik módosítását követően is, többek között a 34/2014. (XI. 14.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [58].

Az Alkotmánybíróság gyakorlatát (Abh. Indokolás [57]–[59], 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [241], 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [122]) összegezve: a kellő felkészülési idő követelményének való megfelelés vizsgálata minden esetben az adott körülmények – a jogszabály kihirdetése és hatálybalépése, vagy a szabályozás normatív tartalmának kifejtése között eltelt idő, a szabályozás új kötelezettséget előíró vagy többletkötelezettséget megállapító jellege – figyelembevételével történik. Alaptörvény-ellenesség megállapításának pedig akkor van helye, ha az előbbiekre tekintettel a felkészülési idő oly mértékben rövid, hogy az új szabályozáshoz való alkalmazkodás rendkívüli nehézségekkel járna, lehetetlen, vagy felkészülési idő egyáltalán nincs biztosítva.

A kellő felkészülési idő megtartása szempontjából így annak van különösen nagy jelentősége, hogy a többletkötelezettség pontos mértékét és időtartamát a norma címzettjei megismerhették-e, illetve a teljesítésre megfelelő idő volt-e számukra biztosítva. Erre is tekintettel az Alkotmánybíróság a felkészülési idő hiányát értelemszerűen csak visszamenőleges hatályú (*ex tunc*) megsemmisítéssel tudja orvosolni.

Mindezek alapján már önmagában a közjogi alkotmányellenesség kritériumainak fennállása miatt (zárószavazás előtti módosítás, visszamenőleges hatály, felkészülési idő hiánya, felhatalmazó norma hatálytalansága stb...) a közjogilag alkotmányellenes módon megalkotott normák összességére tekintettel

sérül az emberi méltóság alkotmányos alapjoga,

sérül az egyén önrendelkezési joga,

sérül a diszkrimináció tilalma,

sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjog,

sérült a jogbiztonság alkotmányos alapjoga,

sérült a kiszámíthatóság alkotmányos alapjoga,

sérült a hatalommal való visszaélés alkotmányos tilalma,

sérült a rendeltetésszerű joggyakorlás elve,

sérült a szerzett jog elvételének tilalma;
sérült a hátrányos megkülönböztetés tilalma,
sérül az állam nemzetközi kötelezettségeire vonatkozó kötelezettsége is.

Ugyanakkor, álláspontom szerint még egy alkotmánymódosítás esetén is teljes joggal elvárható a felkészülési idő elégséges volta. Hiszen pl. az alaptörvény negyedik módosításával összefüggésben különböző állami szerveknek, hivataloknak át kellett alakítaniuk egyes saját szabályozásaikat. Ez pedig nem megy egyik napról a másikra.

Mindezen alkotmányos jogelvek mentén nagyon nem mindegy, hogy milyen alkotmányos értékek mentén működik az ország. Mert nap, mint nap, szembesülök azzal, hogy a hatalom jelenlegi birtokosai nem győzik reklámozni: nálunk demokrácia és jogállam uralkodik, miközben minden egyes cselekedetükkel, jogalkotások sokaságával mondanak ennek ellent, rendszerszinten. És bár a normahierarchia csúcsán az Alkotmány (alaptörvény) áll, mégis nem egyszer ezt igazították alacsonyabb normákhoz. Vagy olyant szabályozásokat építettek bele, melyeknek nagy ívben köze nincs az alkotmányossághoz.

Pedig, ha az Alkotmány deklarálja azt, hogy demokratikus jogállam vagyunk, akkor nem tartalmazhat semmiféle olyan rendelkezést, amely ezzel ellentétes, vagy nem egyeztethető össze vele. Az Alkotmány egészének, egyes pontjainak egymással és önmagukban is koherensnek kell lenniük a demokratikus jogállamiság jogelvével.

A szakmai Alkotmánybíróság annak idején kimondta, hogy az alkotmánymódosítások alkotmányosságának vizsgálata fogalmilag lehetetlen. Sólyom László világossá is tette, hogy amennyiben egy alkotmánymódosítás bevezetné pl. a rabszolgaság intézményét, inkább lemondana, minthogy e módosítás alkotmányossági vizsgálatát elvégezzék.

Álláspontom szerint a lemondás ilyen helyzetben a problémát nem oldja meg. A rabszolgaság intézménye nem egyeztethető össze a demokratikus jogállamisággal, ezért ilyen rendelkezésnek nincs helye az Alkotmányban, melynek ellentmondásmentes rendszert kell alkotnia. **És mivel az Alkotmánybíróságnak az alkotmányos jogállam védelme is a feladata és kötelessége, ezért ilyen esetben az inkoherens passzusokat ki kell(ene) irtania akár az Alkotmányból is.** Akár tartalmi vizsgálati lehetőség mentén is. És még akkor is, ha egyébként az Alkotmány az alapja az Alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlatának. Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány legfőbb védelmezőjeként alkotmányos kötelezettsége, hogy a jogszabályi hierarchia csúcsán álló norma érvényesülésének korlátozásával, tartalmának kiüresítésével szemben fellépjen. Az Alkotmánybíróságnak érvényesítenie kell alkotmányvédelmi funkcióját. Ha nem így lenne, akkor a hatalom akár az emberölést is az alkotmányos jogok szintjére emelhetné.

Alkotmányellenes szabályok nem válnak attól alkotmányossá, hogy Alkotmány részévé válnak. Alapvető kritérium az is, hogy az új módosítások az Alkotmányba való beépülésük után egységes, koherens rendszert alkossanak.

És ugyanebben a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatában kifejtette **az Alkotmánybíróság, hogy nem tartja kizártnak az Alaptörvény módosításának tartalmi felülvizsgálatát.** Ezen határozat szerint: „Adott esetben az Alkotmánybíróság a demokratikus jogállam alkotmányos tartalmi követelményeinek, garanciáinak és értékeinek a töretlen érvényesülését, alkotmányba foglalását is vizsgálhatja. Nosza, itt a ragyogó alkalom.

Az alkotmánybíráknak viszont szakmai alapon fel kellene ismerniük azt az alapvető axiómát, hogy az Alkotmánybíróságnak a mindenkor hatalom kontrolljaként kell működnie, nem pedig annak kiszolgálójaként. **Mert még a kétharmados hatalom sem kontrollálhatatlan, nem felülbírálhatatlan és nem korlátlan.** Ugyanis rájuk is kötelező érvénnyel vonatkoznak a saját szabályaik, valamint az alkotmányos jogelvek, melyeket uralkodásuk szinte minden napján

szemközt köpnek. Jellemző példája ennek, amikor sorozatban olyan törvényeket gyártanak, amelyek a jogalkotás alkotmányos követelményeinek a legkevésbé sem felelnek meg.

Kövér László szerint az alkotmányos jogállam és a demokrácia halálát jelentené, ha az AB megsemmisíthetné az Alkotmány rendelkezéseit is.

Én ezt nem osztom, ez nem igaz. Egy alkotmányos jogállam eleve nem emel Alkotmányba oda nem való szabályozásokat. Ha mégis ilyen történik, az a hatalom torzulásához vezet, tehát az Alkotmánybíróságnak ilyenkor kötelessége közbeavatkozni, ennek kiküszöbölése érdekében. Akár még azon az áron is, hogy érdemben belenyúl a saját, alkotmánybíráskodásának alapjául szolgáló Alkotmányba. Amit a jelenlegi testület a legkevésbé sem tesz meg. Mert míg az Alkotmány a hatalom eldeformált hajtásait hivatott ellensúlyozni, védve a társadalom jogait, addig az alaptörvény a hatalom politikai érdekeit részesíti előnyben a társadalom kárára, csorbítva, korlátozva, kiüresítve a jogait. A jelenlegi taláros testület ezt a jogfosztó korlátozást védi aktívan, segíti elő ennek érvényesülését. Mert **az alaptörvény valójában nem más, mint az alkotmányosság tagadása.**

„Miközben az alkotmánybíráskodás lényege, hogy kiirtódjanak a jogrendszerből az alkotmányellenes szabályok. Az Alkotmánybíróság – többek között azért is van és ezzel védik igazából az alkotmányos rendszert – hogy az Alkotmány alapszerkezetét ne lehessen módosítani. De az alaptörvény épp ezt a jogelvet írja felül, utasítja el. Hiszen szó nélkül hagy, megtűr alkotmányellenes, vagy az Alkotmányba egyébként sem való szabályozást.

Míg az alaptörvény az alkotmányossági felülvizsgálat lehetőségét – jogelvileg - minden ügyben meghagyja, ugyanakkor ezzel szemben egy súlyos, a jogállamiságot sértő, ezáltal alkotmányellenes korlátozást is felállított. Ugyanis a korlátozás arra vonatkozik, hogy egyes esetekben az Alkotmánybíróság – függetlenül azok esetleg alkotmánysértő voltától – nem semmisíthet meg jogszabályokat. Pl. adó-, járulék- és más közteher-törvényekről is kimondhatná elvileg, hogy azok alkotmányellenesek, de nem helyezhetné hatályon kívül azokat.

Még 2010-ben, Salamon László, egy pódiumbeszélgetésen példaként azt említette, hogy szerinte hasznos lenne, ha kétharmados törvények esetében az Ab csak az alkotmányellenességet állapíthatná meg, de nem semmisíthetné meg azokat. Megeshet ugyanis - mondta akkor még képviselőként -, hogy egy, az állam működéséhez elengedhetetlen jogszabályt semmisítenek meg, amit esetleg, kétharmados többség hiányában a parlament nem tud pótolni. Példaként a választójogi törvényt említette, amely nélkül nem lehetne választásokat tartani. Ezzel szemben én azt vallom, hogy a politikai érdekek nem írhatják felül az alkotmányos szempontokat.

Alaphelyzetben az Alkotmánybíróság alkotmányellenesség megállapítása esetén megsemmisíti az adott törvényt, vagy más jogszabályt. A költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, illetékekről és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvényeket az Alkotmánybíróság csak akkor semmisítheti meg, ha azok tartalma az élethez és emberi méltósághoz való jogot, a személyes adatok védelméhez való jogot, a gondolat, lelkiismeret és vallás szabadságát, vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó 69. § szerinti jogokat sérti. Ugyanakkor a megsemmisítés jogának ily módon való korlátozása nem zárja ki az alkotmányellenes normák alkotmányellenességének a megállapítását.

Hogy a konkrét példán keresztül pontosítsam: hatályon kívül csak azon adó-, költségvetési stb. törvényeket helyezhetné a testület, amelyek az élethez, emberi méltósághoz, személyes adatok védelméhez, és a többi felsorolt dolgokhoz való jogot sértik. Ez azonban egyáltalán nem is jellemző kifogás a pénzügyi jogszabályokkal kapcsolatban. Több korábban az alaptörvénybe ütközőnek mondott és ezért megsemmisített adótörvénnyel az volt a baj, hogy vagy visszamenőleges hatályúak voltak, vagy olyan jövedelmet, vagyont adóztattak volna, amelyet

nem szerzett meg az adóalany, vagy a tulajdonhoz való jogot sértették. Ezekre a módosítás elfogadása esetén nem hivatkozhatna többe az Alkotmánybíróság. Vagyis ugyan kimondhatná ilyen törvényekről az alkotmányellenességet (ezt még nem tiltja az alaptörvény), de az alkotmányellenesség deklarálásán túlmenően nem semmisíthetné meg azokat. Vagyis az alkotmányellenesnek nyilvánított törvény ilyen esetekben – abszurd módon – joghatályában fennmarad.

Az ilyen lehetséges esetekre vonatkozóan állítom azt, hogy az Alkotmánybíróságnak – szigorúan alkotmányjogi szakmai alapon – bele kell nyúlnia az alaptörvénybe és ki kell irtania az oda nem illő, bele nem való szabályozásokat. Pl. az olyan tilalmakat is, amelyek megtiltják, vagy akár csak korlátozzák az Alkotmánybíróság jogkörét.

Mert így az a furcsa helyzet alakulhat ki, a konkrét példánál maradva, hogy ha egy adófajta alkotmányellenes, akkor azt az állam arra tekintettel, ennek ellenére beszedheti az adót, hogy az adott adótörvény alkotmányellenes. És ha valaki nem fizetné meg az adót az alkotmányellenes törvény alapján, akkor az ilyen nem fizetőket még meg is büntethetik. Tehát az alkotmányosság egy ilyen helyzetben fikcióvá válik.

A törvényhozási többség kizárta az Alkotmánybíróságot a költségvetési kérdéseket érintő szabályozások alkotmányossági normakontrolljából, következésképp a kormány – mintha ez a világ legtermészetesebb dolga volna – az államháztartást úgy kezeli mint valami magánpénztárat. És az Alkotmánybíróságnak erre szava sem volt, miközben jóvágagnak egészen bornírt népszavazási kérdéseket, mert azok látszólagosan és formálisan talán nem ütköznek az Alaptörvénynek.

„A magyar jogalkalmazás logikája arra az elvre épül, hogy a bíróságok vagy adóügyi hatóságok nem tekinthetnek el egy norma alkalmazásától, akkor se, ha az alkotmányellenes. Előfordulhat, hogy egy bírónak úgy kell valakit elmarasztalnia, hogy közben tudja, deklarálta alkotmányellenes törvény szerint ró ki büntetést.

Ugyanakkor az ilyen esetekre vonatkozóan kell(ene) érvényesülnie a **jogforrások hierarchiájának**, miszerint alacsonyabb norma nem lehet ellentétes a magasabbal, valamint a **jogszabályokat fontossági sorrendben kell alkalmazni**. Mert ez esetben nem történhetne meg olyan, hogy azért kell, sőt kötelező alkalmazni egy, az Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek nyilvánított normát, mert az a nyilvánvaló és a deklaráltan alkotmányellenessége ellenére joghatályában fennmarad. Ha pedig az Alkotmánybíróság csak véleményközlő testület, akkor ez az Alkotmánybíróság jogintézményének alapelvével lenne ellentétes.

A kormány részéről korábban még törekedett arra, hogy eloszlassa az aggodalmakat, miszerint a törvényhozás alkotmányos kontrollja nem sérül, az Alkotmánybíróság a jövőben is felülbíráhatja a törvények alkotmányosságát, viszont az Alaptörvénynek magának az alkotmányosságát nem vizsgálhatja. Ezzel az érveléssel akkor is alapvető problémák vannak, ha figyelmen kívül hagyjuk, hogy Magyarországon a törvényhozó hatalom és az alkotmányozó hatalom nem válik el egymástól. Az Alaptörvényben és annak módosításaiban ugyanis olyan kérdéseket rendezett az Országgyűlés, amelyek nem alkotmányozási tárgykörök, hanem a normál törvényhozás keretébe tartoznak.

A 2010-es alkotmánymódosítások alapján 2011 júliusában az AB arra jutott, hogy alkotmánymódosításokat tartalmilag nem vizsgálhat, csak eljárási, tehát formai alapon. Igen ám, de az átmeneti intézkedéseket elmeszelő döntésben már van egy mondat, ami kimondja, hogy annak érdekében, hogy az alkotmány egysége biztosítható legyen - magyarul: hogy ne kerülhessenek be az alkotmány szövegébe politikai okból alkotmányellenes, más passzusokkal

ellentétes rendelkezések -, az AB fenntartja magának a jogot, hogy tartalmi tekintetben is vizsgálódjon. Ez egy eldugott mondat, nem volt rajta hangsúly, mert ebben a konkrét esetben az AB-nak nem kellett vizsgálnia a rendelkezéseket tartalmi szempontból, hisz nem volt erre vonatkozó indítvány. De az AB így is világossá tette, hogy a jövőben nem fogja kizárni - akár saját korábbi álláspontját felülbírálván sem -, hogy alkotmánymódosításokat felülvizsgáljon. De jött a hatalmi politikai érdek és ezt is megtiltották.

Számos olyan pont van, amelyről azok az átmeneti rendelkezések egyáltalán nem szóltak, amelyek egyébként önmagukban is alkotmányellenesek, ezzel szemben viszont olyan szabályozások, amelyeket az elmúlt években az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek ítélt, szerepelnek benne. Eltűnt a különbség alkotmány és nem alkotmány között - teljes átjárás valósul meg egyszerű és alkotmányos szintű törvények között. Ha valami nem tetszik az AB-nek, holnap beleírják az alkotmányba. Egy olyan jogrendszer stabilizálódik, amiben vannak bizonyos törvények, amelyeknek megengedett, hogy alkotmányellenesek legyenek. Nem érdekli ugyanis a törvényalkotót, hogy az adott törvény alkotmányellenes, mert nem engedi meg az AB-nek annak felülvizsgálatát. Nincs alkotmány a törvények felett, mivel az alkotmányt bármikor felül lehet írni.

Épp azt kezdték pedzegetni ebben a 2012. decemberi döntésben [45/2012. (XII. 29.) AB határozat], hogy az alkotmánynak mégiscsak kell legyen koherenciája, és az AB-nak az is feladata, hogy e koherencia felett őrködjön. Ez pedig akár formai kérdésnek is tekinthető.

Ezt az indiai Legfelsőbb Bíróság egyébként megtette. Azt mondta ugyanis, hogy az alkotmány egysége formai kérdés - és ha a törvényhozók egy alkotmánymódosítással megbontják az alkotmány egységét, akkor formailag vétének az alkotmánymódosítás szabályai ellen, és *ezért* semmisítik meg az adott alkotmánymódosító törvényt. Ezzel a logikai érveléssel a magyar AB tagjai, a tartalmi kérdésekre vonatkozó kifejezett tiltást egy szó nélkül tudomásul véve, nem hogy nem mertek, de nem is akartak élni. A politikai lojalitás erősebb volt a szakmaiságuknál.

Kiss László alkotmánybíró írta le a **12/2013. (V. 24.)**, valamint a **29/2013. (X. 17.) AB** határozatban különvéleményként: *„az Alkotmánybíróság az Alkotmány végső értelmezője, s ilyenként hatáskörrel rendelkezik az Alaptörvényen belüli, értelmezéssel fel nem oldható kollíziók feloldására: ultima ratioként akár valamely alaptörvényi rendelkezés megsemmisítésére is”*.

Az Alkotmány ugyanis egy olyan instrumentum, mint a jogrend legmagasabb szintű szabályrendszere, amelynek elvei, intézményei és szabályai relatíve koherens rendszert kell(ene), hogy alkossanak. Éppen ezért tetszés szerint (önkényesen) akkor sem vehetők fel egy Alkotmányba bizonyos, az alapvető jogállami normákkal ellentétes rendelkezések, ha azokat formálisan érvényes alkotmánymódosításként, vagy éppen új alkotmányként fogadták el.

A jogbiztonság e követelményének figyelmen kívül hagyása összeegyeztethetetlen a jogállamiság elvével, s így alkotmányellenes. Még akkor is, ha az alaptörvényről van szó.

A jogbiztonság követelménye a jogalkotó kötelezettségévé teszi annak biztosítását, hogy a jogszabályok világosak, egyértelműek és a működésüket tekintve kiszámíthatók és előreláthatók legyenek a jogszabályok címzettjei számára [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992,59,65.].

Az Országgyűlésnek egyrészt a zárószavazás előtti szokatlanul nagy számú törvénymódosítás, másrészt az a gyakorlat, hogy az Alkotmány helyett megalkotott alaptörvény nevű jogi férchalmaz létrehozására vonatkozó törvényjavaslatokat nem a kormány, hanem országgyűlési képviselők nyújtották be, tette vitathatóvá az alaptörvény létrehozásával kapcsolatos eljárások

elfogadhatóságát, a jogállam követelményének való megfeleléseit. A sorozatos, országgyűlési képviselők által kezdeményezett, sürgősséggel, rövid idő alatt lefolytatott alkotmánymódosítások, amelyek a megfelelő egyeztetéseket mellőzték, az érdemi plenáris és bizottsági vitát nélkülözték, veszélyeztetik a hatályos Alkotmány stabilitását. (AB hat. 1718/B/2010)

A közjogi érvényesség, a jogalkotási eljárás szabályainak megtartása valamennyi jogszabályra irányadó, így az alaptörvényre is és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvényre is egyaránt. A jogalkotás alkotmányból eredő követelményei korlátokat állítanak a jogalkotó elé, amelyek megsértése az adott jogszabály érvénytelenségéhez is vezethet.

A közjogi érvénytelenséggel kapcsolatos álláspontját az Alkotmánybíróság a 63/2003.(XII. 15.) AB határozatban a következők szerint összegezte: „Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata, hogy magának a jogalkotási eljárásnak az alkotmányosságát is vizsgálja és dönt a formai hibás törvényhozási eljárás alkotmányosságáról.

A Velencei Bizottság elismeri, hogy az államadósság mértékének visszaszorítása legitim cél, amelynél fogva az ilyen irányú törekvések a demokrácia, az emberi jogok, valamint a jogállamiság nemzetközi és európai sztenderdjei alapján mindaddig nem képezhetik bírálat tárgyát, amíg a költségvetés végrehajtása érdekében megalkotott jogszabályok (adóemelések, megszorítások) összeegyeztethetőnek bizonyulnak az említett sztenderdekkel. [Jelentés 121.]

Az Alaptörvény ezzel szemben azonban azt tartalmazza, hogy az államadósság visszaszorítása olyan fontos cél, amit akár alkotmányellenes törvények útján, azaz alapvető jogok megsértése árán is érvényre kell juttatni. [Jelentés 123.] A Jelentés – a strasbourgi bíróság gyakorlatát is felidézve – hangsúlyozza, hogy a jogalkotónak megfelelő egyensúlyt kell teremtenie az egyéni jogok mindenkori érvényesülésének igénye és a közösség érdekei által diktált követelmények között. Ennek biztosításához pedig elengedhetetlen, hogy az Alkotmánybíróság a jogszabályokat kivétel nélkül felülvizsgálhassa az alkotmányban rögzített valamennyi alapjoggal összefüggésben, különös tekintettel az olyan rendkívüli jelentőséggel bíró előírásokra, mint a hátrányos megkülönböztetés vagy a tulajdontól való önkényes megfosztás tilalma [Jelentés 127.].

Ráadásul az alkotmányossági felülvizsgálat az alaptörvény és a közelebbről meg nem határozott „történelmi alkotmány” együttes értelmezésével végezhető el. Ami merő homály és történelmi misztika. Mindez együttesen kiüresítette az Alkotmánybíróság jogintézményét.

Ez a jelenlegi rendszer, ami most fennáll, a jelenlegi alaptörvény alapján egy határozatlan időre szóló „alkotmányos szükségállapot”. Amely tagadja és kizárja a legalapvetőbb alkotmányos jogok működését. Ugyanakkor az alaptörvény kitérítette a törvényhozó hatalom mozgásterét a jogbiztonság, a szabadságjogok és az egyéni autonómia rovására. Különösen most, amikor a járványra hivatkozva gyakorlatilag teljes szabadkezet kapott a kormány és az államhatalom átment rendeleti kormányzásba. A kormány – nevében a kormányfő – még a törvényhozó hatalmat is a háttérbe szorította, az Országgyűlés a kormány ellenőrzése helyett a háttérbe szorult és asszisztál a kormány önkényéhez.

És mindennek kapcsán felmerül egy másik súlyos, alkotmányossági kérdéskör:

Az alkotmányos jogelvek alapján: ha az Országgyűlés nem alkotmányos törvények alapján lebonyolított választás útján jött létre és állt fel (lévén közjogilag alkotmányellenes az alaptörvény is, a jelenleg alkalmazott választójogi törvény is, valamint az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény is), akkor az az Országgyűlés alkotmányos keretek között nem Országgyűlés. Hiszen az Országgyűlés jogintézménye mögött ebben az esetben nincs alkotmányjogi szempontból legitim törvényi szabályozás. Ezért is, az így felállt Országgyűlés, mint jogintézmény, a létrejötté során, az alkotmányos normák megsértésének következtében a legitimitás hiányára tekintettel nem rendelkezik azokkal a jogosítványokkal, amelyek egy

Országgyűlést megilletnek, következésképp az ilyen Országgyűlés által hozott bárminemű döntés, legyen az törvény, határozat, vagy személyi kérdés, a kifejtett alkotmányjogi jogelvek alapján semmisek. Ezért is tartom alkotmányjogi szempontból közjogilag valamennyi olyan törvényt semmisnek, amelyeket 2014 után alkottak. (A 2010-2014 között alkotott törvények pedig azért semmisek, mert azok közül, lévén futószalagon gyártották őket, egyiket sem a jogalkotás előírásainak, szabályainak, követelményeinek megfelelően alkották meg) Azok a döntések alkotmányjogilag nem döntések. És a fideszérdekek miatt az Alkotmánybíróság nevet viselő intézmény képes volt mindezek felett szemet hunyni. (A fidesznek hatalmon kellett maradnia akár még súlyos törvénysértések árán is.)

Ha az alaptörvény mellett a választási eljárásról szóló törvény, az Országgyűlésről szóló törvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény egyaránt közjogilag alkotmányellenes, lévén, a jogalkotás előírásainak megfelelően ezeket a normákat sem jogszerűen alkották meg, miáltal ezek a törvények is (az alaptörvényhez hasonlóan) visszamenőleges hatállyal semmisek, akkor ebből az is következik, hogy 2014 óta nem volt legitim választás Magyarországon. Egyik sem. A 2014-es és a 2018-as országgyűlési választások sem. Ebből az is következik, hogy 2014 óta Magyarországnak nincs legitim Országgyűlése, sem legitim kormánya. Minden olyan döntés, amely 2014 óta akár az Országgyűlésben, akár kormányzati szinten született, semmis, mivel egyik mögött sem áll legitim jogalkotó. Sem legitim törvényi szabályozás.

Ha az alaptörvény mellett **a választási eljárásról** szóló törvény, az **országgyűlési képviselők választásáról** szóló törvény egyaránt közjogilag alkotmányellenes, ezért ezek alapján nem állhatott fel sem 2014-ben, sem 2018-ban legitim Országgyűlés, akkor ugyanezen közjogilag alkotmányellenes, tehát jogilag nem létező normák alapján a most, április 3.-án lebonyolított választások következtében felálló új Országgyűlés mennyire lesz legitim? Ennek a kérdésnek a megválaszolása legalább annyira súlyos és megkerülhetetlen, mivel egy nem legitim Országgyűlés minden döntése, intézkedése ugyancsak vitathatóvá, megkérdőjelezhetővé válik.

Vajon egy új Országgyűlésnek ad-e teljes legitimációt önmagában a népakarat, a választás? Vagy a legitimációhoz szükséges-e a választások alapjául szolgáló törvény? Amelyik szabályozza a választások mikéntjét, lebonyolítását, játékszabályait. Ha igen, akkor 2014 óta nincs ilyen (legitim) törvényünk, tehát akkor a 2022-es választás legitimációja is megkérdőjelezhetővé válik ezáltal. Ha elfogadjuk a jelenlegi törvényt legitimnek, miközben ennek kapcsán is alappal felvethető a közjogi érvénytelenség, lévén ezt a törvényt is a jogalkotás követelményeinek kijátszásával alkották meg, akkor viszont ezzel legitimáljuk a hatalmat 2014-től kezdve napjainkig.

Még 2019-ben az angol miniszterelnök, Boris Johnson felfüggesztette az angol Parlamentet, melyet a királynő is szentesített. Ezt a döntést megtámadta a brit Legfelsőbb Bíróság előtt egy angol alkotmányjogász. A brit Legfelsőbb Bíróság az indítványnak helyt adott és az angol Parlament felfüggesztéséről szóló döntést megsemmisítette. Ebben a határozatában a brit Legfelsőbb Bíróság kimondott egy nagyon fontos alkotmányos jogelvet. Nevezetesen:

Ha az első lépés jogellenes, akkor az összes, ebből fakadó további lépés is jogellenes.

És ha ezt a jogelvet átkonvertálom a magyar jogrendszerre, a magyar jogalkalmazásra, akkor különösen kidomborodik annak jelentősége, hogy milyen fontos, hogy egy jogszabályt (több jogszabály esetén még inkább) jogszerűen alkossanak meg. A jogszabályok jogszerű megalkotásán, ebből következően a jogi létezésén jogintézmények létezése, működése is múlhat. Jogi aktusok sorozatát befolyásolhatja, legitimizálhatja. Vagy sem. Ezért is perdöntő jogkérdés lehet, hogy egy jogszabály, főleg egy konkrét eljárásban alkalmazott jogszabály jogilag létezik-e, hatályos-e? (Megjegyzem: ha a jogszabály jogilag nem létezik, akkor a létezés hiányából következően hatályos sem lehet.)

Az alaptörvényhez hasonlóan, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény, a bíróságok szervezetéről és

igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, a bírák jogállásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény is ugyanúgy és egyaránt, a jogalkotás kikerülésével és megerősökölésével született. Ezen törvények mindegyike esetében is ugyanúgy, ahogy az alaptörvény esetében, szintén a zárószavazásra szánt egységes normajavaslatokat (mindegyik törvény esetében ugyanúgy) a zárószavazás keretében benyújtott érdemi módosítókkal koncepcionálisan átírták, tehát ezen törvények vonatkozásában ugyanúgy nem arról a normajavaslat változatról szavaztak, amely normajavaslatot egységes javaslatként zárószavazásra szántak. És ahogy az alaptörvény esetében, úgy ezen törvények kapcsán is megállapítható, hogy a zárószavazás keretében benyújtott érdemi módosítók a zárószavazást megelőzően nem voltak a törvényalkotás asztalán, nem vettek részt a törvényalkotás folyamatában.

Mindezt meghaladóan valamennyi hivatkozott törvény *preambuluma szerint a törvény az alaptörvény felhatalmazása alapján született, valamennyi hivatkozott törvényt a preambuluma szerint az alaptörvény végrehajtására alkották meg.*

*De valamennyi hivatkozott törvényt a Magyar Közlönyben hivatalosan még 2011.-ben kerültek kihirdetésre. Mindennek abban a tekintetben van lényeges jelentősége, hogy ez azt igazolja, hogy ezen törvények megalkotására még 2011-ben került sor. Viszont az alaptörvény hivatalosan csak 2012. január 1.-jén lépett hatályba, tehát ezen törvények megalkotásakor, sem azok kihirdetésekor az alaptörvény még nem volt joghatályos. Úgy is mondhatnám, hogy a törvény kihirdetésekor az alaptörvény jogilag még nem létezett. Függetlenül attól, hogy mikor alkották meg, a hatálybalépés napja a mérvadó. Ezért – lévén, a törvény megalkotásakor még nem volt hatályos az alaptörvény – az alaptörvényre való hivatkozással, az alaptörvény végrehajtására, az alaptörvény felhatalmazása alapján egyiket sem alkothatták meg. Nem hivatkozhatnak a törvényben olyan felhatalmazó normára, amely felhatalmazó norma a törvény megalkotásakor joghatályosan még nem létezett. Ezért a fentiekben már kifejtetteken túlmenően ezek a törvények ebből a szempontból is közjogilag érvénytelenek. És mivel a közjogi alkotmányellenesség ezen törvények megalkotásakor keletkezett, ezért ezek a törvények is **Ex tunc.**, vagyis visszamenőleges hatállyal alkotmányosértők, következésképp alkotmányosan nem léteznek, tehát nem is alkalmazhatók. Ezért az Alkotmánybíróságnak ezen törvények mindegyikét a kifejtett indokokra tekintettel, a hatálybalépésük időpontjára visszamenőleges hatállyal valamennyi hivatkozott normát meg kell semmisítenie.*

1. Az alaptörvény a hatálybalépése pillanatában nem rendelkezett az Alkotmány hatályon kívül helyezéséről. Ezt a törvényalkotó csak később tette meg, amikor az átmeneti rendelkezésekbe belefoglalta az Alkotmány hatályvesztését. (Vagyis az átmeneti rendelkezések hatálybalépéséig semmi sem rendelkezett az Alkotmány hatályvesztéséről. Tehát eddig az időpontig párhuzamosan és egymás mellett mind az alaptörvény, mind az Alkotmány joghatályos volt.)

Csak hogy az Alkotmánybíróság az akkori ombudsman, Dr. Szabó Máté professzor úr AJB-2302/2012 ügyszámon benyújtott indítványára, a 45/2012. (XII. 29.) AB határozatában helyt adott az indítványnak és megállapította, hogy az átmeneti rendelkezések nem részei az alaptörvénynek, megsemmisítette azt. Ebből kifolyólag megsemmisült az Alkotmány hatályon kívül helyezésére vonatkozó rész is.

Kétségtelen tény, hogy a törvényalkotó az alaptörvény negyedik módosításával az alaptörvénybe emelte a korábban, az Alkotmánybíróság által megsemmisített átmeneti rendelkezéseket is, na de egy, az Alkotmánybíróság által korábban megsemmisített szabályozás az által nem válik alkotmányossá, hogy a megsemmisítés ellenére a megsemmisített normákat beépítik az alaptörvénybe. Az alkotmányellenesség ezáltal nem válik alkotmányossá.

Az alaptörvénynek alkotmányosan nem részét képező átmeneti rendelkezéseknek – főleg azok alkotmányellenessé nyilvánítása után történő - beemelése abba az alaptörvénybe, amely a fentiek alapján önmagában is súlyosan alkotmányosértő, súlyos koherencia-zavart, belső

ellentmondást idéz elő, megbontja az az alaptörvény belső, elvileg ellentmondásmentes rendszerét, hiszen a demokratikus jogállamiságot deklaráló előírás nem kivétel-, hanem az alkotmányon belüli „kollíziót” megteremtő szabály. Nem teljesül tehát az a korábban többször is felállított alkotmányos követelmény, hogy az Alkotmány rendelkezéseinek világos, egységes, áttekinthető rendszert kell képezniük. (Azért említem ebben a körben az Alkotmányt, mert az alaptörvénynek is – elvileg és elnevezésétől függetlenül – egy alkotmányszintű szabályozásnak kellene lennie. De sem a megalkotása, sem a tartalma, sem pedig a módosításai következtében nem az.) A demokratikus és alkotmányos jogállam fogalmába ugyanis nem csupán a jogállami intézményrendszer formális kiépítése tartozik, hanem annak alkotmányos és jogállami szinten történő normális működtetése is. Ennek a jogelvnek pedig elengedhetetlen részét képezi az is, hogy az alkalmazott normák minden tekintetben támadhatatlanul alkotmányosak legyenek.

Ugyanakkor ugyanezen negyedik módosítással az alaptörvénybe beemelte azt is, hogy hatályon kívül helyezésre kerül a Magyar Köztársaság Alkotmánya. Ennek a beiktatása az (egyébként alkotmánysértő) alaptörvénybe 2013. április 1.-jei hatállyal történt. Viszont nem oldotta fel a törvényalkotó azt, hogy az alaptörvény 2012. január 1.-jei hatálybalépése (még ha az nem is felelt meg az alkotmányos kritériumoknak) és 2013. április 1.-je között mindkettő érvényben volt. Vagyis akkor is, amikor a fent hivatkozott valamennyi törvényt megalkották. És mivel akkor még az alaptörvény alapján is az Alkotmány hatályban volt, ezért alkotmányosan erősen aggályos az is, hogy ezeket a törvényeket miért a még hatályba sem lépett alaptörvény és miért nem a hatályos Alkotmány alapján alkották meg?

Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy sem az alaptörvény, sem annak módosításai, sem az összes többi hivatkozott törvény nem alkotmányosan került megalkotásra, tehát alkotmányjogi szempontból joghatályosan egyik sem létezik.

2. Egyik hivatkozott törvény sem felel meg ennek az egyébként önmagában is közjogilag alkotmánysértő alaptörvénynek, lévén még annak hatálybalépése előtt keletkezett, miközben ezt az alaptörvényt nevezi meg a megalkotásához felhatalmazó normának.

4. mivel az alaptörvény is közjogilag alkotmányellenes, ezért alkotmányosan nem is létezik, ebből kifolyólag ugyancsak alkotmányosan nem is tudja hatályon kívül helyezni az Alkotmányt. Az Alkotmány hatályon kívül helyezéséhez az alaptörvénynek is minden tekintetben alkotmányosnak kellene lennie. Csakhogy egyáltalán nem az. Az alaptörvény nem sértheti azon alkotmányos alapelveket, amely az Alkotmány Általános rendelkezések szakaszában lefektetettek.

De abból a szempontból is súlyosan alkotmánysértő az alaptörvény, hogy több szempontból sem felel meg a normavilágosságnak, sok helyen ellentmondásos, önmagának ellentmond, ráadásul pl. a negyedik módosítás semmilyen felkészülési időt sem biztosított. (Pénteken hirdették ki és szombaton már hatályba is lépett). De abból a szempontból is súlyosan alkotmányellenes az alaptörvény, hogy a negyedik módosítás hatálybalépésekor nem rendelkezett arról, hogy ezt a módosítást a folyamatban lévő ügyek kapcsán hogyan és miként kell értelmezni és alkalmazni, holott a törvényalkotó tudatában és ismeretében volt annak a ténynek, hogy számos olyan ügy volt az Alkotmánybíróság előtt folyamatban, amelyet ez a módosítás alapjaiban érintett.

Mindehhez az is szorosan idetartozik, hogy az alaptörvény azért sem helyezhette alkotmányosan hatályon kívül az Alkotmányt, mivel erre nem volt alkotmányos felhatalmazása. De ennél még továbbmegyek. A törvényalkotónak – alkotmányos keretek között – az alaptörvény megalkotására sem volt alkotmányos felhatalmazása. És mivel az alaptörvény alkotmányosan nem is létezik, ezért az Alkotmányt nem is helyezhette hatályon kívül.

Amennyiben tehát a hivatkozott alkotmánybeli rendelkezés az Alaptörvény megalkotásának alapjogi feltétele és egyben jogalapja, akkor ezektől nem lehetett volna eltérni, vagyis április 25-én a Magyar Köztársaság (új) Alkotmányát (vagy mint majd látjuk, a módosítását) kellett volna

kihirdetni. A másik megoldásként az Alaptörvény elfogadás előtt módosítani kellett volna a hatályos Alkotmány több rendelkezését, hogy Magyarország Alaptörvényét el lehessen elfogadni.

Mindezek alapján a választási eljárást érintően

- sérült a választás tisztaságának alkotmányos alapelve,
- sérült az választójog egyenlőségének az alkotmányos alapelve,
 - sérült az emberi méltóság alkotmányos alapjoga,
- sérült a diszkrimináció alkotmányos tilalma, mivel alkotmányos jogalap nélkül tett indokolatlan különbséget és megkülönböztetést a választópolgárok között a választójog gyakorlása tekintetében
- sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos alapjog,
- sérült a jogbiztonság alkotmányos alapjoga;
- sérült a kiszámíthatóság alkotmányos alapjoga;
- sérült a hatalommal való visszaélés alkotmányos tilalma;
- sérült a rendeltetésszerű joggyakorlás alkotmányos alapelve;
- sérült a szerzett jog elvételének tilalma;
- sérült a hátrányos megkülönböztetés tilalma;
- sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos alapjog;
- sérült a jogorvoslathoz fűződő alkotmányos alapjog;
- sérültek az adatvédelmi és az önrendelkezési jogok;
- sérültek az állam nemzetközi kötelezettségeinek szabályozása;

Végezetül azt indítványozom az Alkotmánybíróság felé, hogy valamennyi indítványomnak, az abban megfogalmazottak alapján adjon helyt, a támadott normákat visszamenőleges hatállyal semmisítse meg. Ezen felül semmisítse meg a Legfelsőbb Bíróság, jelen alkotmányjogi panaszban támadott **Kvk.II.39.432/2022/2.** határozatát, egyrészt a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 297.§.(4) bekezdésében foglalt egy napos megtámadási határidőt, valamint a rövid határidőre tekintettel a kötelező jogi képviselőre vonatkozó, 224.§.(5) bekezdését, mint a Legfelsőbb Bíróság által hivatkozott és megjelölt, az érdemi vizsgálat nélkül történt elutasítás jogi indokait. Indítványozom továbbá, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki azt is, hogy ez a két, megsemmisítésre javasolt törvényi pont az általam kezdeményezett ügyben nem alkalmazható. Minderre tekintettel indítványozom, hogy a megsemmisítésekre is tekintettel adja vissza az ügyet a Legfelsőbb Bíróságnak, hogy a megsemmisített rendelkezések alapján kialakult új jogi helyzetnek megfelelően hozzon új, immár érdemi döntést a benyújtott bírósági felülvizsgálat tárgyában.

